

ПОЛИТИКИН

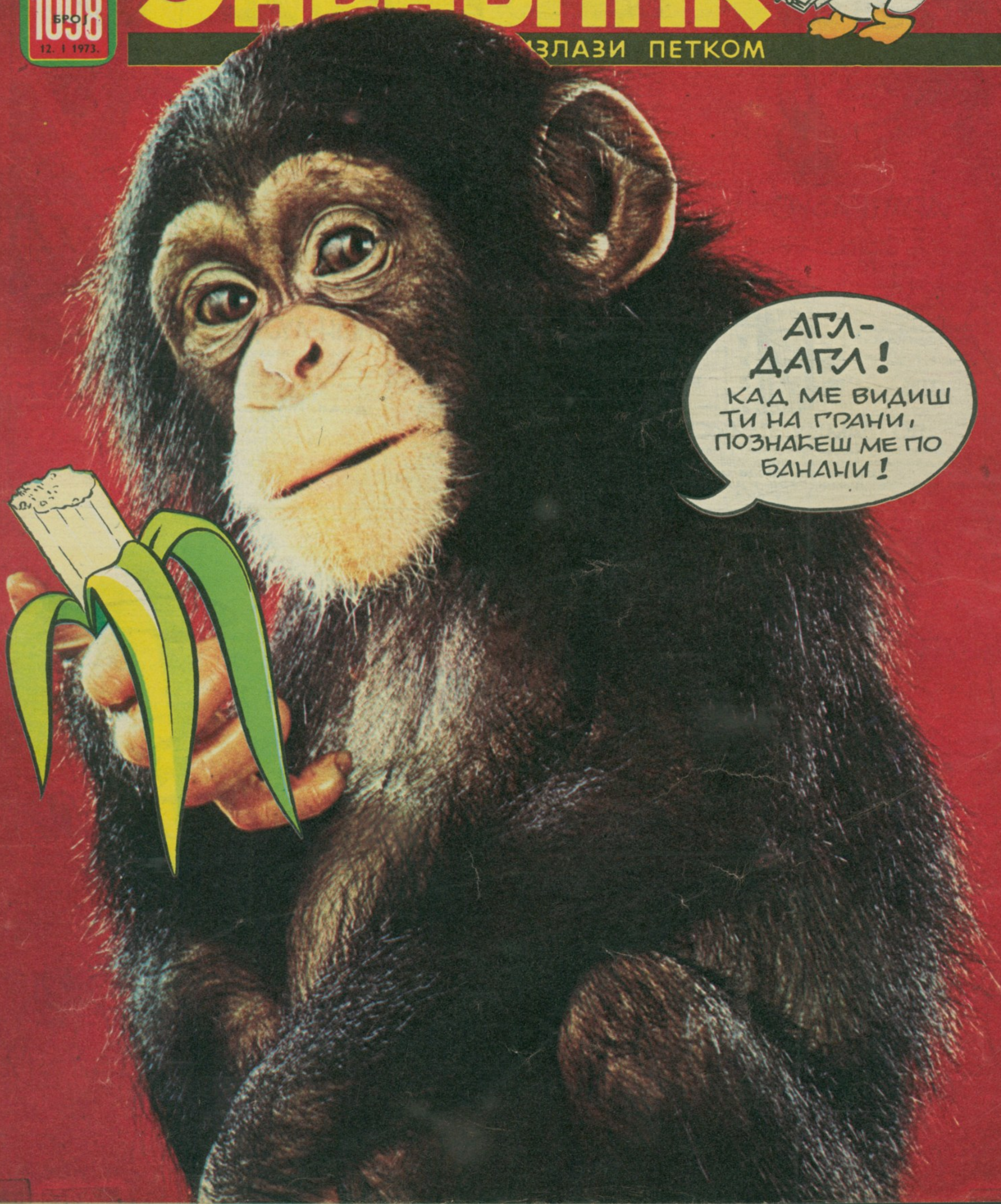
2
ДИНАРА

ГОДИНА
XXXIV
1098
БРОЈ
12. I 1973.

ЗАБАВНИК

ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ

АГЛ-
ДАГЛ!

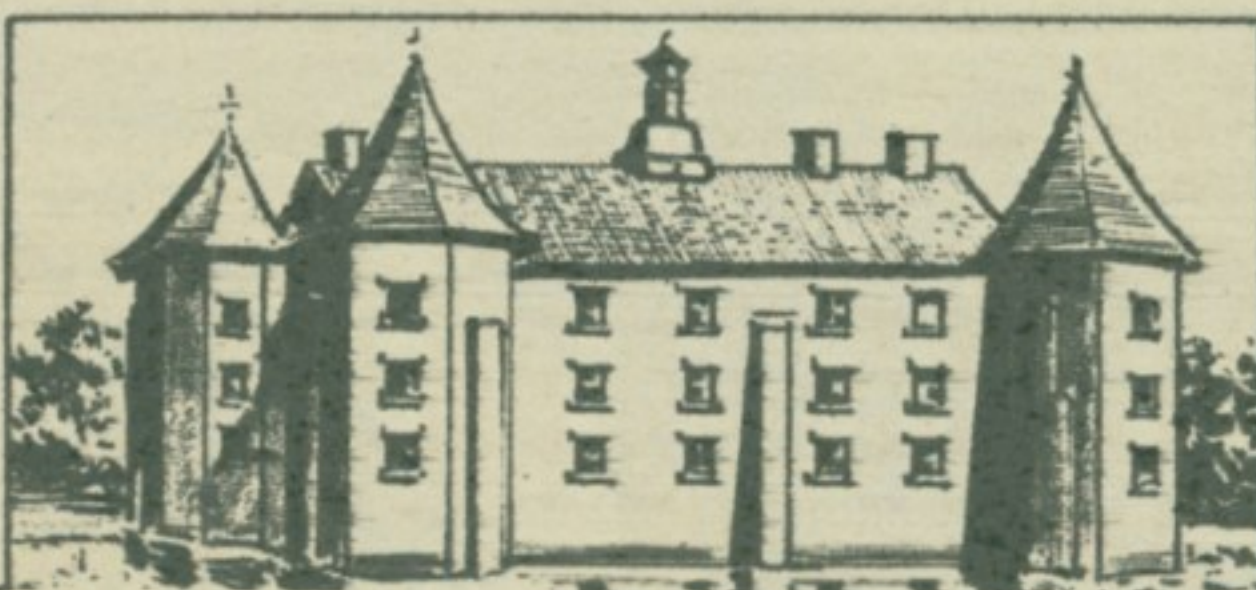
КАД МЕ ВИДИШ
ТИ НА ГРАНИ,
ПОЗНАЋЕШ МЕ ПО
БАНАНИ!

Ripley Вероватни или не!

ПАРАЦЕЛЗУС (1495-1541)

НАЈЧУВЕНИЈИ АЛХЕМИЧАР И ЛЕКАР СВОГ ВРЕМЕНА 30 ГОДИНА ЈЕ СВАКЕ ВЕЧЕРИ ОДЛАЗИО НА ПОЧИНАК ПОТПУНО ОБУЧЕН ДА ВИ МОГАО ДА НАСТАВИ РАД ИСТОГ ТРЕНУТКА КАД СЕ ПРОБУДИ. ОН НИКАД НИЈЕ СПАВАО ВИШЕ ОД ТРИ ЧАСА!

ПО ЗАМКУ ГЛИКСБУРГ

У НЕМАЧКОЈ ЧИЈИ ЈЕ НАЗИВ (ЗАМАК СРЕБЕ) УЗЕТ ИЗ ХЕРАЛДИЧКОГ МОТОА "НЕКА СВЕВИШЊИ ПОДАРИ СРЕБУ И МИР" — ДОБИЛЕ СУ СВОЈЕ ИМЕ 3 ЕВРОПСКЕ КРАЉЕВСКЕ ДИНАСТИЈЕ: ДАНСКА, НОРВЕШКА И ГРИКА.

УСПОМЕНИ МОГ РЕНЈЕРА УГИНУЛОГ 8. МАЈА 1930. АКО ПОСТОЈИ ДРУГИ СВЕТ И ЗА ТАКВЕ КАО ШТО СИ ТИ, НЕКА НАЈКУСИЛА КОСТ БУДЕ НАГРАДА ЗА ТВОЈУ ВЕРНОСТ.

ЕПИТАФ НА ХУМЦИ ЈЕДНОГ ЛОВАЧКОГ ПСА НА ОСТРВУ БРАЈВИ (АУСТРАЛИЈА).

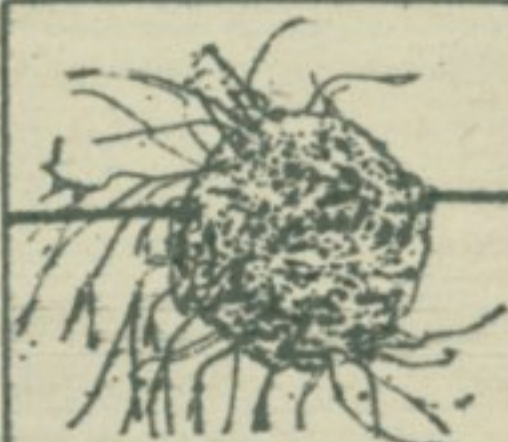
ЗЛАТНУ РИБИЦУ

С ДВЕ ГЛАВЕ КОЈЕ ОБЕ ЈЕДУ ИМАО ЈЕ ЧОВЕК ПОСТ ИЗ ТОРАНСА (САД).

ЖАН-ЛУЈ ДЕ СИРВИЛ (1760-1793)

КОЈИ ЈЕ ЈЕДНОМ БИО ИЗАЗВАН НА АВОБОЈ НА ЖИВОТ И СМРТ, ЗАХТЕВАО ЈЕ ДА СЕ И ОН И ЊЕГОВ ПРОТИВНИК БОРЕ ШИРОКИМ КРАТКИМ МАЧЕВИМА И У СТАРИМ ОКЛОПНИМА КОЈИМА СУ СЕ СЛУЖИЛИ ЊЕГОВ ОТАЦ, ДЕДА, ПРАДЕДА И ЧУКУНДЕДА — СВИ ПАЛИ У АВОБОЈИМА. ПОСЛЕ АВОБОЈОВНЕ РАВНОПРАВНЕ БОРБЕ ДЕ СИРВИЛ И ЊЕГОВ ПРОТИВНИК ПРИСТАЛИ СУ НА ПОМИРЕЊЕ!

ТЕЛЕФОНСКА БИЈКА

ИЗ ПОРТОРИКА РАСТЕ НА ЗАРБАЛИМ ГВОЗДЕНИМ ЖИЦАМА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

у Њујорку се онедавно са великим успехом продају шлемови против хркања начињени

од веома еластичне материје која припања уз вилице спавача и тако га спречава да држи отворена уста и — хрче.

птица царић најмања је од птица певачица. Кад се излеже

из јајета царић је тежак свега један грам. Међутим, како родитељи одмах почињу да га кљукају мушицама то царић већ за првих осам дана достиже пуну тежину одрасле птице.

температура воде на површини мора је различита: од минус

2 степена Целзијусова у поларним областима до 32 степена у Персијском заливу.

корњача звана Чарли, која је пре две године нестала из баште свог власника у Вајдоупену у Енглеској, пронађена је пре изве-

сног времена у Чивлију 384 километра далеко од своје „куће“. Чарли је враћена власнику јер је на оклопу имала утиснуто име и адресу. Сматра се да је корњача прелазила 27 метара на час, што представља прави рекорд.

у зоолошком врту Виндзор у Енглеској недавно је прва беба крокодил угледала свет. Ово је прво крокодилче које је дошло

на свет у једном европском зоолошком врту. Младунче је добило име Попи.

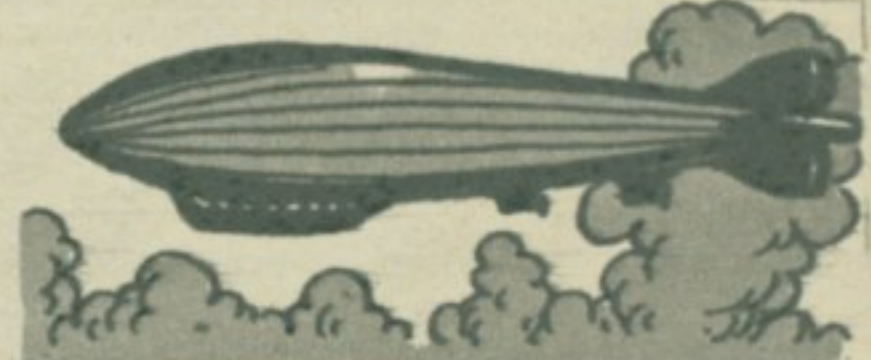
најгушћи саобраћај на свету је на аутостради у Холивуду, у Калифорнији, где просечно прође 225.000 аутомобила на дан.

најдужи тестамент за који се зна оставила је Американка Фре-

дерика Кук почетком овог века. Тестамент се састојао од четири књиге са укупно 95.940 речи.

Највећа ваздушна лађа LZ-129 конструисана је 1935. године и била је дугачка 248 метара.

птица је сразмерно својој тежини 72 пута јача од човека.

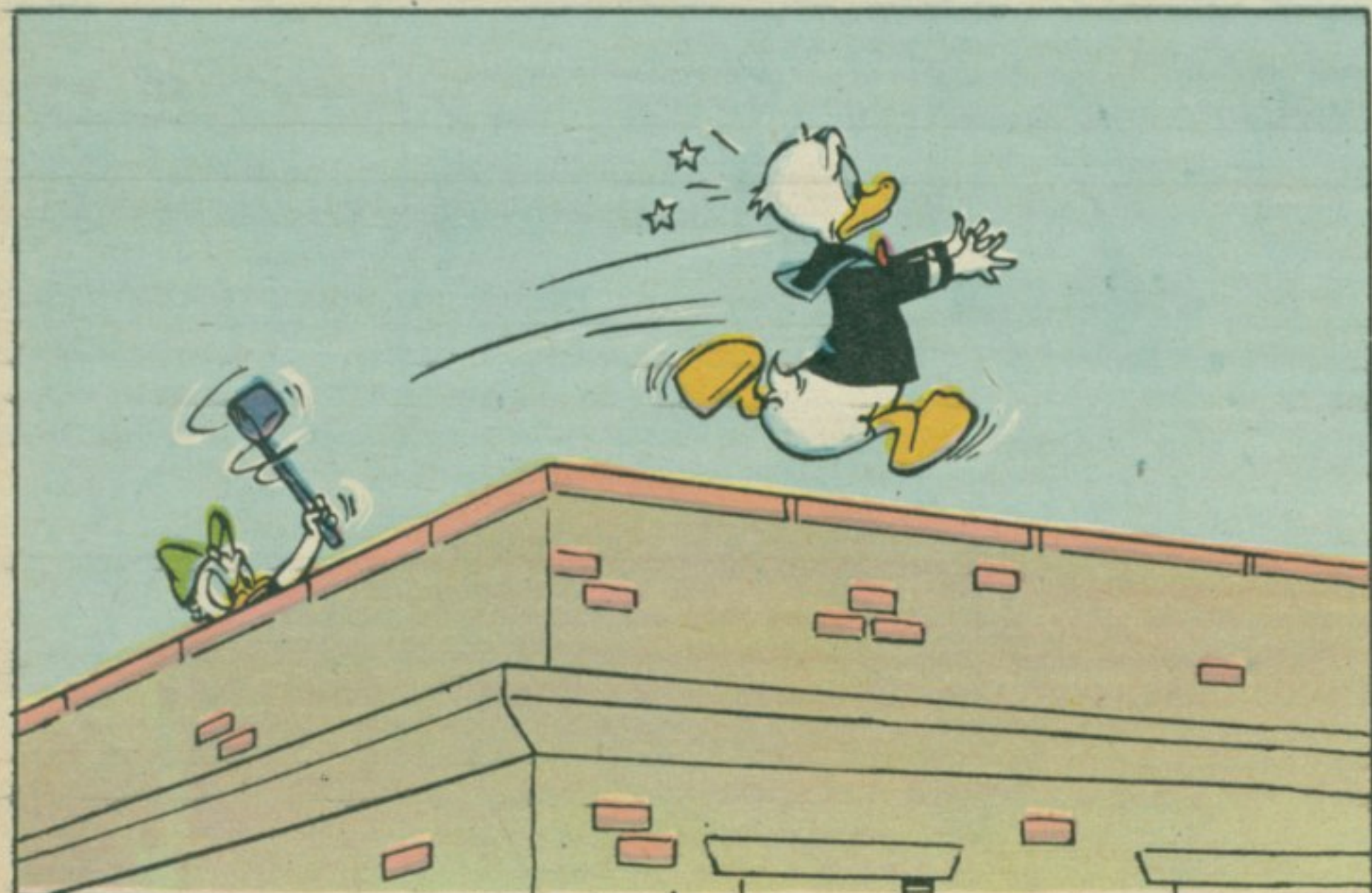
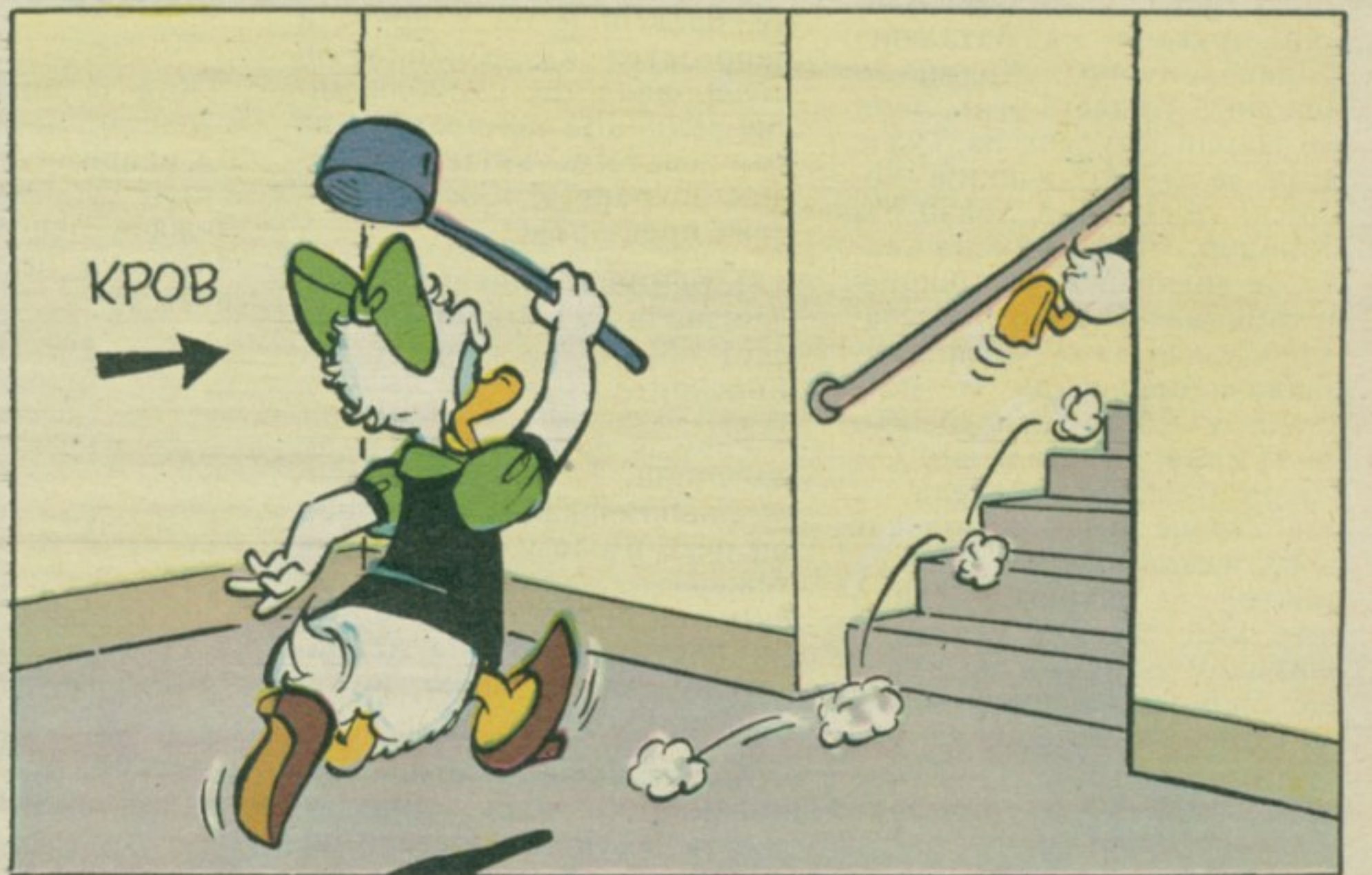
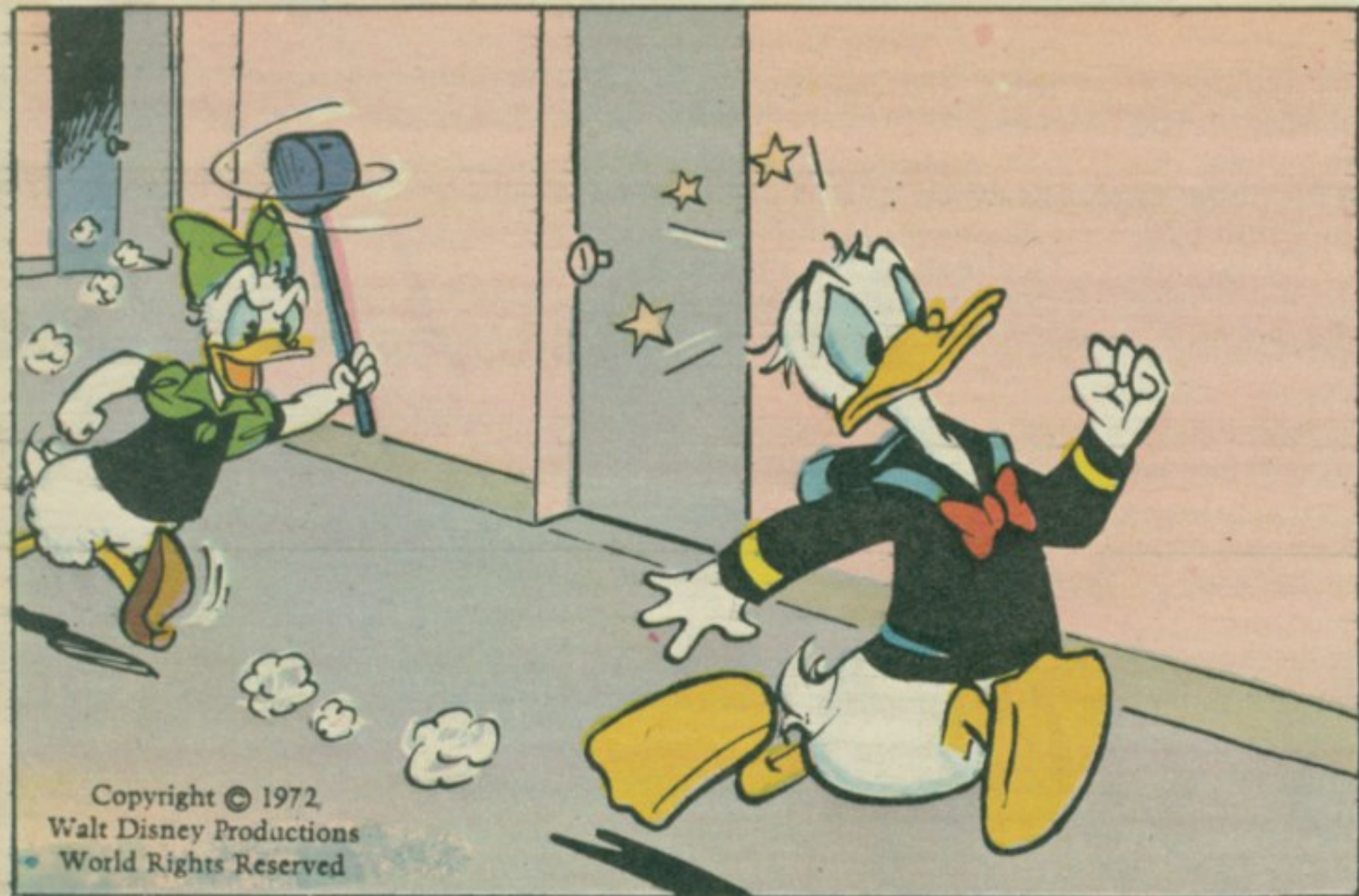
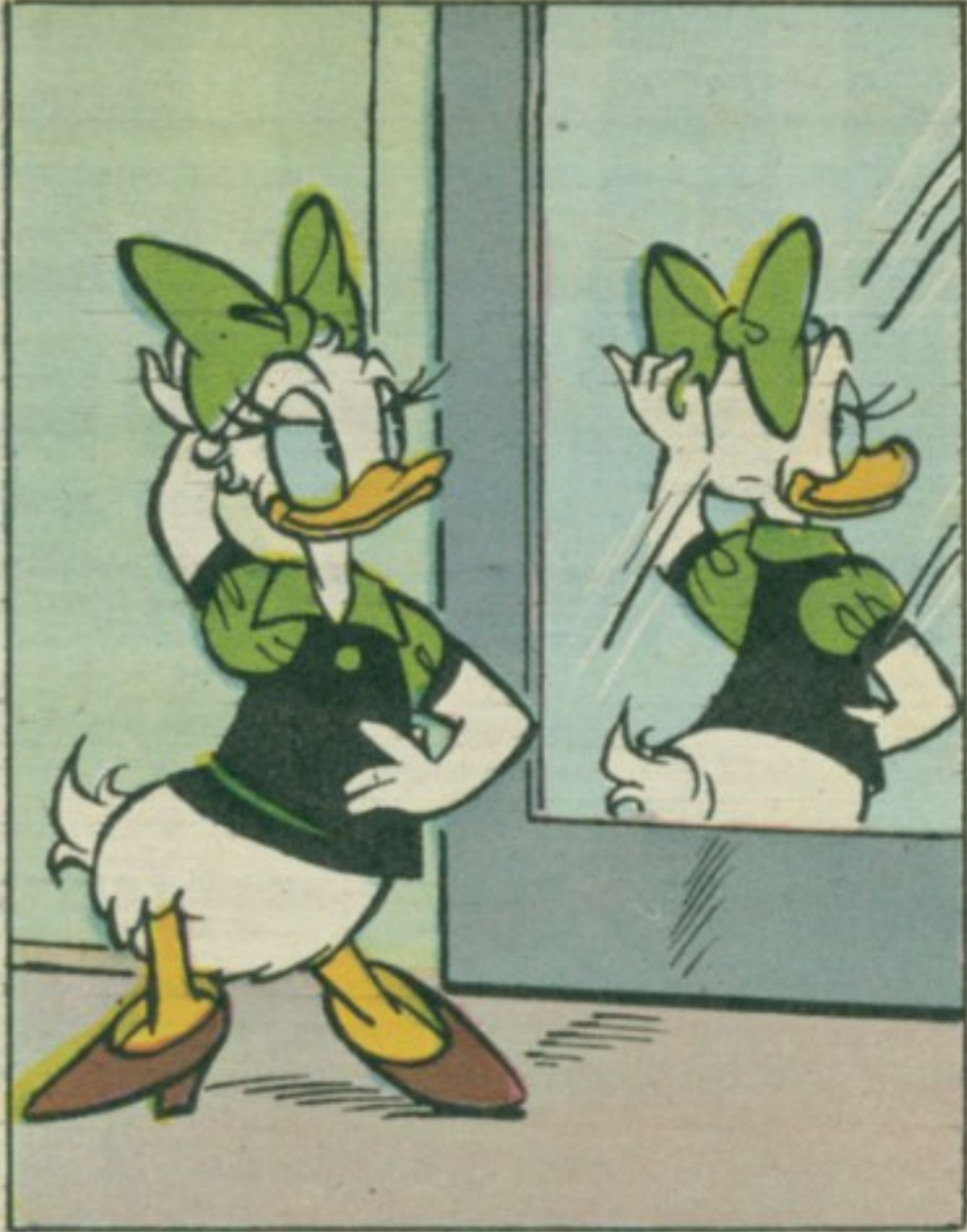
у античком граду Помпеји позоришне представе и глади-

јаторске борбе објављиване су црним натписима на белим зидовима. Кад би приредбе престале да буду актуелне објаве би једноставно премазивали кречом.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ИЗ ШПАНСКОГ ГРАЂАНСКОГ РАТА

КОМАНДОСИ У КУПАЊИМ

ГАЂИЦАМА

Била је облачна летња ноћ 1938. године. Из нашег рова искрала су се четири борца и бешумно се упутила према реци до које је било свега неколико десетина метара. Били су то моји блиски другови из батаљона „Дивизионарио“: Жикица Јовановић, Ернест Гргић, Звонко Церић, студент из Тузле који је нешто касније херојски погинуо, и Хивзо Малохоџић. Преко рамена сваки је пребацио унутрашњу аутомобилску гуму. Изгледало је као да су четири непливача пошла да се расхладе у Ебру, осигуравши се гумама од дављења. Од непријатељског погледа с оне стране реке, а донекле и од његове ватре, били су заштићени мраком. Једино што није било у складу с њиховом опремом за купање били су ловачки ножеви које су носили за пасом.

На другој обали

Загазили су у воду и већто запливали. Вода је била пријатна. Да на другој страни није чекао непријатељ, било би то за ове добре пливаче сасвим угодно купање. А овако, то је био опасан задатак.

После извесне стабилизације фронта на Ебру, јужно од Сарагосе, било је потребно унети у редове непријатељских јединица осећање несигурности. С једне стране реке, близу њеног ушћа у Средоземно море, били су наши положаји, положаји добровољачких интербрига

да, а с друге непријатељски. Требало је да ударна група својом изненадном акцијом изазове панику у непријатељским редовима, а затим да искористи забуну и да се брзо повуче.

Ако успе подвиг ове групе, наступиле би и друге и непријатељска команда би поверовала да републиканске јединице припремају на том сектору више озбиљних операција, можда и десант преко реке!

Четворица пливача приближавала су се непријатељској обали. Пливали су све опрезније.

Река је на овом месту била спора. То им је олакшало препливање, али, тишина реке им је у исти мах отежавала положај. Јер и најмањи шум пливача могао би постати опомена непријатељу да се неко нежељен приближава.

Кад су најзад осетили под ногама дно, нису одмах изишли из воде. Остали су загњурени до врата и добро разгледали читаву обалу колико су то у мраку могли да учине. Све је изгледало пусто. Нигде покрета, ниоткуда гласа.

Док су остали и даље чували у води, Церић се привлачио обали држећи стално само главу изнад воде. Увукао се у један шевар и нестао из видокруга својих другова. После неколико тренутака провирио је из заклона и дао знак осталима да и они крену.

Кроз шевар су се провукли на обалу. Ту су извукли иза паса ножеве, разрезали аутомобилске гуме и извадили из њих драгоцену садржину: панталоне и опасаче, велике аутоматске пиштоље са резервним шаржерима и муницијом, један сигнални пиштољ и разор-

не ручне бомбе. Обукли су се, опасали оружје и опрезно кренули.

Имаш ли ватре?

Кад је први од њих стигао само на два-три метра од непријатељског рова, застали су. Сва четворица су лежали непомично приљубљени уз земљу. Ослушкивали су.

Из даљине, одозго с реке, допирали су одломци живог разговора веће групе људи. То је био најбољи знак да фашисти нису ништа сумњиво осетили. И поред тога командоси су били опрезни. Добро су осмотрили ивицу рова пред собом, нарочито она места на којима су се дизали грудобрани. Док се остали забављају, можда се негде у рову крије будиоко стражара. Али, нигде се ништа није могло запазити.

Опрезно као мачка, Церић је први допузао до саме ивице рова који је био ископан у цик-цак. У овом делу рова, колико је могао видети са свог места, никога није било. Руком је позвао остале да га следе и хитро се спустио у ров. Затили час сви су били крај њега.

У колони по један упутили су се дуж рова у правцу одакле је допирало разговор. Осећали су се прилично сигурним. Ако и буду наишли

на којег фашистичког стражара, тај ни у ком случају неће ни помислити да с пред њим, у његовом рову, налази непријатељ. Ипак, чим су се приближили првом углу, успорили су ход и опрезно погледали има ли кога у другом делу рова. Ни ту није билс никога. Крећући су даље, гласови који су допирали до њих били су све разговетнији.

Зауставили су се код другог угла. Опет није било

У АУТОМОБИЛСКИМ ГУМАМА КОЈЕ СУ ИМ СЛУЖИЛЕ ЗА ПЛИВАЊЕ НОСИЛИ СУ ОДЕЋУ И ОПАСАЧЕ, ВЕЛИКЕ АУТОМАТСКЕ ПИШТОЉЕ СА МУНИЦИЈОМ И РАЗОРНЕ РУЧНЕ БОМБЕ

никога. Али, тамо на крају, на самом завијутку избоченом према реци, као да је стајао неко наслоњен на грудобран. У помрчини се није могло разазнати да ли је то човек. Друг који је раније тренирао на луткама како треба вешто баратати ножем пошао је према месту где је изгледало да неко стоји, као да је и он један од фашистичких војника који могу слободно да се крећу ровом.

Наједном се прилика чије су се контуре сцртавале помаче.

— Ола хомбре! — безбрижно, цивилним поздравом дочекао је фашистички стражар човека који му се приближавао.

— Тиенес фуего? (Имаш ли ватре?) — упитао га је овај да би му се сасвим приближио и идућег часа без буке свршио с њим.

Пролаз је био слободан.

Нешто даље одвајао се

један крак рова тачно у правцу гласова који су се већ чули сасвим близу.

Паљба у долини

Пре него што су кренули даље, добро су разгледали околину. На једној узвишици угледали су два митраљеска гнезда. Више покретима руку него речима, четири диверзанта брзо су направила распоред. Двојица ће поћи да ручним бомбама разоре митраљеска гнезда, док ће друга двојица аутоматским пиштољима осути паљбу по окупљеним фашистима. Први испаљени хитац биће знак да треба брзо дејствовати.

Двојица чији је задатак био да дејствују аутомат-

ским пиштољима после де сетак минута наишли су на леп приказ. Огранак рова којим су ишли завршавао се у једној удолици. На ње ном дну, око мале ватре, безбрижно је седело и разговарало двадесетак фашиста.

Ров је косо избијао у долици и два диверзанта су могла да се сакрију у сенку. Били су заштићени од погледа непријатеља и светлости коју је ширила ватра. Видевши овако повољну ситуацију, брзо су допунили план. Док је један и даље држао у руци спреман велики аутоматски пиштољ, други је брзо припремио две ручне бомбе.

— Муерач дос фасистас! (Смрт фашистима!) — викнуо је један од другова и рафалом ошинуо по скупи ни око ватре. Док је мењао шаржер, његов друг је пратио свој брзом паљбом на запрепашћене фашисте. Пре него што се и један спашао, бацили су обе бомбе и потрчали према месту на којем су малопре изишли из воде.

Митраљесци чекају

Још нису били ни стигли до реке а већ су одјекивале загуљиве експлозије. Прва, друга, трећа...

После тога за тренутак је настала тишина нарушавана само јауцима.

Сва четворица су се убрзо нашла на договореном месту. Уго је почела и паљба изнад њих. Непријатељски војници из оближњих ровова и митраљеских гнезда отворили су ватру онако насумце у таму, више да себе охрабре а и да се обезбеде од евентуалног напада који су, не знајући шта се у ствари збило, очекивали сваког тренутка.

На републиканској страни митраљесци су чекали уговорени сигнал. Лежали су спремни иза својих тешких митраљеза које су још за дана причврстили тачно на нишањење на висину ивице непријатељских ровова и на отворе митраљеских гнезда с оне стране реке.

Церић је извадио сигнални пиштољ, испалио метак и заједно са осталима бацно се у реку.

Пливали су полако пуштајући да их вода носи даље од места на којем су изазвали гужу. Километар даље, низводно, где је већ владала прилична тишина изишли су на своју обалу.

Марко Периф
Из Збирке „Шпанија“

ВАШАР СА 7 КОНТИНЕНАТА

СИЛОМ ШАМПИОН. — Пре три године на младог Аргентинца Хорхеа Алосија јурнуо је бик кога је, можда, разбеснела црвена боја младићеве блузе. Страх као да је Алосију дао крила: бежао је таквом брзином да је ногама једва додиривао земљу. Случајно се догодило да је сведок тог случаја био познати аргентински тренер лакоатлетичара Мануел Каје. Он га је и спасао. Данас је Хорхе Алоси првак Аргентине у трчању на 100 метара.

СУПАРНИК. — У Филаделфији је неки провалник упао ноћу у једну фабрику. На његово запрепашћење благајна је зврјала празна иако је то била ноћ уочи исплате радника. То га је толико погодило да је телефонирао полицији. Агенти су у последњем тренутку ухватили благајника фабрике који је намеравао да побегне. Директор фабрике је хтео да награди човека који је алармирао полицију, али се овај из „скромности“ није појавио.

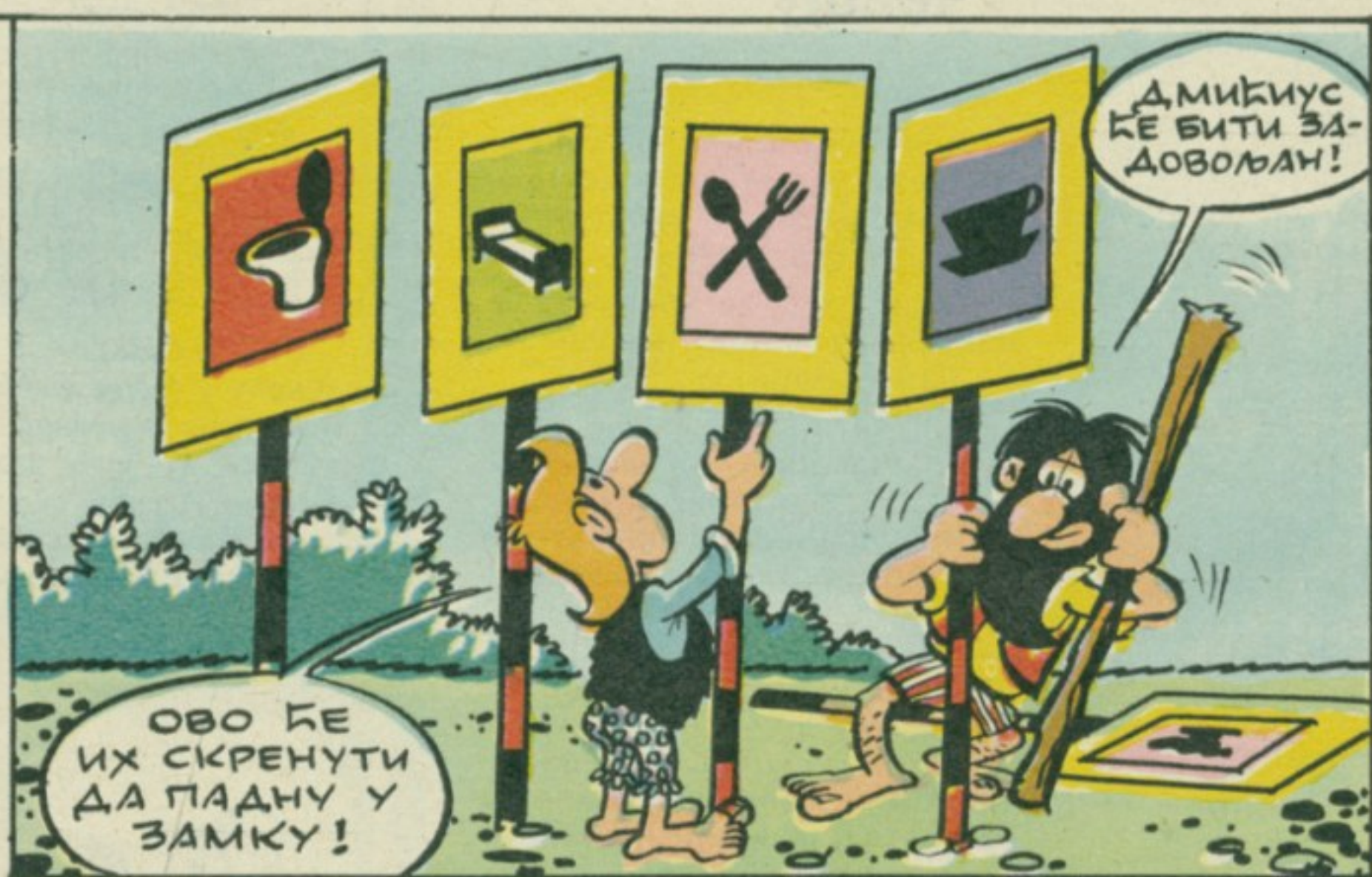

ДВОСТРУКИ ЖИВОТ. — Полицијска патрола ухапсила је недавно на главном тргу у Сан Рему младог Карла Калдонија из Алесандрије јер је просио без дозволе. У полицијској станици открило се да он испод свог прљавог и исцепаног кишног мантила има беспрекоран смокинг. Младић је признао да сваке вечери с новцем који испроси одлази у санремску коцкарницу где обично своју „тешко зарађену дневницу“ изгуби на рулету.

ДИКАН

MONTEKARLOS

И ПРВИ РЕДИ

ГРОФИЦА ТРАЖИ ПРЕСТО

— Ја сам кћер царице Јелисавете и никад се нећу одрећи свог законског права — поручила је Катарини Великој млада жена заточена у подруму Петропавловске тврђаве

Руска царица Катарина бесно је корачала богато намештеном одајом Зимског дворца. Лице јој је било бледо од љутине. Дворани су се повукли, сувише добро познавали су њену ђуд. Остао је једино гроф Орлов који се тог јутра вратио из Напуља. Он је донео вест која је разјарила Катарину.

— То је немогуће! — беснела је Катарина.

— Чекам ваша наређења — приметио је гроф Орлов озбиљним гласом.

Наређења? Каква наређења може да му изда? Шта да чини?

Тајанствена незнанка

Катарина Велика била је немачка принцеза пре него што се удала за Петра, сина руске царице Јелисавете. Њене прве године у Русији нису биле срећне. Свекрва се према њој односила с презрењем, а за Петра се говорило да је на ивици лудила.

Најзад је Јелисавета умрла и Петар је постао цар Русије. Али, није прошло дуго а официри гарде подигли су се против цара, бацили га у затвор и Катарину прогласили за јединог руског владара. Неколико дана касније објављено је како је Петар убијен приликом покушаја бекства. Шапутало се да га је убио гроф Орлов по Катаринином наређењу.

Међутим, Катарина се показала одличан и способан владар. Истина, она је допустила да племство још више искоришћава сељаке-кметове, али је с друге стране укинула смртну казну, уредила финансије а у спољној политици постигла несумњиве успехе: проширила је територију своје државе, пруски краљ и аустријски цар биле су њене послушне слуге, Енглеска је тражила савез са Русијом. Катарини

Побећи из тамнице на острву усред Неве било је немогуће. Грофицу од Бамберга посећивали су једино пацови који су слободно претрчавали преко њене ћелије.

ва. Чамац их је чекао у пристаништу. Кад су се приближили бродовима, грофица је упитала:

— Зар неће испалити почасни плотун у нашу част?

Гроф није ништа одговорио. Помогао је грофици да се попне на палубу и то је била последња његова љубазност. Одмах јој је пришла група војника и ставила јој окове на руке и ноге. Затим су је одвукли испод палубе. Сат касније бродови су већ пловили према Русији.

У Петрограду је грофица од Бамберга затворена у Петропавловску тврђаву. Петар Велики саградио је ово утврђење 1703. године, на острву на које су до тада долазили само рибари, да би се бранило од Швеђана. Касније су ту смештене краљевска ковница и оружарница а још доцније тврђава је претворена у затвор. Била је то руска Бастиља. Њени дебели зидови окружени леденом водом реке Неве били су несавладиви, из тамнице било је немогуће побећи.

Грофица је најпре стављена у једну ћелију на спрату и ту ју је посетила краљица Катарина. Тражила је само једно: да се грофица одрекне свог захтева на руски престо и одмах ће бити пуштена. Грофица је љутито одбила. Она је кћер царице Јелисавете и никад се неће одрећи свог законитог права, изјавила је.

У новом нападу беса Катарина је наредила да је пребаци у ћелију дубоко испод тврђаве. Ледена вода Неве продирала је кроз зидове. Није било прозора. Сем посете чувара једном дневно кад је доносио бедан оброк, њено једино друштво били су пацови који су слободно протрчавали кроз ћелију.

Из дана у дан бивала је све слабија. О томе је обавештена Катарина.

— Ако се одрекне захтева за руски престо, добиће лекарску негу — хладно је изјавила Катарина. — Реците јој то.

Али, грофица је поново одбила. Болесна, без покривача и хране, умрла је два дана касније.

Катарина је опет могла мирно да спава.

★ ★ ★

Ни до данас није одгонетнуто ко је била грофица од Бамберга, кћер царице Јелисавете или обична варалица. У сваком случају прескупо је платила своју жељу да се супротстави Катарини Великој.

М. Ј.

је изгледало да је пут за будућност чист. Све док гроф Орлов, њен љубимац, није донео ову узнемирујућу вест из Напуља.

Тамо се појавила нека жена која се представљала као грофица од Бамберга. Затражила је да је прими британски амбасадор сер Вилијам Хамилтон како би добила исправе неопходне за пут у Рим. Те исправе су јој дате.

Чим је стигла у Рим тајно је писала сер Вилијаму Хамилтону тражећи његову помоћ. У писму је тврдила да је она кћер старе руске царице Јелисавете из њеног тајног брака и да она, а не Катарина, треба да седи на руском престолу.

Превара грофа Орлова

Знајући да се гроф Орлов налази у Напуљу сер Вилијам Хамилтон је затражио савет од њега. Орлов је истог часа схватио какве би све последице могла да има

ова афера и поштанским кочијама одмах отпутовао у Петроград да обавести Катарину.

Претендент на руски престо! Неко ко може да подели народ. Не, то се не сме догодити.

Катарина је отворила стаклена врата на соби и зашла на балкон не обраћајући пажњу на ледени зимски ветар који јој је дувао у лице. Загледала се преко реке Неве у острво близу друге обале. На острву се уздицала мрачна Петропавловска тврђава. Полако, њени планови почели су да добијају одређенији облик.

— Ја још чекам ваша наређења — јавио се иза њених леђа гроф Орлов.

Окренула се, бесно га погледала и рекла:

— Добићете их!

... Мада је још трајала зима, у Риму је било топло. Гроф Орлов се пре неколико недеља вратио у Напуљ, а одатле отпутовао у Рим где су почели да га виђају у друштву лепе плавокосе жене, грофице од Бамберга. Причало се по граду да је ова млада лепотица у неком сродству са руском владарском породицом, а присуство грофа Орлова са-

мо је то потврдило. У опери он би стајао у њеној ложи док би она седела. Дубоко јој се клањао као пред монархом. Изгледало је да се обоје пријатно осећају. Она је била стално насмешена, мада увек високо уздигнуте главе.

Једног јутра гроф Орлов је посетио грофицу од Бамберга и саопштио јој како је део руске флоте упловио у Ливорно. Зар она као законита руска царица не би требало да изврши смотру флоте? Могли би поћи по подне и стићи тамо сутрадан ујутру.

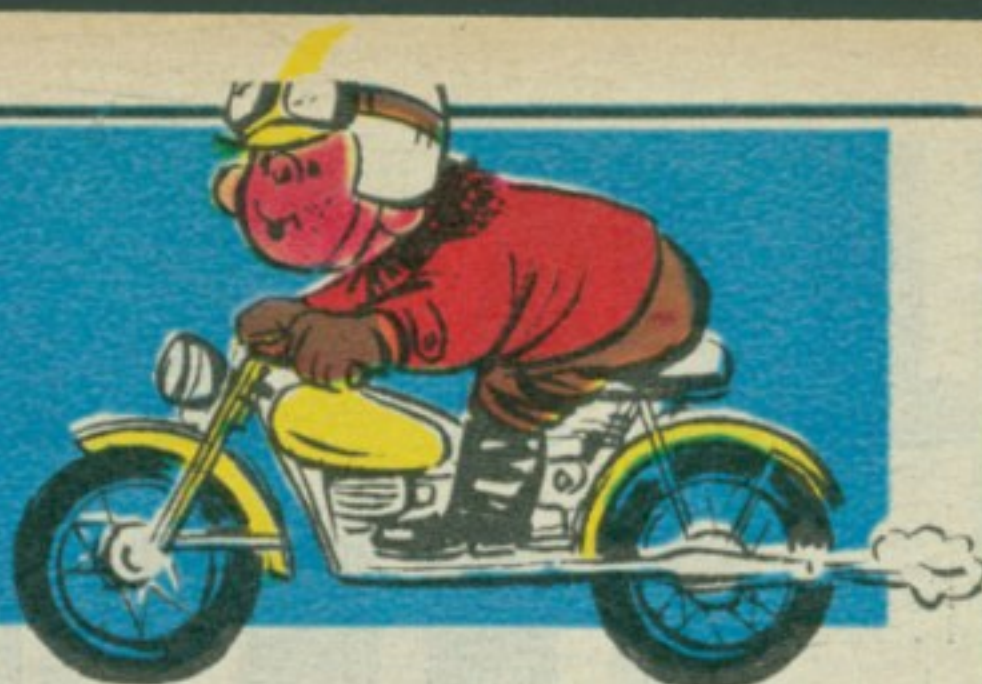
Грофица је одушевљено запљескала рукама. Баш би било пријатно мало отићи из Рима, поготову у друштву Орлова, тог предусретљивог руског официра који је имао толико разумевања за њену жељу да заузме своје место на руском престолу.

А где су сад?

После пријатног пута угледали су залив и шест укотвљених руских бродо-

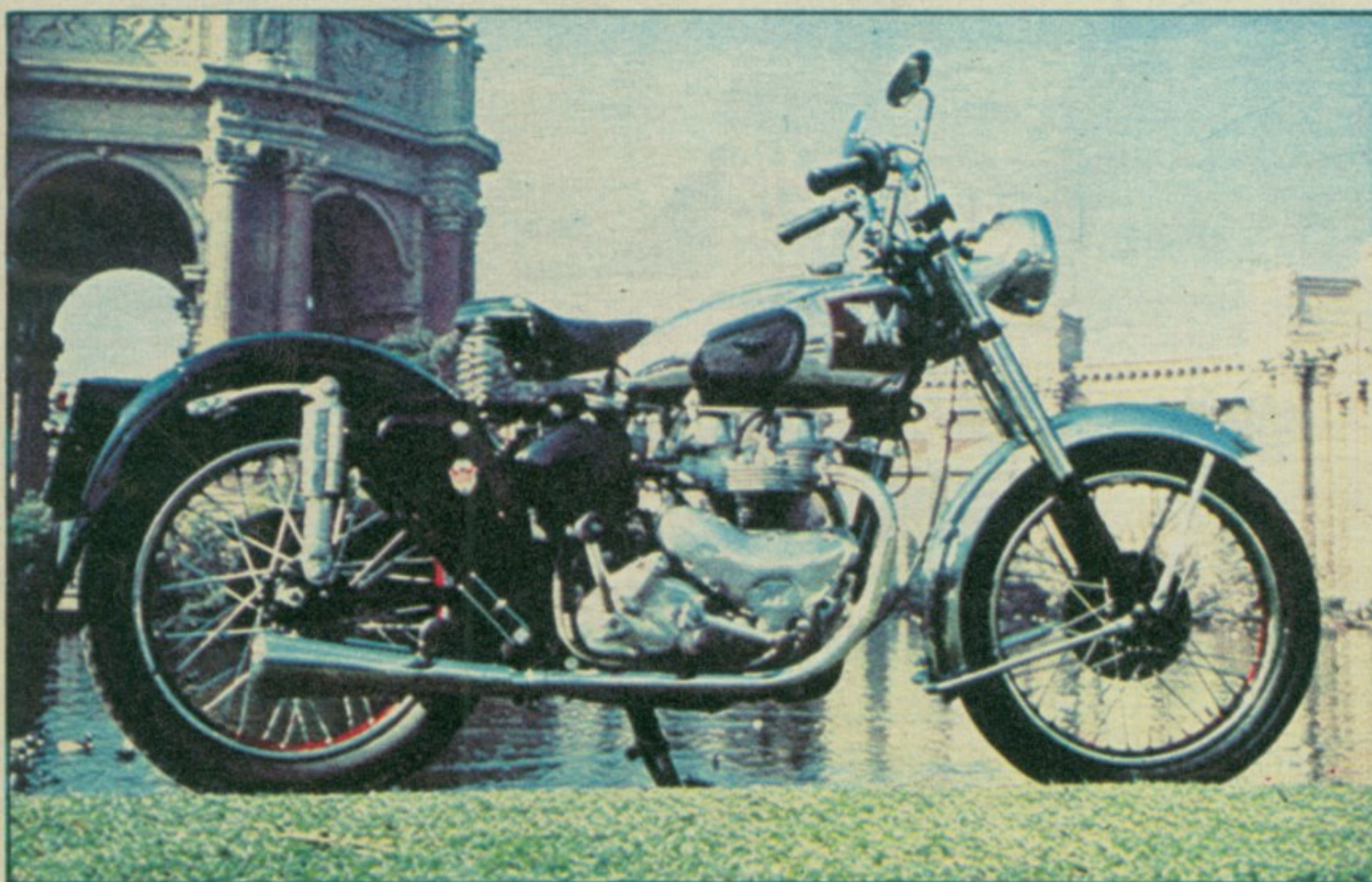
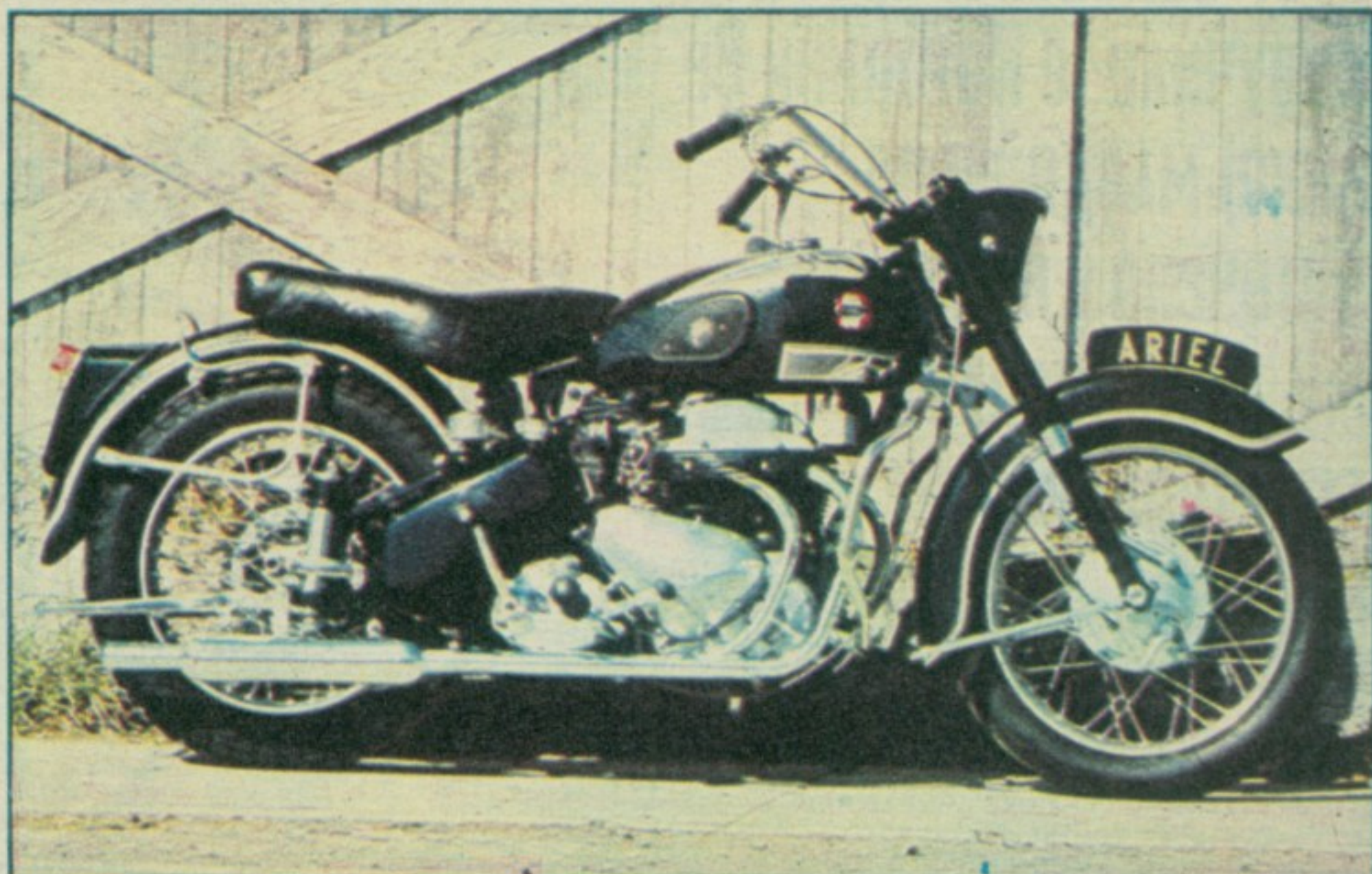
КЛАСИЧНИ МОТОЦИКЛИ

3

АРИЕЛ »4 НА КВАДРАТ« (В. Британија)

Ови чувени мотоцикли који су се производили до 1959. године добили су свој надимак због квадратног распореда цилиндара (два напред, два позади). Први ариели појавили су се 1930. године и имали су машине од 500 кубика, али је већ код њихове верзије из 1937. запремина повећана на 1000 см³. Модел Марк II на слици, из 1958. године, има 42 коњске снаге уз 5800 обртаја у минути и развија са приколицом брзину од 168 километара на час.

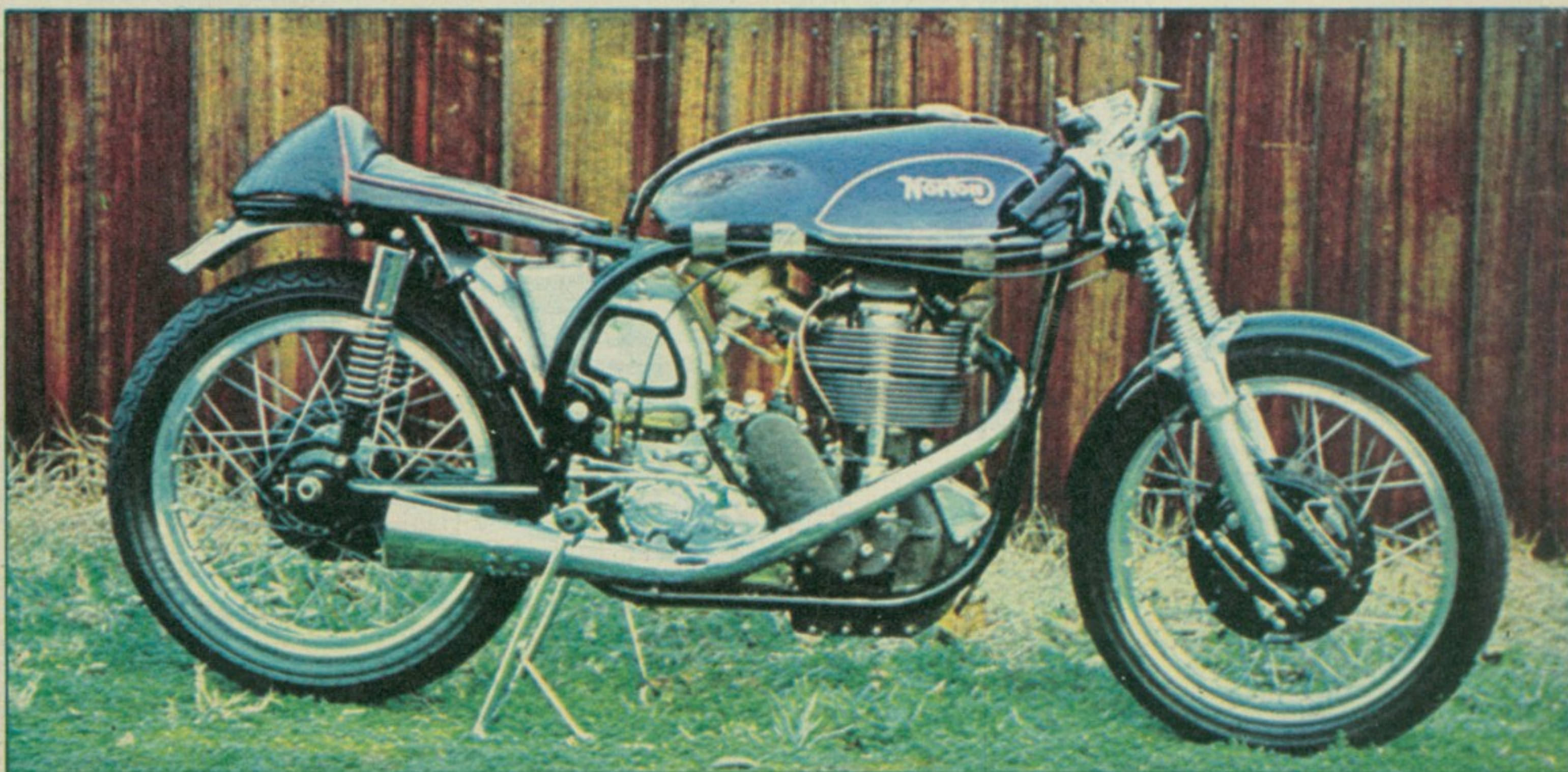
МЕЧЛЕС (Велика Британија)

Мотоцикли ове марке ишчезли су 60-их година после неколико деценија великих успеха на тркама. Модел на слици, супер клабмен из 1951. године, има двоцилиндрични „V“ мотор од 500 коњских снага.

НОРТОН (Вел. Британија)

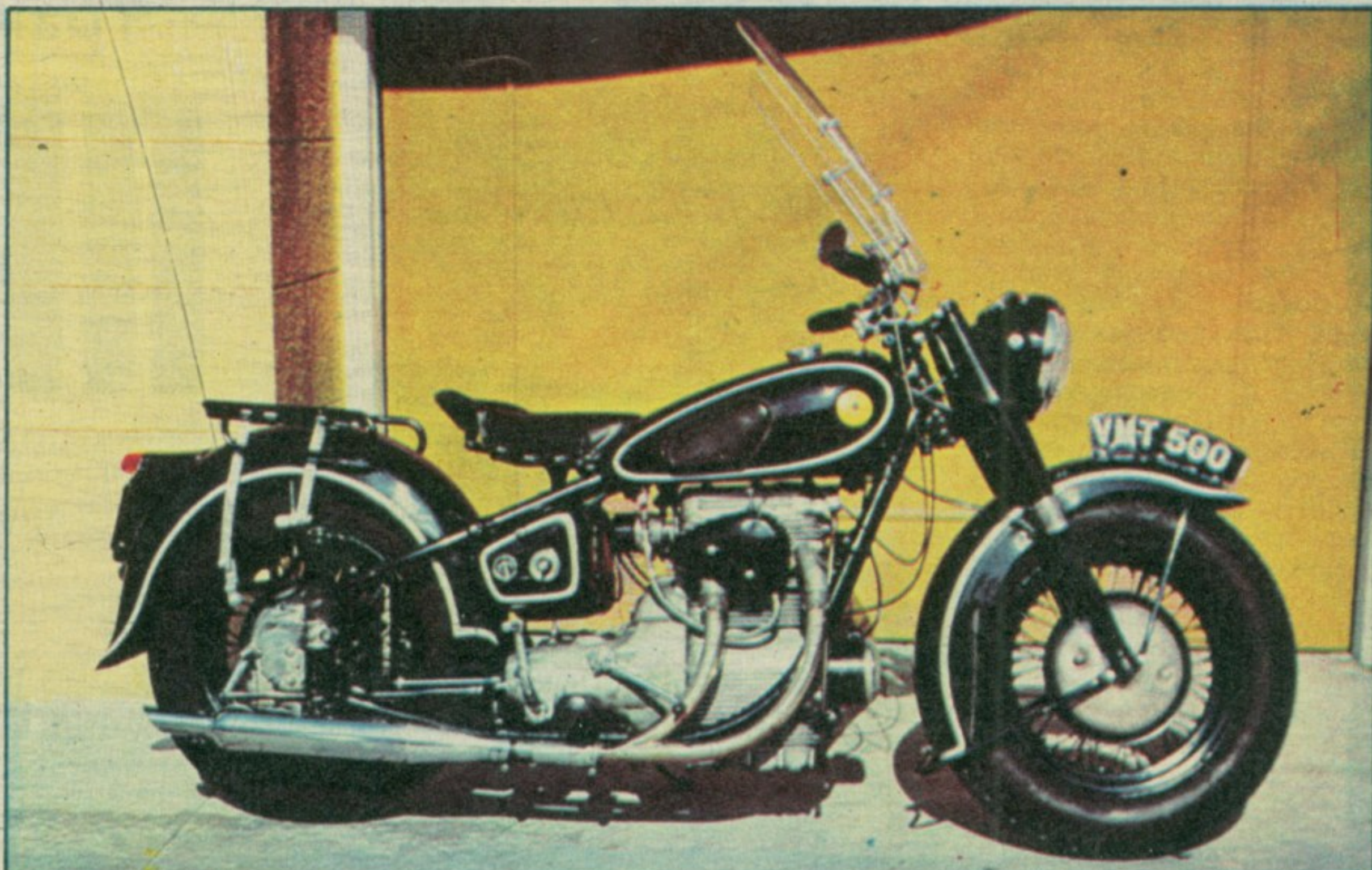
Једноцилиндрични манкс дуго је владао на тркама које се сваке године одржавају на британском острву Ајл оф Мен. Први пут се појавио 30-их година, а 1950. је добио двоструку брегасту осовину. Данас „Нортон“ са успехом производи двоцилиндричне машине, али његова највећа слава припада прошлости. На њу нас подсећа и модел на слици: манкс из 1956. године. Израђен је од лакх легура и материјала, тежак само 142 килограма и постиже брзину од 190 километара на час.

МОТОРИ НА КВАДРАТ

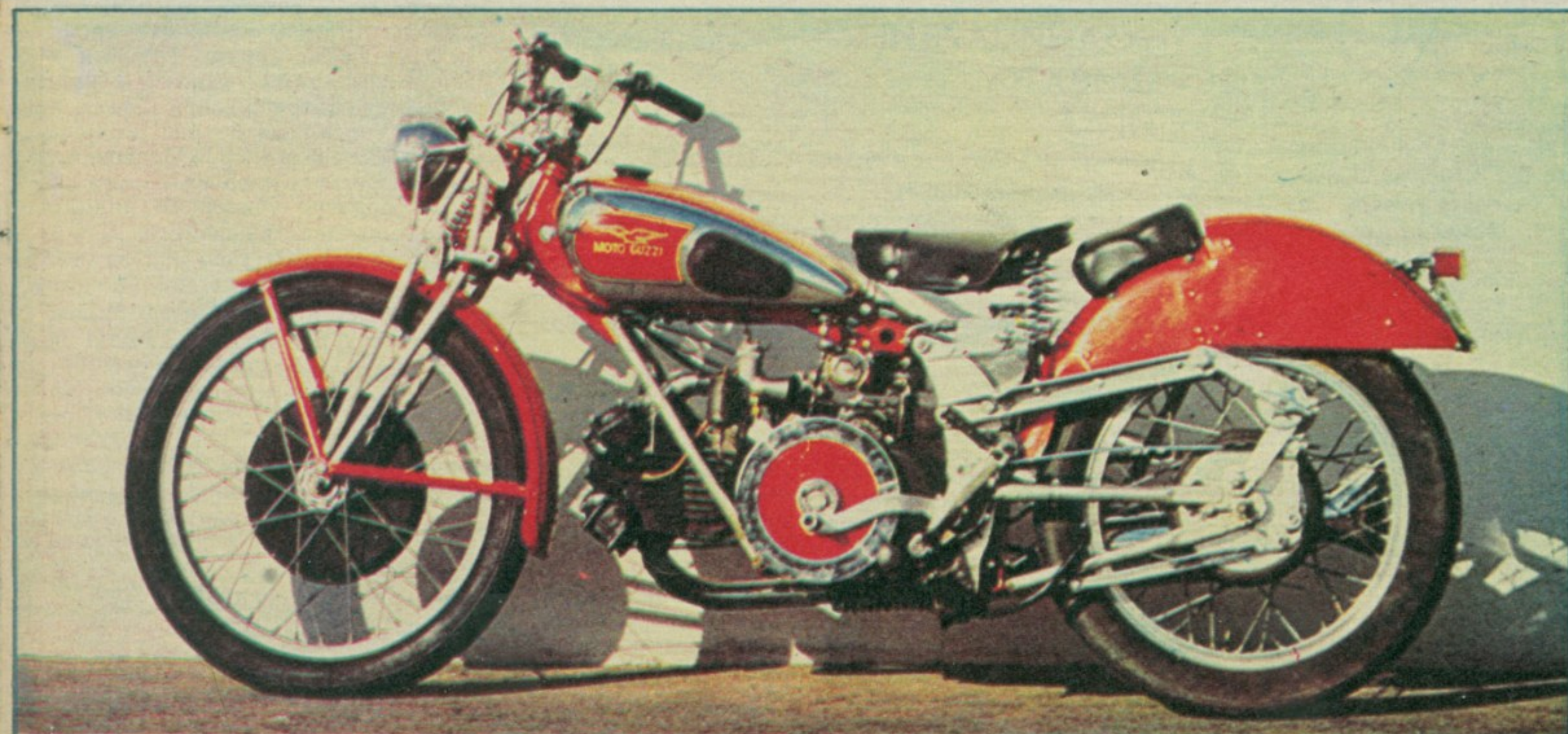
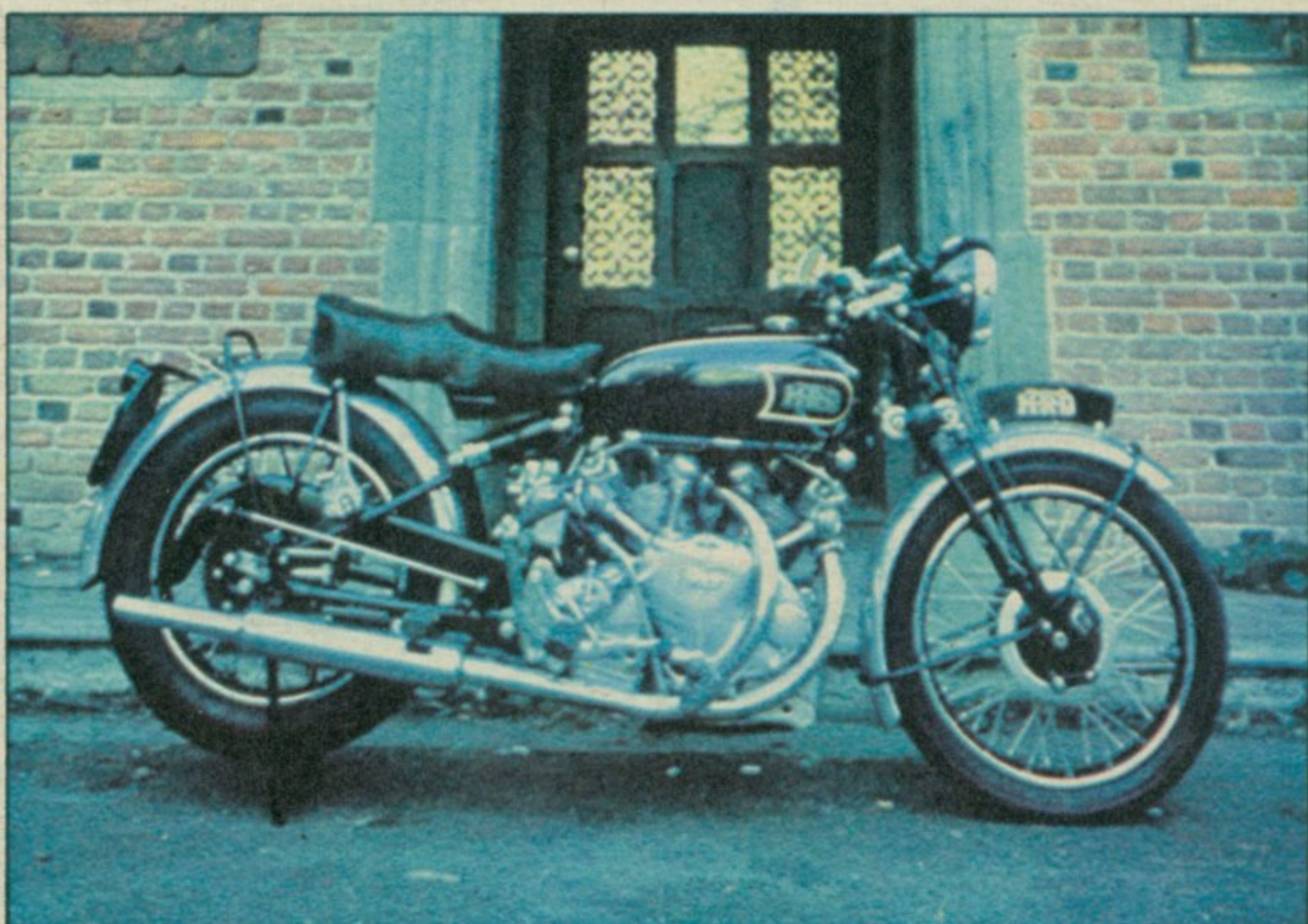
САНБИМ (Велика Британија)

Чувена фабрика престала је 1958. године да производи мотоцикле јер су је сувише коштали. Код овог занимљивог модела из 1951. године погон се преноси на точкове помоћу карданске осовине, а не преко ланца како је то уобичајено. Запремина мотора је 500 кубика.

ВИНСЕНТ «РАПИД» (Вел. Британија)

Овај производ појавио се одмах после рата и запањено мотоциклистички свет, не само „V“ мотором од 1000 кубика већ и мењачком кутијом која је с њим уједно изливена. Као врхунац, делови мотоцикла држе се један за други, тако да оквира готово и — нема! На слици лево је модел из 1947. године, тежак 220 килограма, који са својих 55 коњских снага лако развија брзину од 210 километара на час. Ови мотоцикли производили су се до 1955. године.

МОТО ГУЦИ (Италија)

Овај алче, рани модел чувене италијанске фирме, појавио се на тркама и после рата — 1949. године у Дејтона Бичу (Флорида). Брегаста осовина налази се на глави мотора од 500 кубика. Карбуратор је марке дел орто. Код овог модела, популарно названог дондолино, необично је то што има отворен замајац.

ЦОЗЕФ ЈЕ

Доктор Крајл дојурио је у болницу у вечерњем оделу и извршио те летње ноћи 1906. прву трансфузију крви у свету

ПРЕЖИВЕО

Једне спарне августовске ноћи 1906. године улетела је у моју собу дежурног лекара болнице Св. Алексиса у Кливленду ноћна сестра да јави како болесник из собе 106 умире. Пожурно сам до њега и на први поглед се уверио да болничарка не претерује. Цозеф Милер који је тог јутра донет у болницу с јаким крварењем из бубрега налазио се на самрти. Пулс му је био слаб, дисање убрзано и плитко, усне модре. Рекао сам болничарки да му да неко стимулирајуће средство и убрига физиолошки раствор (со растворену у дестилираној води), а ја одмах на телефон да позovem примаријуса болнице доктора Крајла.

Примаријус је дошао оде вен у вечерње одело. По томе сам схватио да га је мој позив прекинуо усред неке свечане вечере или пријема. Он је прегледао болесника и нашао да су мере које сам предузео за тренутак поправиле његово стање. Али, и поред тога било је јасно да је Цозефу Милеру остало још само не колико часова живота.

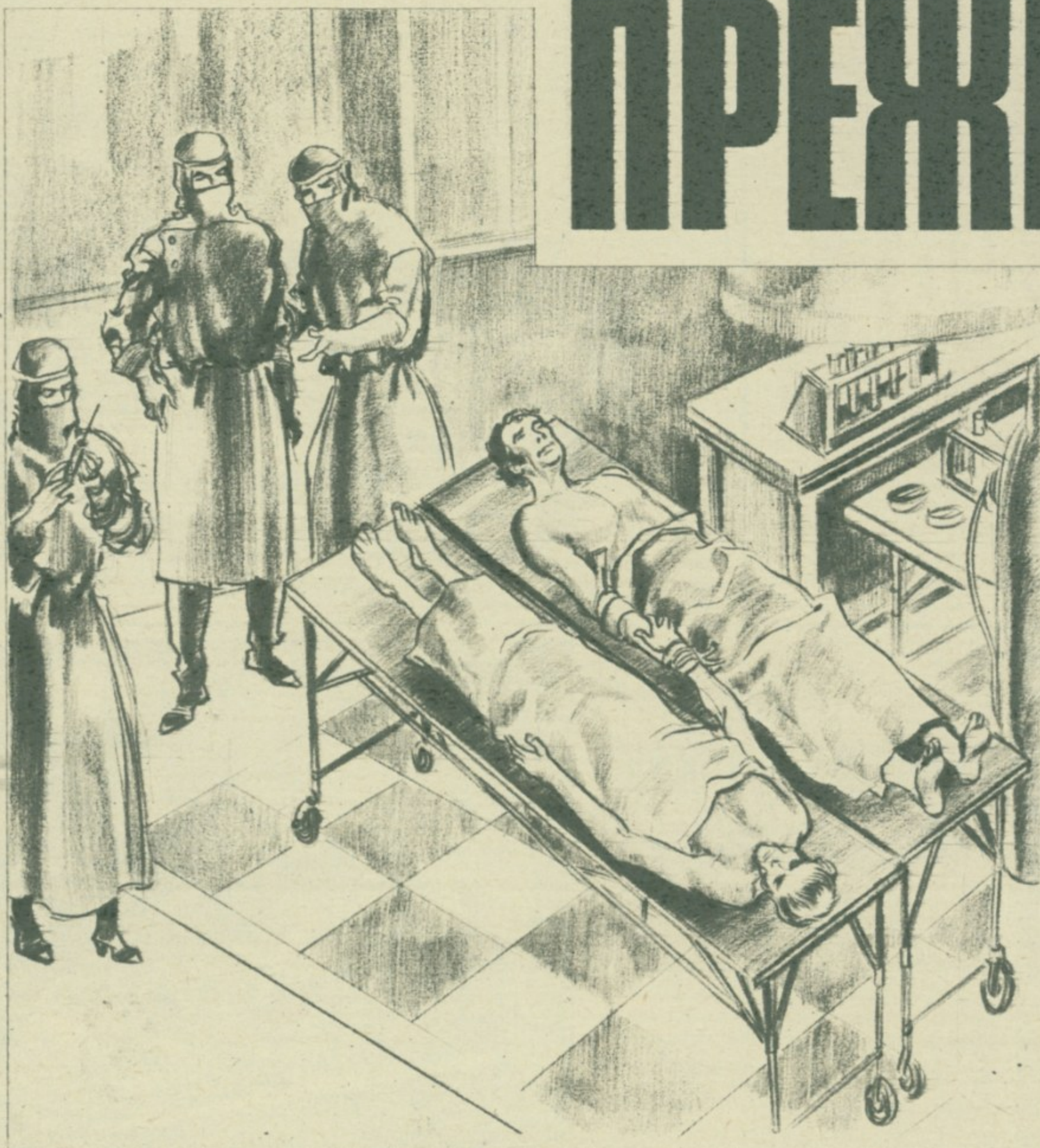
Изненада доктор Крајл ми рече:

— Коригене, намеравам да овом човеку дам трансфузију крви!

КРВ ЗА БРАТА

Ја сам само отворио уста. Наравно, знао сам, теоријски, о чему Крајл говори, али сам о трансфузији ипак имао само неодређену представу и нисам могао ни да наслутим како намерава да је изведе. Лекари су вековима сањали да нађу неки начин како би болесницима који су изгубили много крви дали крв здравог човека. Још у XVII веку француски доктор Жан Дени убризгао је крв јагњета у вене неког болесног дечака који је самим чудом после тога остао жив јер је уношење крви припадника једне животињске врсте у организам друге веома опасно и доводи до инфекције.

Два века касније учињени су први покушаји да се убригавањем крви здравог човека спасе болестан. Сви су до нели мало успеха, а много несрећа и то углавном због згрушавања даваоачеве крви у посудама где је чувана и уношења такве крви у крвоток болесника. Почетком XX века велики француски хирург и физиолог Алексис Карел, који је касније добио Нобелову награду за свој пионирски рад у обла-

Свежа крв изазвала је право чудо: Цозеф се повратио из несвести

сти хирургије крвних судова, учинио је на том пољу прве значајне кораке. Удружујући своје теоријско знање и хируршку вештину он је успео да састави крвне судове два жива пса.

И ево, сада је доктор Крајл, први на свету, намеравао да тако нешто изведе на једном човеку.

Хитно је позван Сам Милер, Цозефов брат, и доктор Крајл га је без много колишњења упитао:

— Хоћете ли да дате мало своје крви да бисмо покушали да спасемо вашег брата?

Сам Милер је кратко одговорио:

— Свакако!

Крајл је тада казао болничарки:

— Реците да се све припреми у операционој сали и „спремите“ болесникову руку од рамена надоле!

Сама и Цозефа поставили смо на два операциона стола, сасвим једног уз другог, али тако да је Самина глава била на оној страни

где су се налазиле Цозефове ноге. Затим су обојица добила локалну анестезију.

БОЛНИЧАРКИНА ШИВАЋА ИГЛА

Прве тешкоће настале су када је већ ове било припремљено. Крајл је утврдио да су постојеће хируршке игле сувише дебеле да би се њима могли шити танушњи осетљиви крвни судови. У помоћ је прискочила једна болничарка која је у својој ташни имала иглу танку као влас косе, за шивење најфиније свиле. Затим се испоставило да су и хируршки конци сувише дебели. То смо решили тако што смо најтањи конач распрели и од његове три нити узели само једну.

Најзад смо приступили операцији. Доручја двојице браће приљубљена су једно уз друго и Крајл је начинио зарез на кожи и от-

крио артерију на Самовој и вену на Цозефовој руци. Оба ова крвна суда најпре је затворио на по два краја гуменим штипаљкама, а онда их пресекао. Затим су скругла „уста“ крвних судова, помоћу игле и конца, претворена у мале троуглове. На тај начин Крајл је себи олакшао посао јер је сада уместо кружних ивица крвних судова имао да зашива праве.

Троугласти отвори крвних судова двојице браће били су приљубљени један уз други и доктор Крајл је почео да их шије ситним бодовима — на сваку страну овог живог троугла дошло је по 12 бодова.

Летња врућина притискала је операциону салу. Нисмо скидали погледе са Крајлових брзих руку које су шиле и шиле. Када су крвни судови, најзад, чврсто зашивени један за други, скинули смо штипаљке и — крв из Самове артерије потекла је у Цозефову вену!

Свежа крв изазвала је право чудо: Цозеф се по-

вратио из несвести, кожа му је постала ружичаста, отворио је очи. Задивљени тим призором сасвим смо заборавили на Сама. Пренуо нас је узвик болничарке:

— Докторе, брат се оне-свестио!

Одмах смо прекинули операцију. Сада је Сам Милер био блед и модар као малочас Цозеф. Поново смо „затворили“ крвне судове гуменим штипаљкама да би се зауставило претакање крви из једне руке у другу, раздвојили крвне судове браће, поново поставили пресечену артерију и вену. На крају је и кожа враћена на своје место.

ВЕЛИКА ПОБЕДА

Мада је крв из једног тела у друго текла само неколико минута, читав захват трајао је преко 3 часа. Били смо мртви уморни и пресрећни што смо спасли један живот и прекорачили још једну границу у медицини.

Данас трансфузија крви не захтева тако сложу и ризичну операцију — крв се једноставно узме од даваоца, чува у нарочитој посуди која садржи средство против згрушавања и директним убодом игле убризгава у вену болесника. Године 1906. ми ништа нисмо знали о крвним групама и факторима. Доктор Крајл је употребио крв брата у уверењу да ће она најбоље одговарати крви болесника. Пре него што се сасвим опоравио Милер је примио још две трансфузије за које је Крајл узео крв од другог брата и сестре.

Тек када је Цозеф Милер напустио болницу, Крајл је у једном стручном часопису објавио његов случај жедећи да покаже како је трансфузија крви могућна. Овај скромни чланак изазвао је сензацију у читавом свету и од тада се трансфузија стално усавршавала и спасла, као што и данас спасава, хиљаде и хиљаде живота.

Цозеф Милер и његов брат Сам надживели су доктора Крајла који је умро 1943. године.

Др Френк Кориген

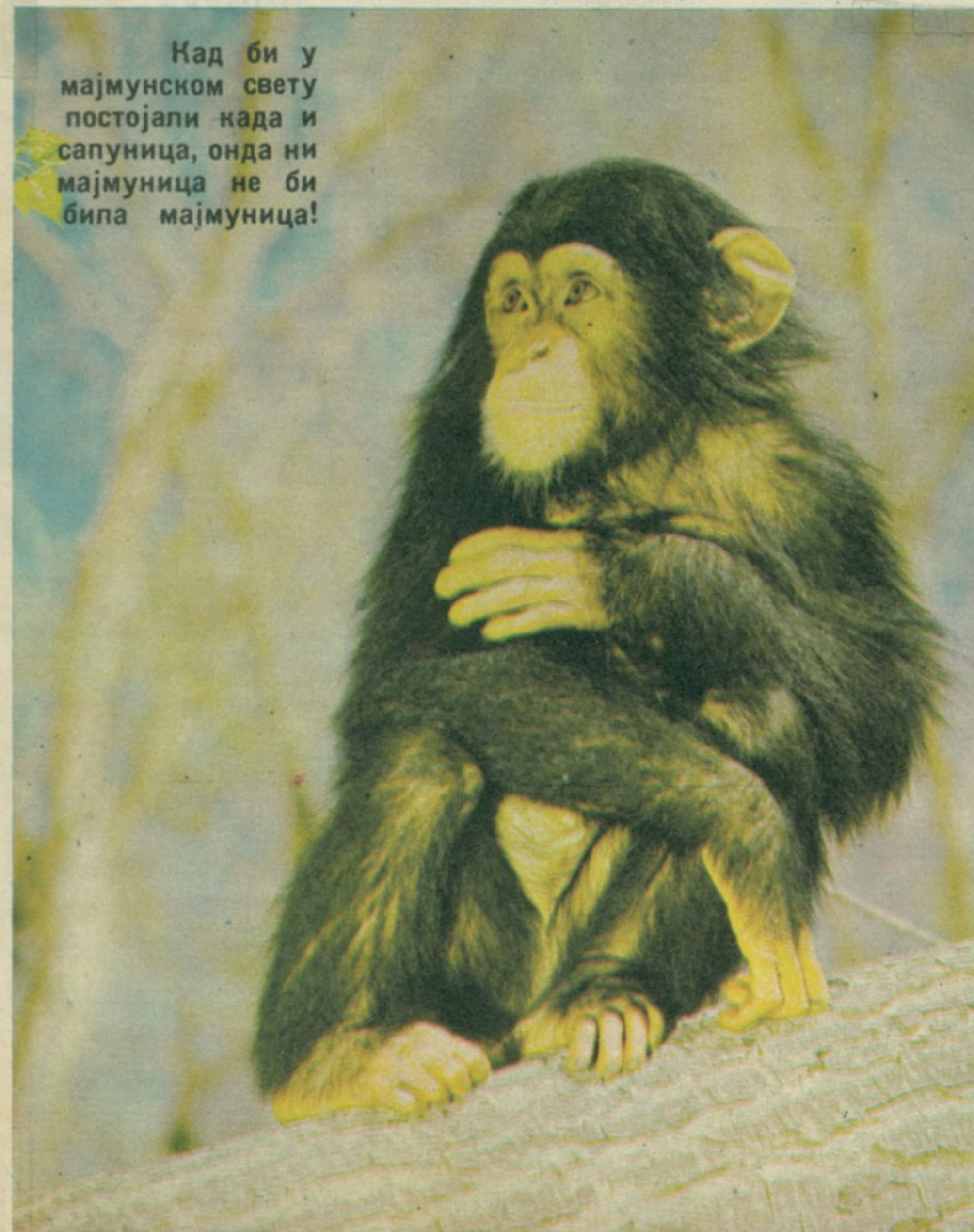
У ГИЈАНИ, НА ВИСОКОЈ ГРАНИ

Она спава са очима
изван сваког зла.
Она се попела
високо, високо —
изнад тла

Учећи се љубави мајмун
учи прво како се
грли дрво

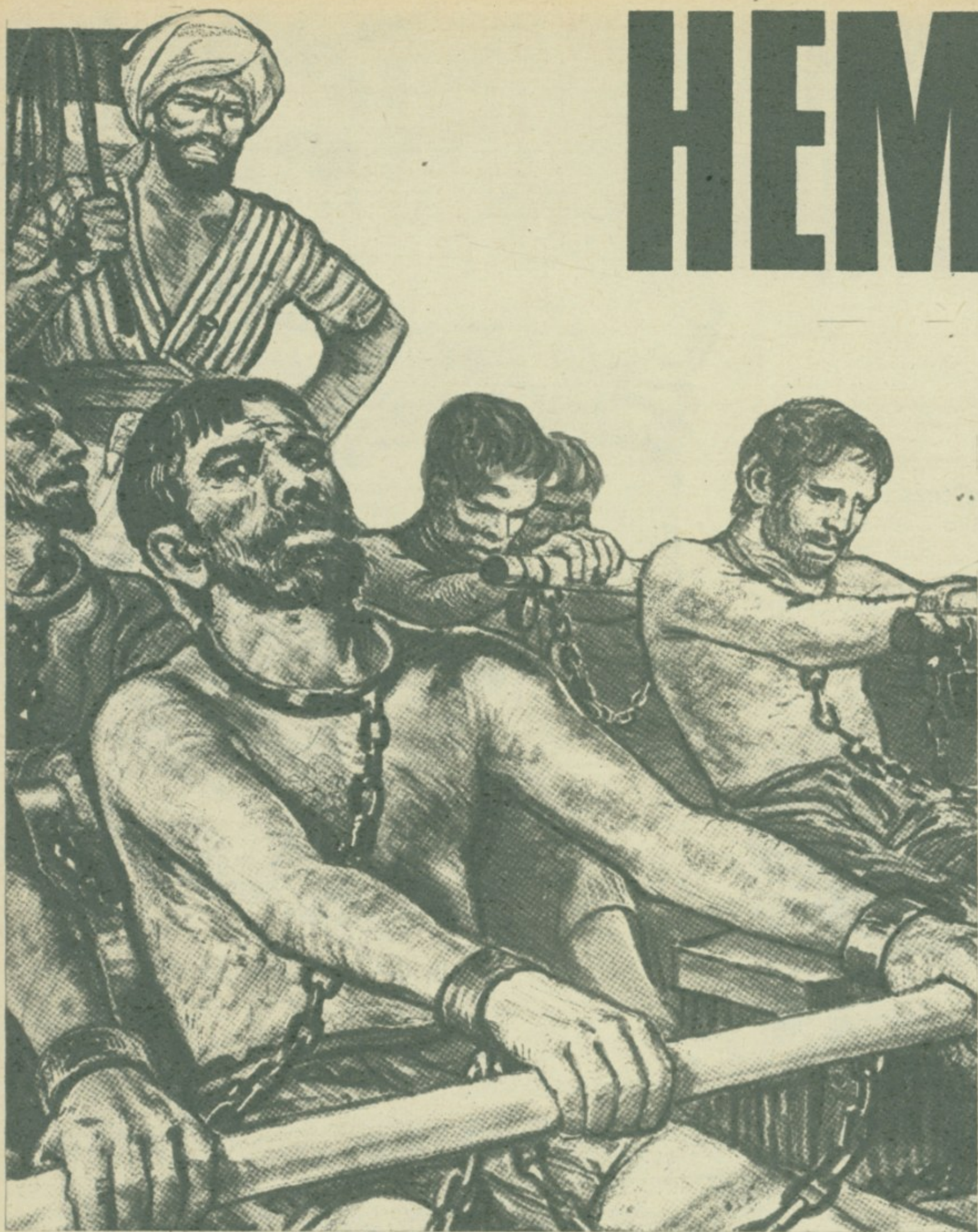

Кад би у
мајмунском свету
постојали када и
сапуница, онда ни
мајмуница не би
била мајмуница!

Мајмун мајмуна
не чуди;
Оно што мајмуна
чуди зове се
љ у д и.

НЕМОГУЋА

Седам недеља долазио је Фокс сваке вечери у крчму Шпанца Вутикара и излагао му свој план о бекству 240 александријских робова

галијама, држи у луци малу крчму.

Једне ноћи, вукући своје окове, Џон Фокс је ушао у Вутикарову крчму. Сачекавши да и последњи гост оде, Фокс је пришао Шпанцу и без икаквог увода му рекао:

— Припремамо бекство и потребна нам је твоја помоћ.

Иако је за време свог тридесетогодишњег робовања Вутикаро често размишљао о бекству, толико је био запрепаћен овим предлогом да није ни речи одговорио. Фоксу је и то ћутање било довољно јер се бојао да ће га Шпанца одмах одбити.

Седам недеља долазио је Фокс сваке вечери у Шпанчеву крчму и излагао му план о бекству. Седам недеља је крчмар слушао ћутање и размишљајући. Ако пристане на план, мислио је, а бекство не успе, изгубиће и то мало слободе коју је стекао и наћи ће се на ономе на чему је био пре тридесет година.

Али, Џон Фокс је био не

само упоран већ и веома речит и убедљив у излагању свог плана. Најтежи део узеће на себе он и десетак других робова који су одлучили да се по сваку цену домогну слободе. Вутикаро треба само да им набави довољно гурпија да би 240 заробљеника могло да преструже своје окове. Најзад, кад је схватио да сви робови у Александрији рачунају на његову помоћ, Шпанца је пристао.

Лажна порука

Последњег дана децембра 1577, турпије су кришом унесене у затвор и раздвојене по ћелијама. Фоксово на ређење пренесено је свим робовима: до сутрадан у о-

Набрелих једара пловио је енглески брод „Три полумесяца“ остављајући иза себе Гибралтарски теснац. Морнари на палуби обављали су свој свакодневни посао уживајући у благом ваздуху Средоземља. Своју матичну луку Портсмаут напустили су тучени кишом која их је пратила све док нису упловили у плаве воде Медитерана. Надали су се да ће до шпанске луке Малаге, циља њихове пловидбе, стићи брзо и да их лепо време неће изневерити.

— Бродови на видику! — зачуо се изненада глас стражара из осматрачке корпе на врху катарке.

У ропству гусара

Иако је сунце пекло, морнари су од тог гласа осетили језу. Јер, налазили су се у водама којима су, готово као неприкосновени господари, владали арабљански и берберски гусари који су имали своја упоришта у многим северноафричким лукама и на неким средоземним острвима. Ниједан брод кој би заплонио Средоземним морем ни-

је био сигуран да неће бити нападнут.

Капетану једрењака Гривсу био је довољан један поглед да утврди да се „Три полумесяца“ и његова посада не могу спасти бекством. Осам брзих пиратских галија, наоружаних топовима, већ се престројавало за напад.

— Момци, борићемо се и умрети као слободни морнари! — повикао је. — Господине Фокс, заузмите своје место крај топа.

Џону Фоксу, бродском тобџији, то није ни требало говорити. Он је већ пунио барутом једини топ на броду док су стрелци заузимајући своја места иза њега да би га штитили. Булад из његовог топа створила су међу пиратима забуну али она, на жалост, није дуго трајала. Са свих осам гусарских галија загрмели су у одговор топови. Једно ћуле погодило је главну катарку, друга два начинила су огромне отворе у кориту „Три полумесяца“. Једрењак се већ нагињао на страну кад су му пиратске галије пришле и кад су са њих бачене чакље а први гусари почели да се пребацију на његову палубу.

Предвођени капетаном Гривсом, морнари су се срчано борили али су били веома брзо савладани. Од

мах су оковани и бачени за весла победничких галија.

Крајем јесени пиратска флота склонила се у Александрију где су берберски гусари имали читав један део града са луком, утврђењима и великим затвором. Оковани заробљеници са „Три полумесяца“ пребачени су са галије у тај затвор у којем ће провести четрнаест зима.

Самозвани берберин

Тобџија Џон Фокс имао је више среће а био је и снажљивији од својих другова. Одмах по доласку у тамницу прогласио се за берберина и ускоро су многи стражари долазили да им он подреже косу и браду. Већ после месец дана стекао је привилегију да излази у град, додуше са оковима на ногама. На тим својим „шетњама“ по луци Фокс је упознао још једног заробљеника који је имао извесну слободу. Био је то Шпанца Педро Вутикаро који је доведен у Александрију као роб пре 30 година. Због послушности и доброг понашања Вутикару је било дозвољено да преко зиме, кад није веслао на

С мачем у руци сачекао је Фокс главног тамничара

ИДЕЈА ЦОНА ФОКСА

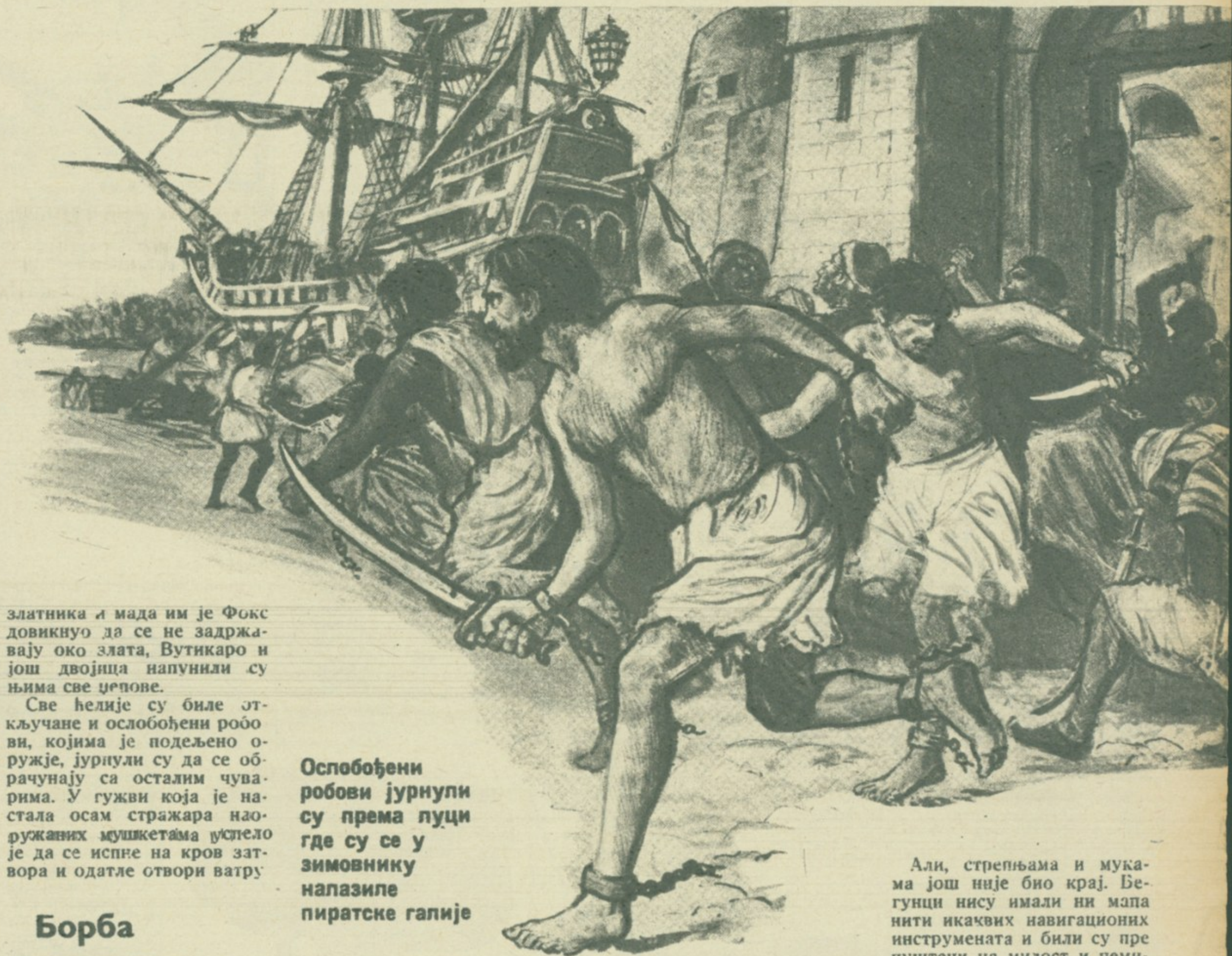
сам часова увече сви окови треба да буду престругани.

Сутрадан по подне Фокс се са шесторицом својих другова, који су такође уживали извесну слободу, упутио у Шпанчеву крчму. Одатле је главном надзорнику тамнице послан гласник с лажном поруком да га у крчми очекује неки пријатељ који је дошао из Каира и треба с њим о нечем важном одмах да разговара.

Надзорник није ништа по сумњао јер је и раније имао сличне састанке. Наредивши потчињеним стражарима да не закључавају главну капију јер ће се он вратити пре ноћи, надзорник је кренуо у крчму. Али, тек што је отворио врата пао је од ударца тупог, зарђалог мача, јединог оружја до којег је Фокс могао да дође.

Фокс и његови другови, коју су се још пре надзорникова доласка ослободили окова, потрчали су према лучком затвору. Стражаре који су се налазили иза незакључане капије брзо су савладали. И док су једни стављали на њу велике и јаке засуне и довлачили топ којим ће бранити улазак у затвор, остали су отрчали до надзорникове собе да узму кључеве од ћелија и оружје које им је било потребно.

У надзорниковој соби налазио се и један сандук пун

златника и мада им је Фокс довикнуо да се не задржавају око злата, Вутикаро и још двојица напунили су њима све џепове.

Све ћелије су биле откључане и ослобођени робови, којима је подељено оружје, јурнули су да се обрачунају са осталим чуварима. У гужви која је настала осам стражара наоружаних мушкетима успело је да се испне на кров затвора и одатле отвори ватру

Ослобођени робови јурнули су према луци где су се у зимовнику налазиле пиратске галије

Борба на крову

Фокс је схватио да те стражаре треба ућуткати пре но што узбуне околину. Довикнувши Вутикару и још неколицини да му помогну, дограбио је лествице и стао да се успиње на кров. Иако три пута окрзнут ватром из њихових мушкета, Фокс се приближавао ивици крова. Вутикаро и она друга два Фоксова помоћника који су џепове напунили златом тешко су се кретали тако да су представљали одличну мету: били су смртно рањени пре но што су успели да стигну до половине лествица. Испевши се са осталима на кров, Фокс је „ућуткао“ стражаре. Међутим, један од њих, већ рањен, пао је с крова на земљу ван затворског дворишта. Његови крици узбунили су становнике околних кућа и многи од њих потрчали су да му помогну. Од рањеног стражара дознали су шта се догодило у затвору и убрзо је читава Александрија била на ногама.

За то време ослобођени робови су по Фоксовом у

путству разбијали врата која воде у луку где су се на зимовнику налазиле пиратске галије. Избрали су највећу која је носила име „Капетан Александрије“. У зимовнику су галије лежале на води без једара, катарки и весала. Да би се таква галија оспособила за пловидбу у нормалним условима би за то било потребно двадесетак часова. Бегунци су прионули на посао: радили су као да им над главама фијуче бич најокрутнијег гонича робова. И док је једна група њихових другова мушкетима и сабљама задржавала пирате и турске војнике који су пристизали из свих делова града, они су постављали катарке и разапињали једра.

Зора је тек свитала кад се и последњи затвореник, бранећи одступницу, укрцао на брод. Сви су знали да их највећа опасност тек чека. Јер, пре но што се помогне отвореног мора галија је морала да прође кроз узан канал, добро познат

робовима-затвореницима на чијим су се обалама налазила утврђења с наоружаним војницима.

Меци и топовска ђулад падали су с обе стране брода. Вода је кључала око галије, катарке су подрхтавале од потреса. Догодио се чудо: ниједно ђуле није директно погодило галију. Дојучерашњи робови нису се поуздали само у ветар већ су налегли на весла као никад дотад и галија је испловила из канала.

Плава гробница

Пирати и војници гискали су се на обали покушавајући да оспособе бар једну галију и крену у потегу за одбеглим робовима. Али, брзо су од тога одустали јер више није било робова, а без њихове помоћи за тај посао било би им потребно бар неколико дана.

Али, стрепњама и мукама још није био крај. Бегунци нису имали ни мапа нити икаквих навигационих инструмената и били су пре пуштени на милост и немилост ветровима и морским струјама. И залихе хране и воде биле су им оскудне тако да су већ петог дана спустили у море првог у мрлог друга.

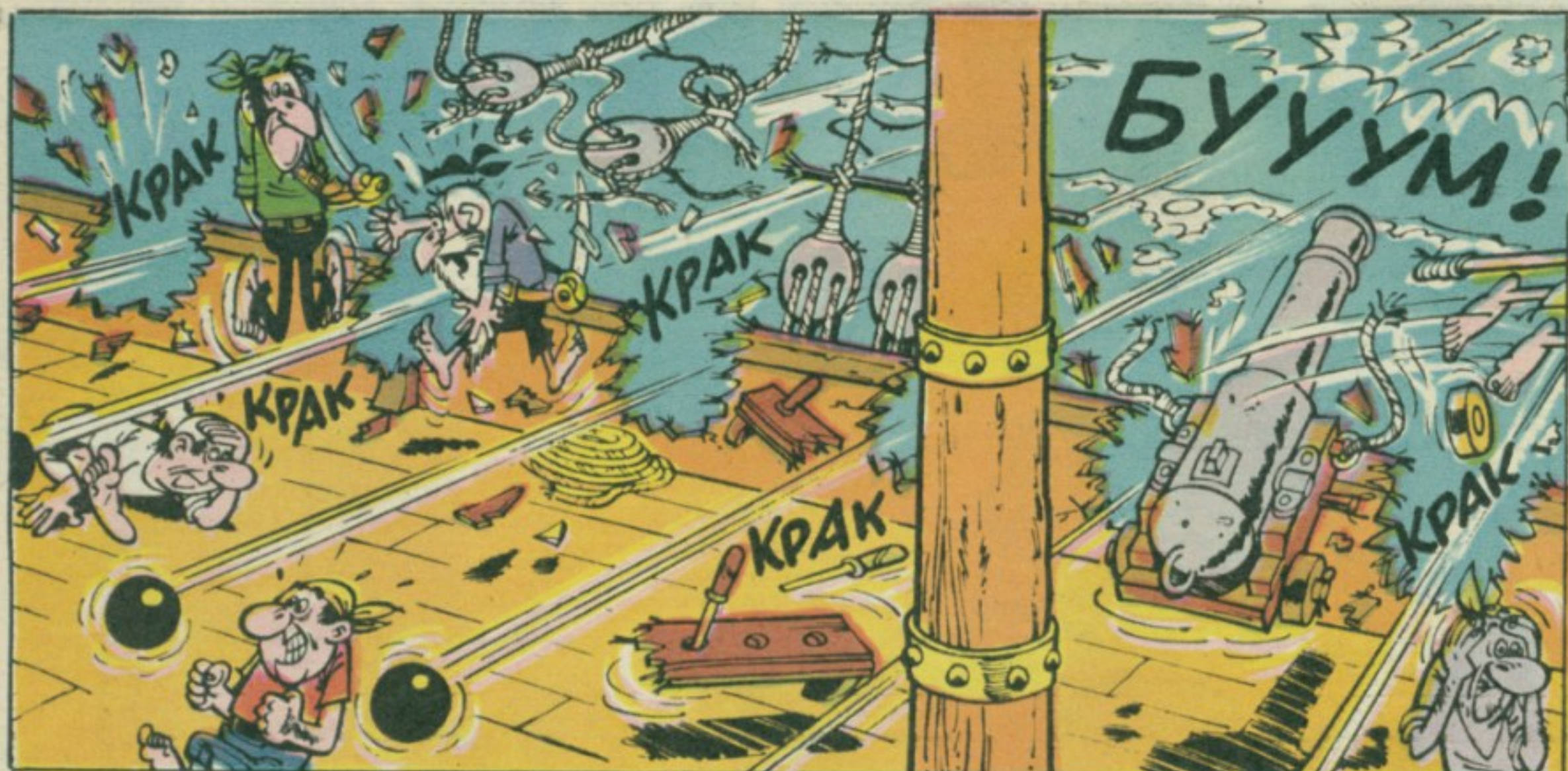
Двадесет деветог дана пловидбе, када је у плаву гробницу био сахрањен и осми бегунац, измодени и као скелети мршави, бивши робови угледали су обалу Крита. Становници мале луке у коју су упловили нахранили су их и пружили им уточиште. Одморени и освежени бегунци су после неколико дана отпловили за Италију где су, по доласку, продали галију „Капетан Александрије“ и новац братски поделили. И тада су кренули на разне стране, сваки свом дому где су одавно оплакани као мртви.

Цон Фокс се вратио у Енглеску где је дочекан са свим почастима које су у доба краљице Елизабете I указиване највећим морепловцима. Краљичин савет одредио му је пензију која му је омогућила да до смрти води живот о каквом као роб на галији није могао ни да сачува.

К. В. 13

ЦРНА БРАДА И КОМАНДОСИ

ВИСИО САМ

НАД

ПОНОРОМ

Гимназијалац Срђан Поповић нашао се на висећем мосту преко Мораче управо у тренутку кад су се челично ужад прекинуле

Било је већ прошло пола осам кад сам истрчао из куће и пожурио према школи. Бојао сам се да не закасам. Тог дана требало је да одговарам историју а нисам се најбоље спремио и, док сам познатим путем журно, кроз памет су ми без неке одређене везе јурила имена. Кутузов, Наполеон...

Ишао сам готово механички, не примећујући пролазнике. Тек кад сам стигао на мост спазио сам испред себе два младина који су гласно разговарали и смејали се. Благо њима, помислио сам. Скренах поглед доле ка реци. Данас је мутан дан и брза Морача само се назирила, па ми се чинило као да лебдим у ваздуху. Мост, пун људи и ђака, у ствари обична дрвена стаза окачена о челичну ужад, љуљао се под мојим ногама. Никад нисам волео да гледам у овај понор и брзо дигох главу.

У истом тренутку проломи се снажан прасак. Затим крик. Неке девојке.

Уплашено сам погледао испред себе: људи су као играчке падали у бездан. Мост се рушио!

НЕ ЗНАМ ДА ПЛИВАМ!

Даске испод мојих ногу нагнуше се на једну страну. Један трен стајао сам и ја тако искривљен док су ми уши биле испуњене језивим повицима, а онда осетих да и ја крећем према понору. У лету сам се ухватио за прво што ми је дошло до руке. Било је то челично уже од оградe. Држећи се за њега наставио сам да падам. Вода ми је била све ближе, видео сам јасно црно стење које је извиривало из таласа. Ужасан страх укочи ми груди: ја не знам да пливам! Хтео сам да крикнем јер ми се чинило да би ми од тога било лакше, али нисам могао.

Ван себе од страха у једном тренутку сам схватио да сам се зауставио и да сад висим на два метра изнад захуктале реке. Жив сам! Жив!

Моја је радост била кратка. Доле испод мене вода је кључала као ала која хоће да ме прогута! Затворио сам очи и стегао уже најјаче што сам могао. Међутим, од тога ми није било нимало лакше. Ускоро ћу пасти доле на оштро стење! Подигао сам главу горе да не гледам смрти у очи, али тада сам угледао како ми се низ руке слива крв и отиче у рукав сакоа. Зачудо, увек сам се бојао крви, а сад ми то није било ништа. Напротив, као да сам добио мало снаге, закључио сам да нећу умрети све док не испустим уже.

Само једно ми је бубњало у ушима: НЕ СМЕШ ПУСТИТИ УЖЕ!

СТРАХОВИТ УРЛИК

Руке су ме издавале. На мени је била одећа, тешке ципеле, озко. Био сам себи тежак, претежак. Ус-

нео сам да потиснем свој ужасан страх у други план и премештајући рањене руке којима сам тражио мало бољи положај, покушао да скинем ципеле тарући ногу о ногу. Ишло је тешко. Добро сам се измучио док сам осетио да је једна ципела бућнула у воду. С другом је ишло још теже. Мучећи се губио сам драгоцену снагу али напор је уродио плодом: најзад сам успео! Учинио ми се тада да сам обавио необично важан посао.

Убрзо ме је стварност разуверила. Руке које су ме у почетку пе-кле сада су ме ужасно боделе. Осећао сам како се коче. Снага ми је отицала...

Готово је, помислио сам, тако се умире! Руке су почеле да клизе низ уже. Пустио сам животињски крик, страховит урлик и полетео доле. У последњем часу успео сам да се задржим на пола метра изнад, запенушане воде. Ухватио ме је

очај. Очекивао сам само тај задњи корак који ће учинити да умрем.

Наједном сам зачуо вику негде над мојим главом. Погледао сам: на оном делу моста који се није искривио стајала су два човека у шлемовима. Нешто су ми показивали рукама али ја их нисам разумео. Ћутао сам немоћан и молио се за спас. Одозго су завитлали конопци који се убрзо смири тик уз моје ноге. Први пут за све ово време осетио сам зрачак наде.

Међутим, како да се пребацим с једног ужета на друго. Шта ако испустим прво а друго од страха или малаксалости не ухватим. Ипак, више ми је сметас страх. Тада сам наредио себи: не смеш оклевати! Опрезно сам пребацио руке на конопци и затворио очи. То је било све што сам ја могао да учиним.

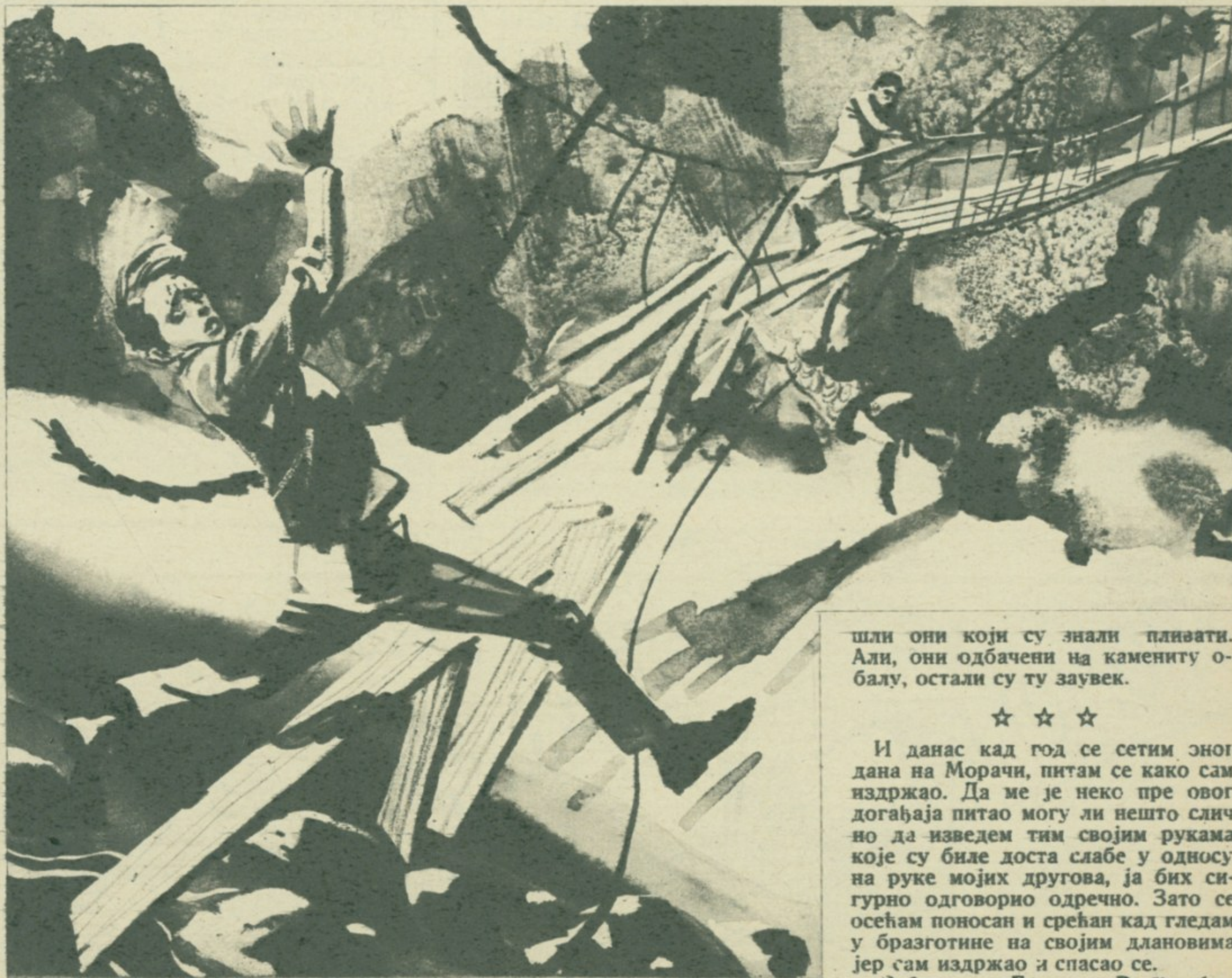
По галами која је допрла одозго закључио сам да су почели да ме извлаче. Жмурио сам да не бих од страха испустио конопци!

ОСТАЛИ СУ ЗАУВЕК

Не знам како су ме извукли. Осетио сам само чврсто тло под ногама и око себе пуно света. Неко ме огрнуо ћебетом. Сви су пијили у мене али није ми од тога било непријатно.

Хитно су ме пребацили у болницу.

У овој несрећи која се одиграла 23. септембра 1965. године у Титограду, на Морачи, погинуло је пет лица. Многи су задобили тешке телесне повреде чије ће последице носити целог живота. Од оних који су пали у воду, боље су про-

шли они који су знали пливати. Али, они одбачени на камениту обалу, остали су ту заувек.

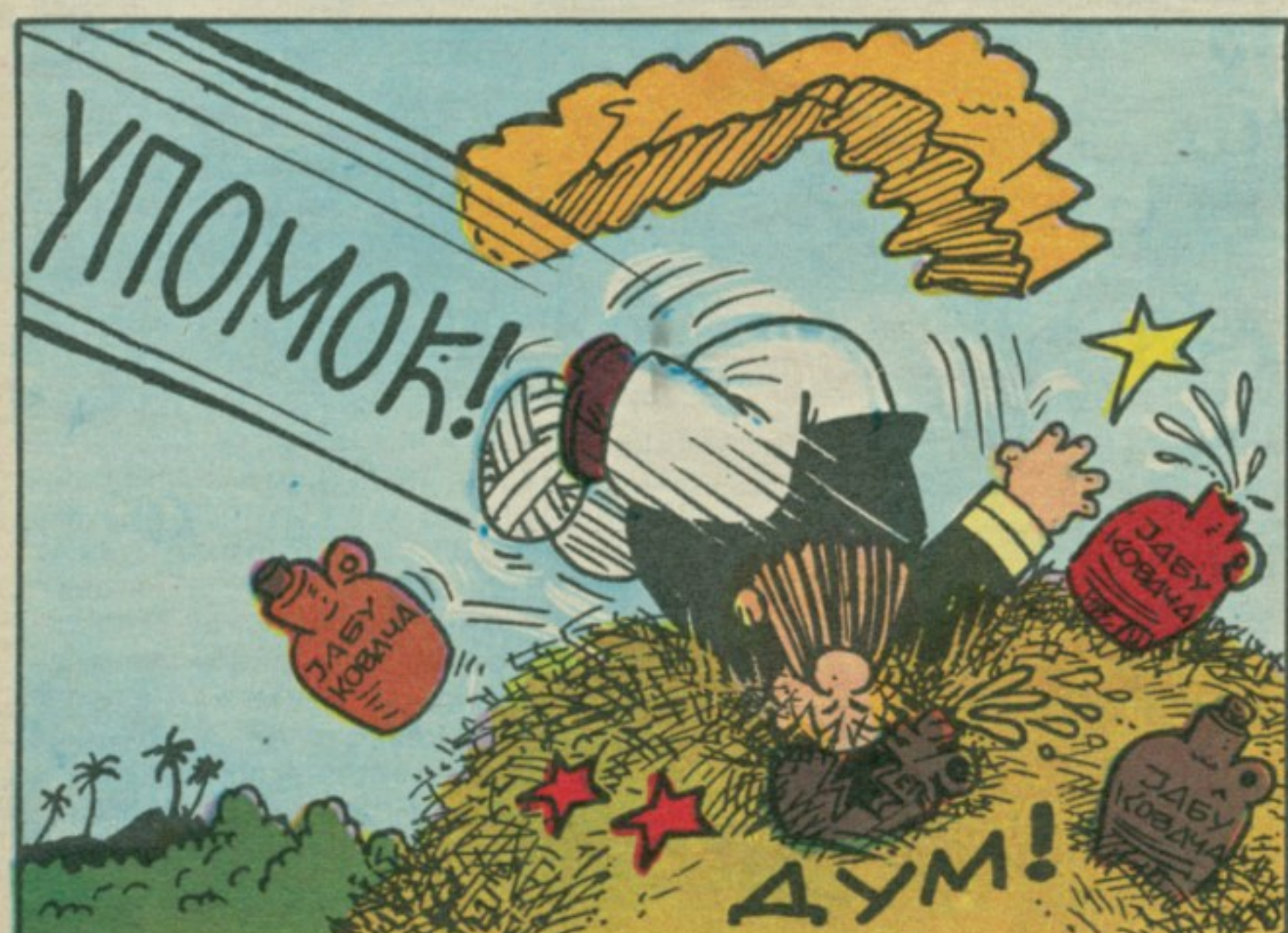
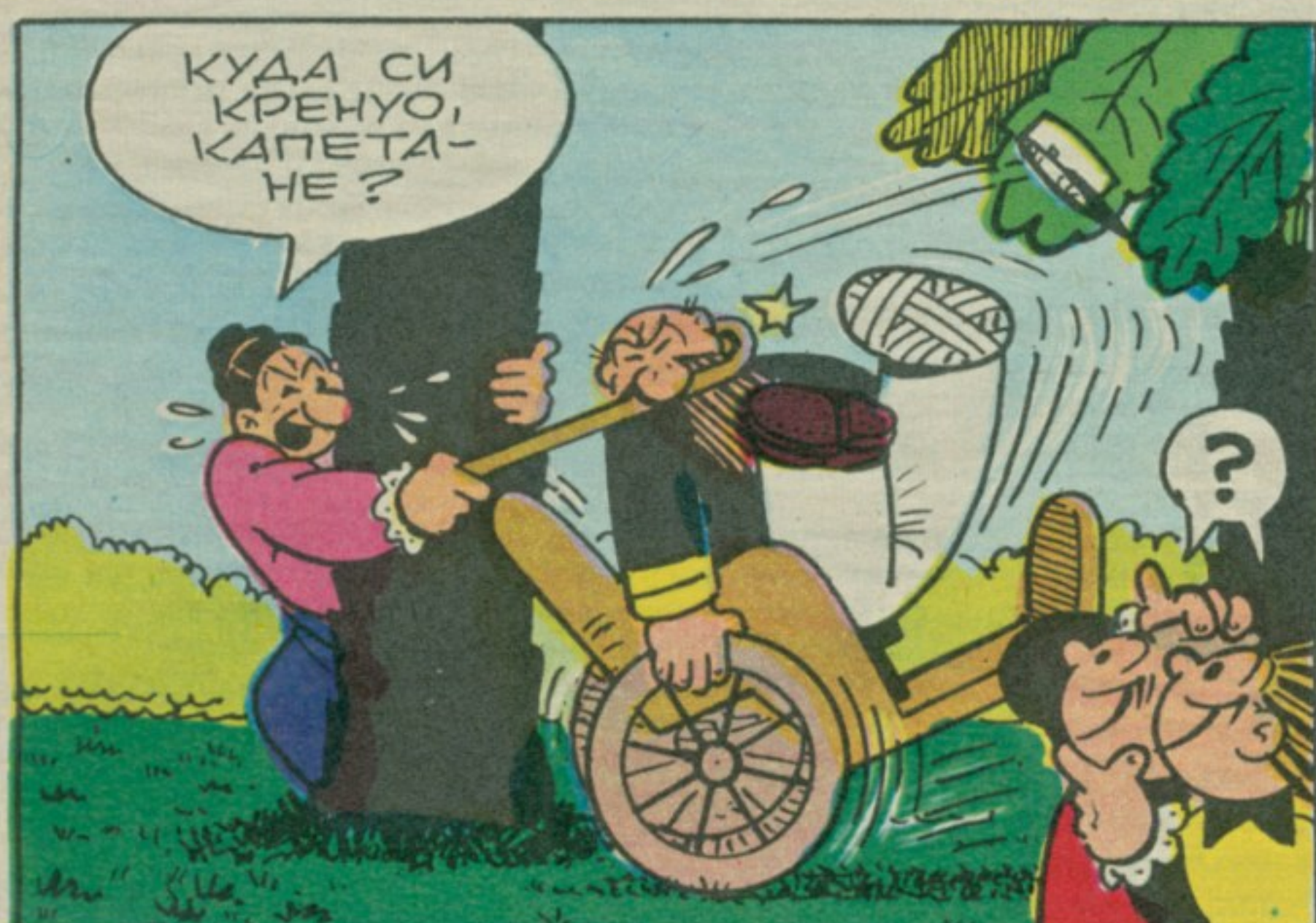
☆☆☆

И данас кад год се сетим оног дана на Морачи, питам се како сам издржао. Да ме је неко пре овог догађаја питао могу ли нешто слично да изведем тим својим рукама које су биле доста слабе у односу на руке мојих другова, ја бих сигурно одговорио одречно. Зато се осећам поносан и срећан кад гледам у бразготине на својим длановима јер сам издржао и спасао се.

Забележио: Борислав Ратковић
Титоград,

Хонорар: 250 н. д.

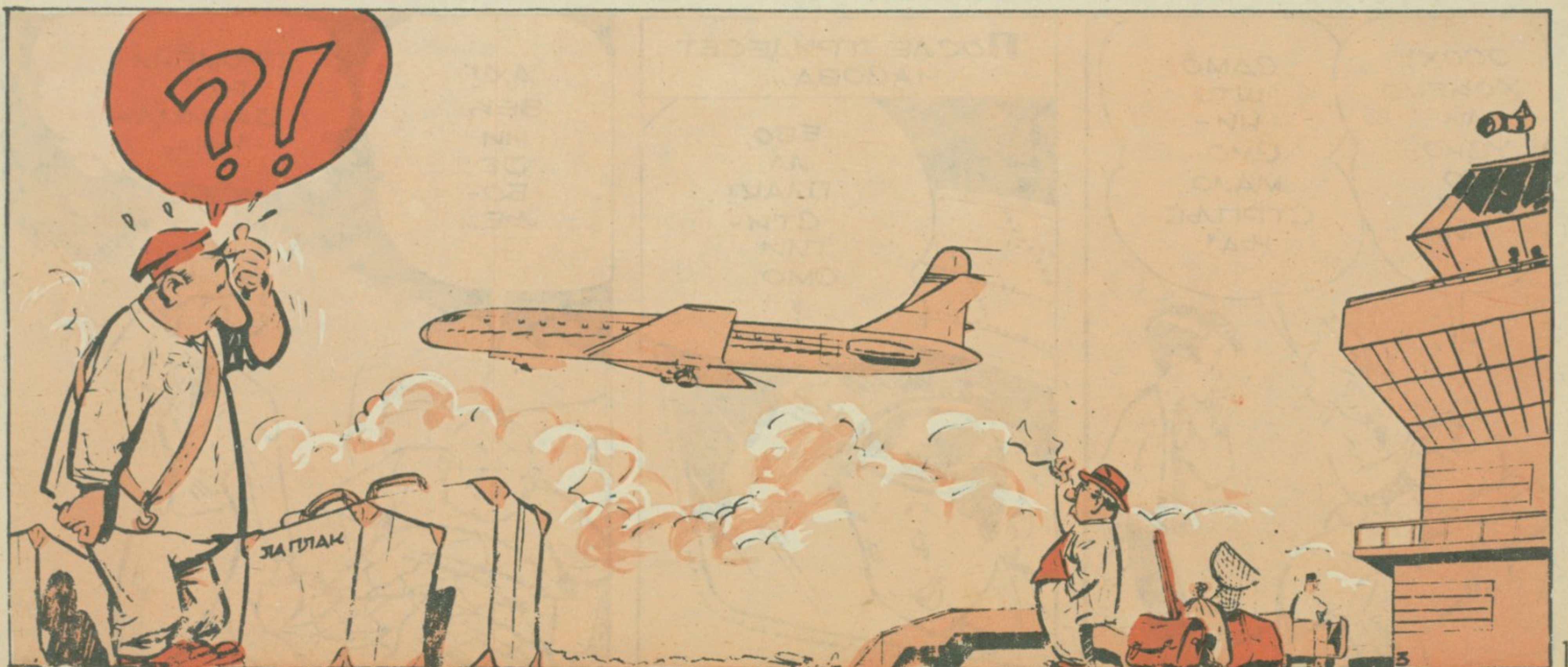
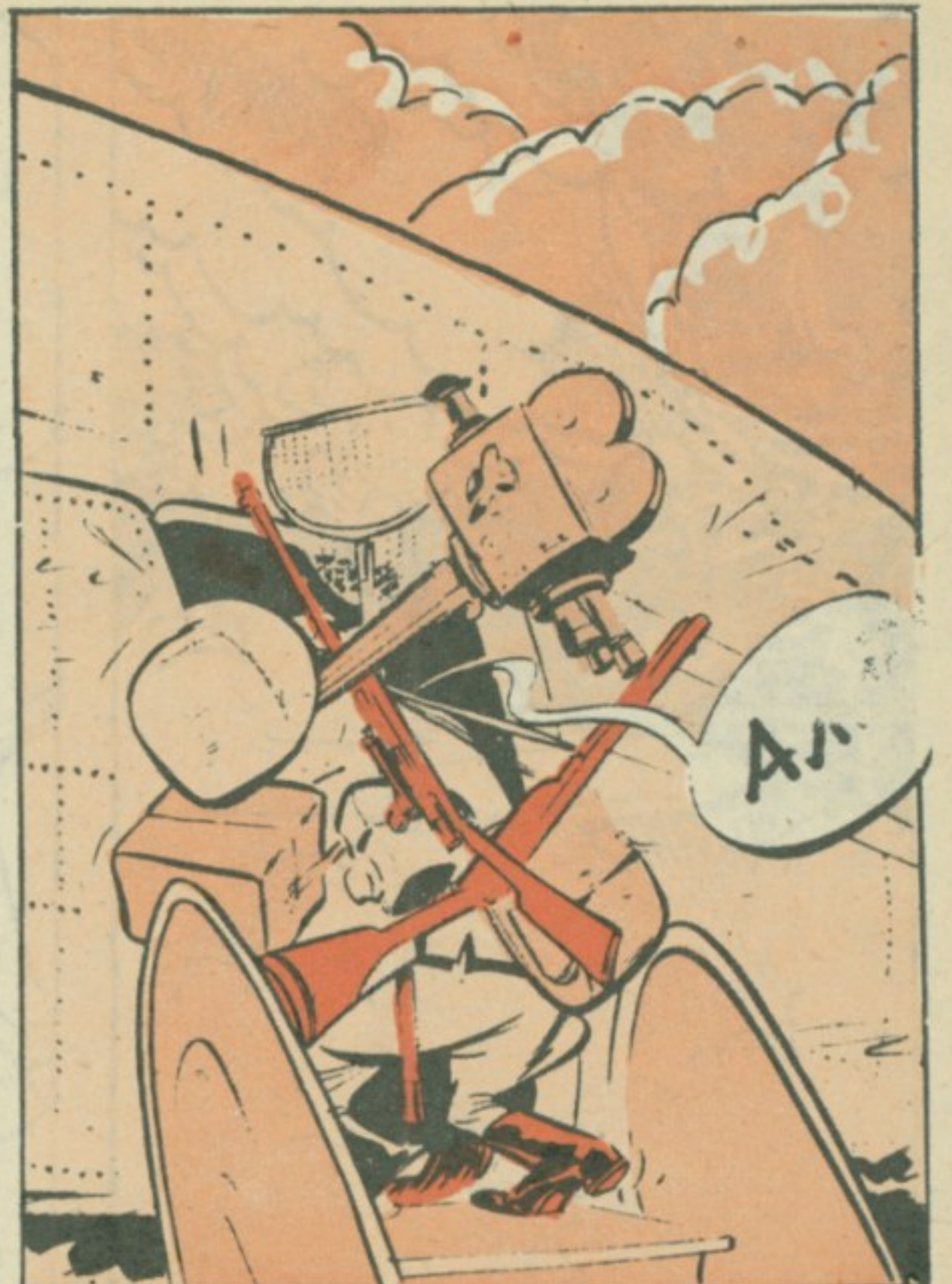
Руке су ме издавале клизећи низ уже, а испод мене вода је кључала као ала која хоће да ме прогута!

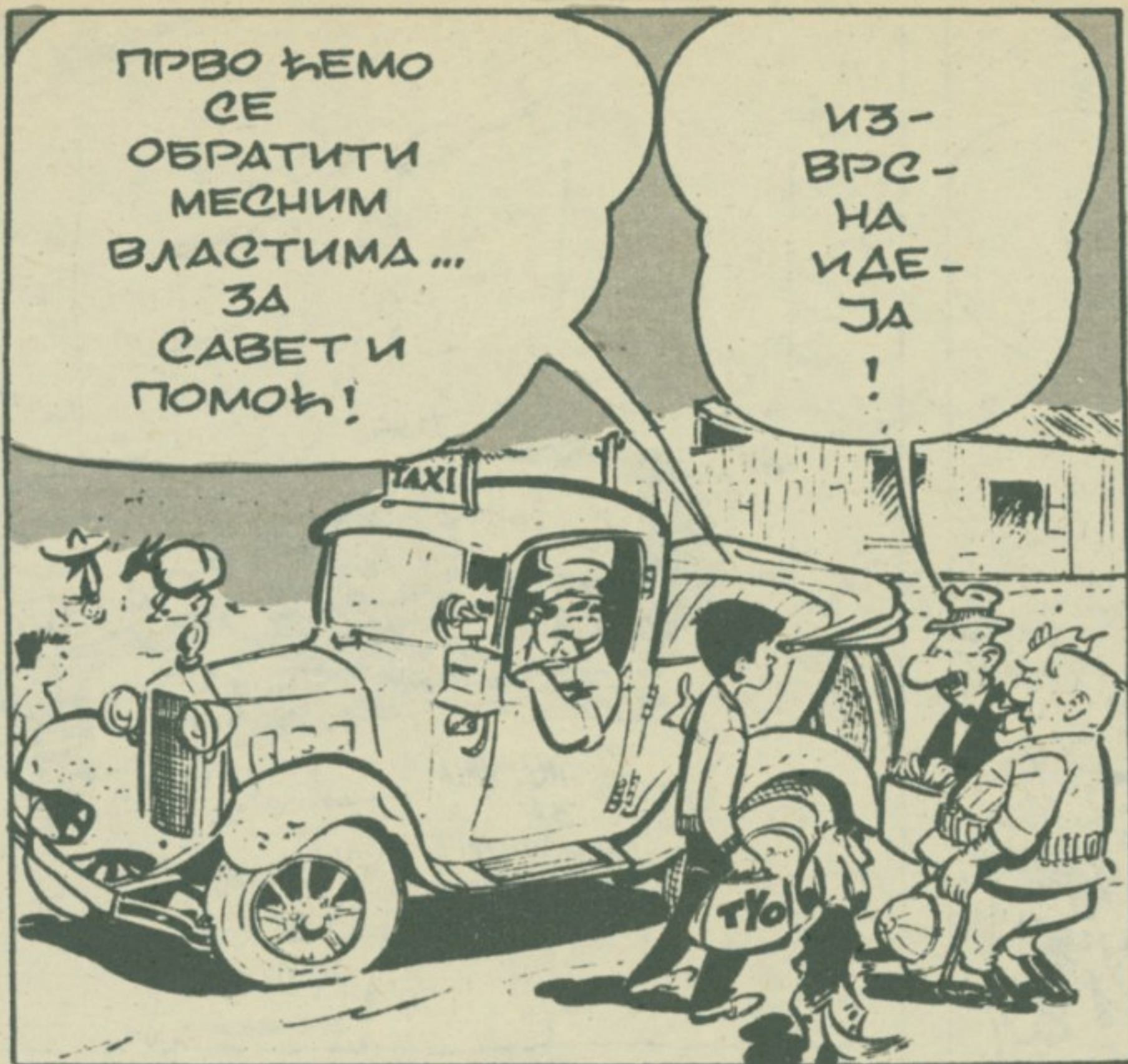
У ЗЕМЉИ ПАСПАРТОСА

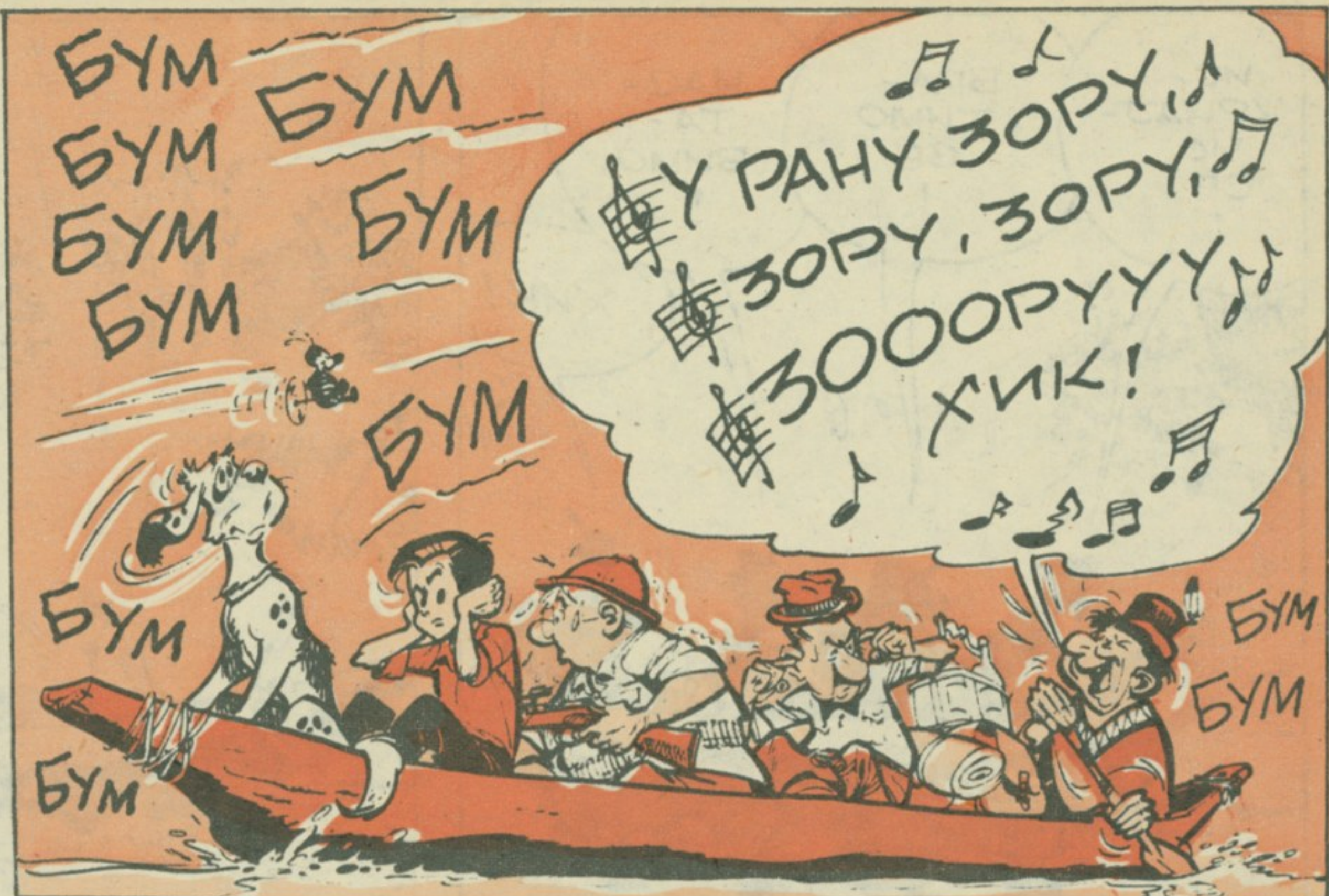
ДАВНО СУ ПРОШЛИ И ПОСЛЕДЊЕ НАСЕЉЕ И САДА СЕ САОБЕ СТРАНЕ РЕКЕ ПРОСТИРАЛА МРАЧНА, НЕПРОХОДНА ЋУНГЛА...

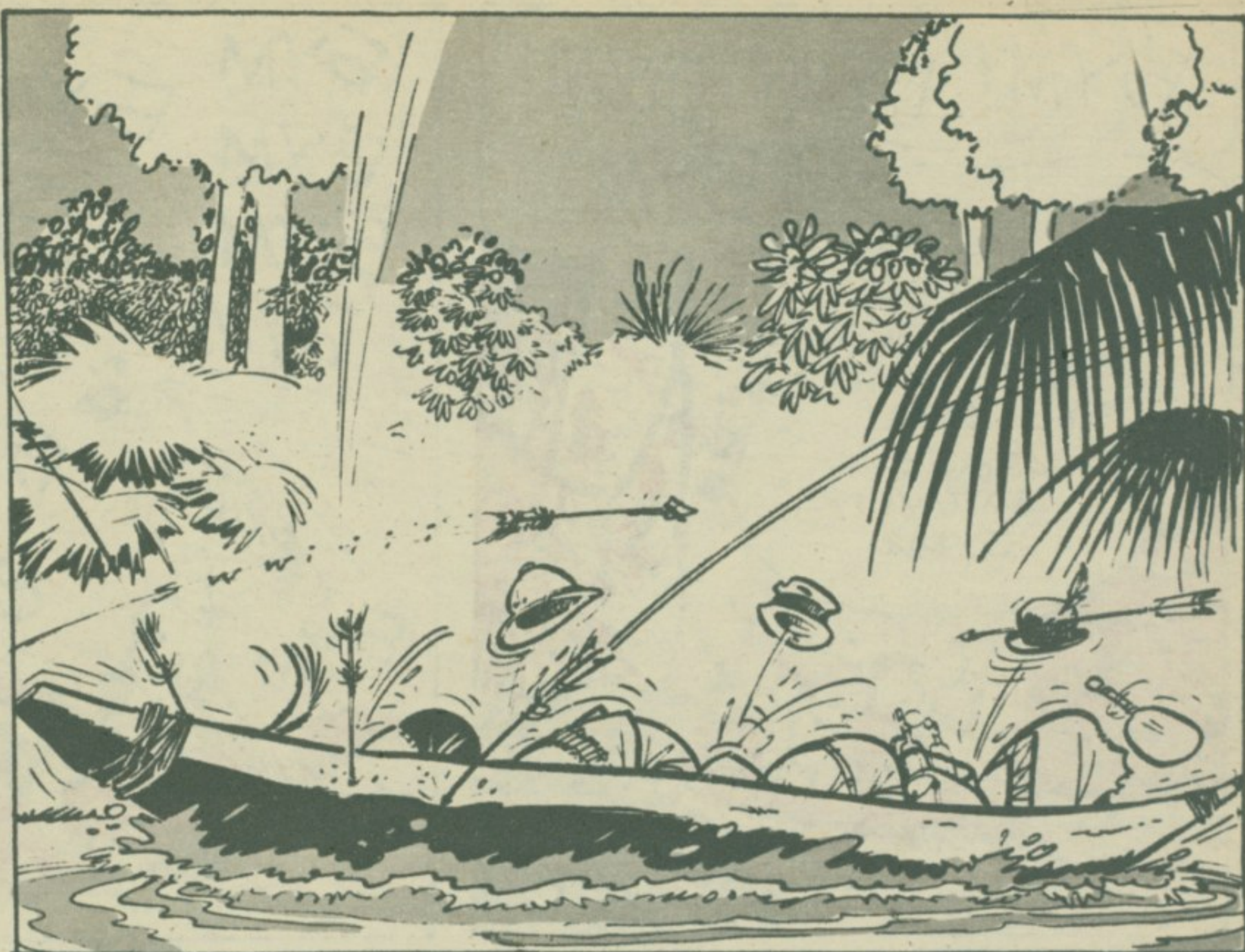
РЕКА ЈЕ БИЛА ПУНА СТРАШНИХ РИБА ПИРАНА КОЈЕ ЗА ТРЕН ОКА МОГУ ДА ПРОЖДЕРУ ВОЛА...

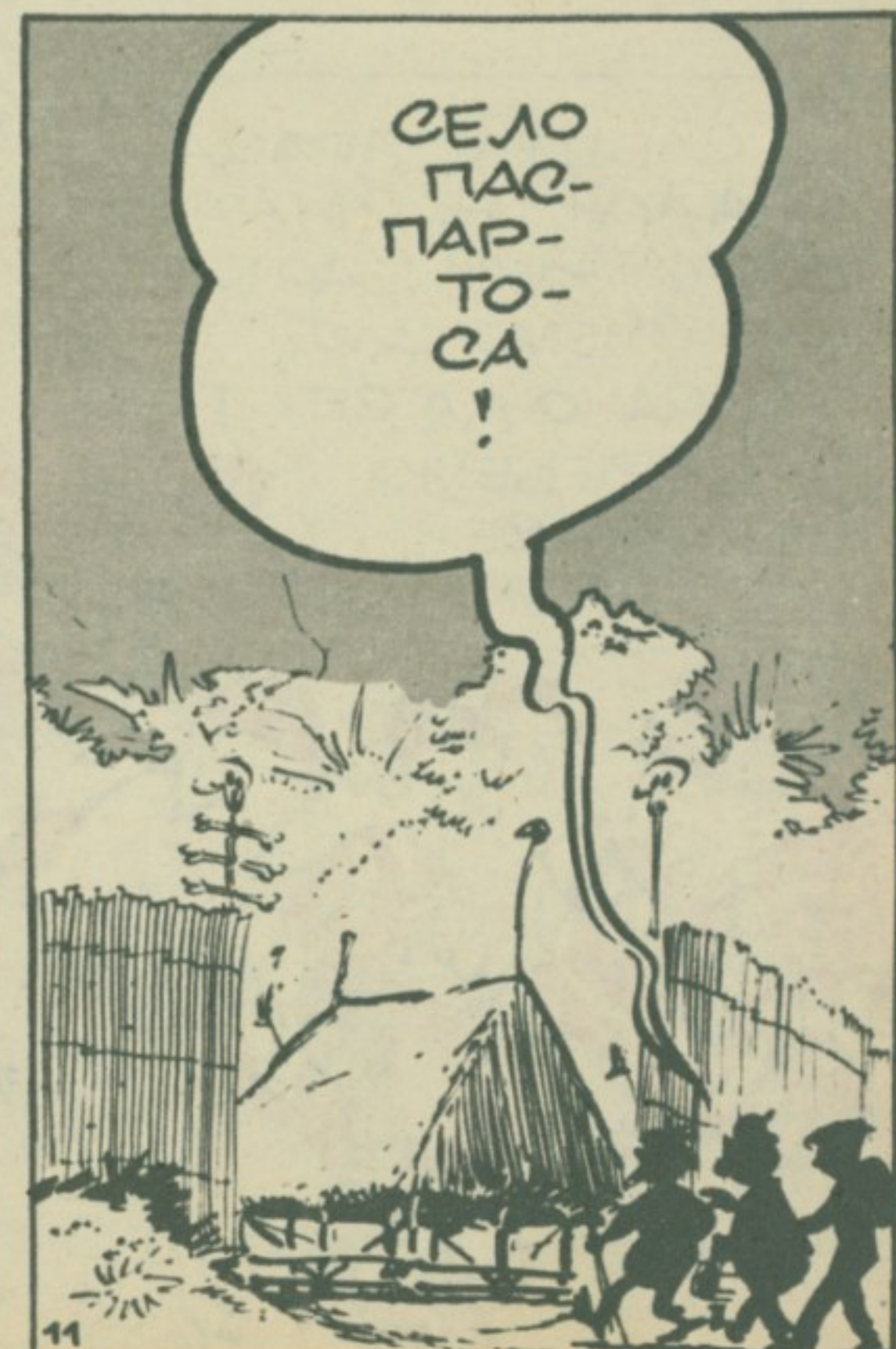
...И ДА ОДБАЦЕ ОНО ШТО ЈЕ НЕСВАРЉИВО...

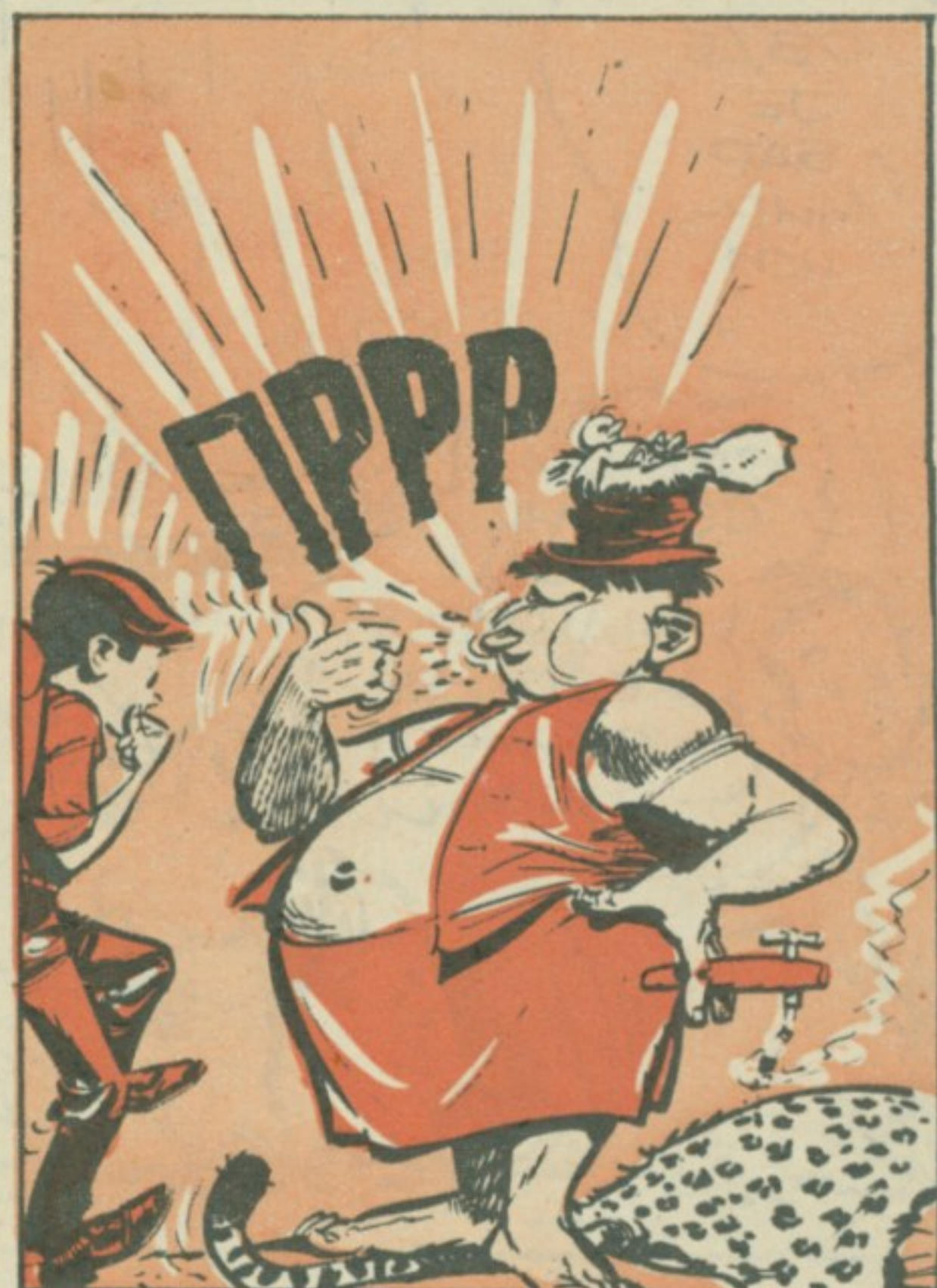

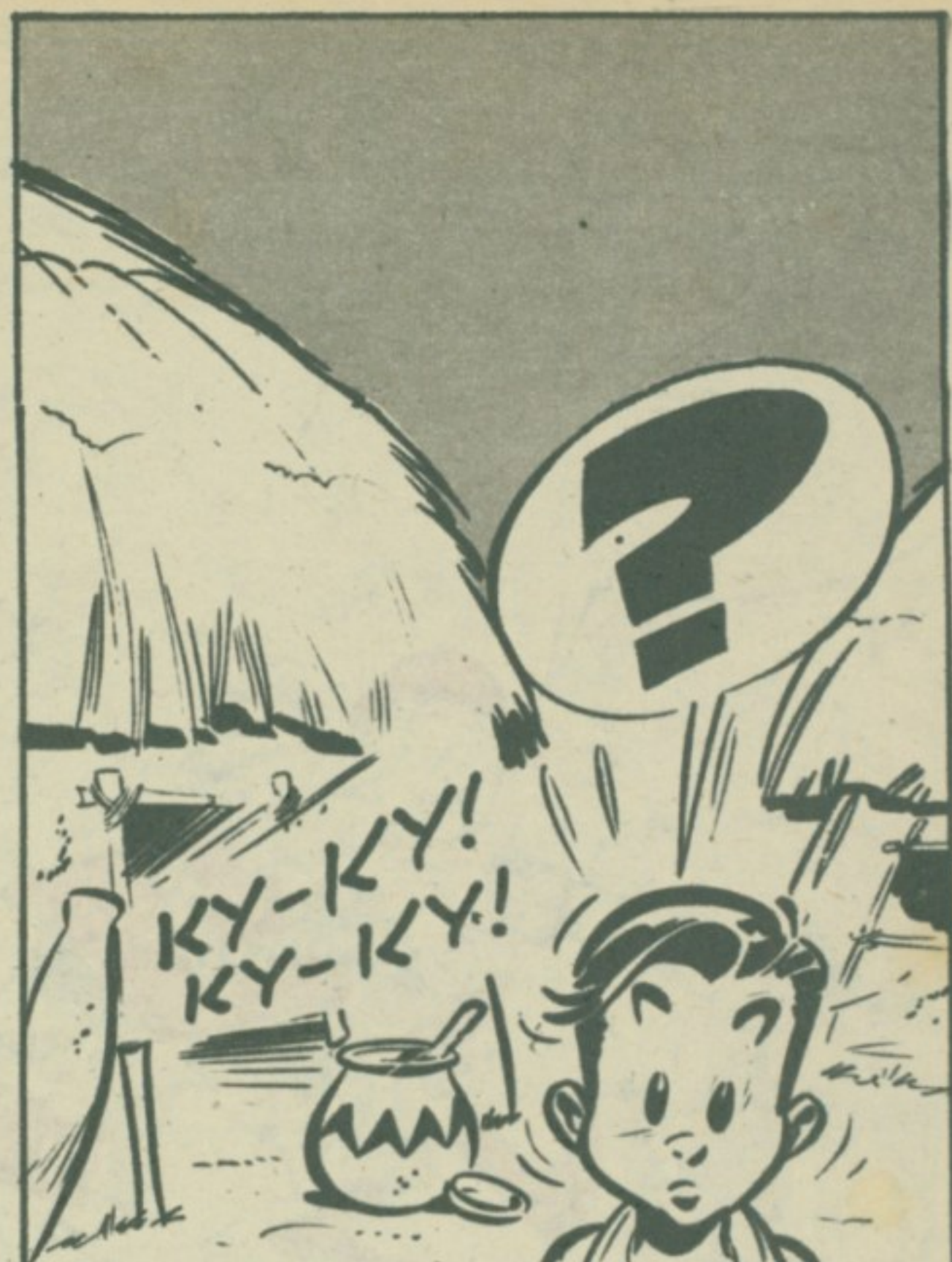

...А ЧАК НИСМО НИ СИГУРНИ ДА ЛИ ЈЕ МОЈ БРАТ ЛИОНЕЛ УОПШТЕ ПРОЛАЗИО ОВУДА!

ИДУЋЕГ ДАНА...

НАПРЕД,
ПОГЛАВИЦО!
КРЕЋЕМО
У ЕКСПЕДИ-
ЦИЈУ!

ШТА
ЈЕ?
ШТА
ЧЕКА-
ТЕ?

ЈА...
ЈА...

ЏУН-
ГЛА
СТРА-
ШНА!

БЕЛИ
ЧОВЕК
ВИШЕ
СТРАШАН
ОД ЏУН-
ГЛА!

НАПРЕД... ДОК
СЕ НИСАМ
НАЉУТИО!

И КАРАВАН СЕ УПУТИО КРОЗ
НЕПРОХОДНУ
ЏУНГЛУ...

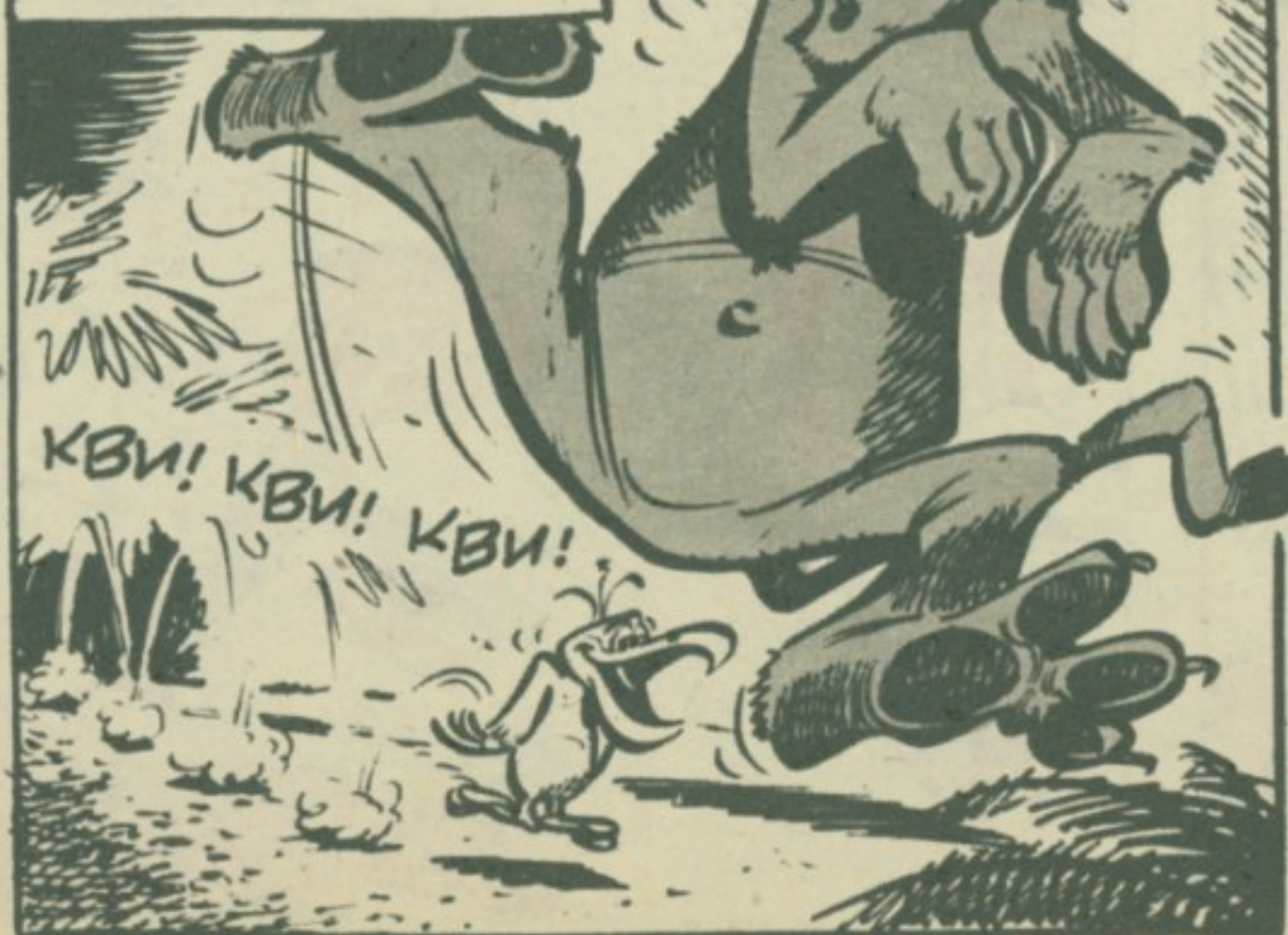

...НАСТАЊЕНУ
УЖАСНИМ ЗВЕРИМА
КАО ШТО ЈЕ...

ГРРРООАР

...ТИКО-ТИКО,
ПТИЦА
КОЈЕ
СУ СЕ
СВИ
БОЈА-
ЛИ...

КВИ! КВИ! КВИ!

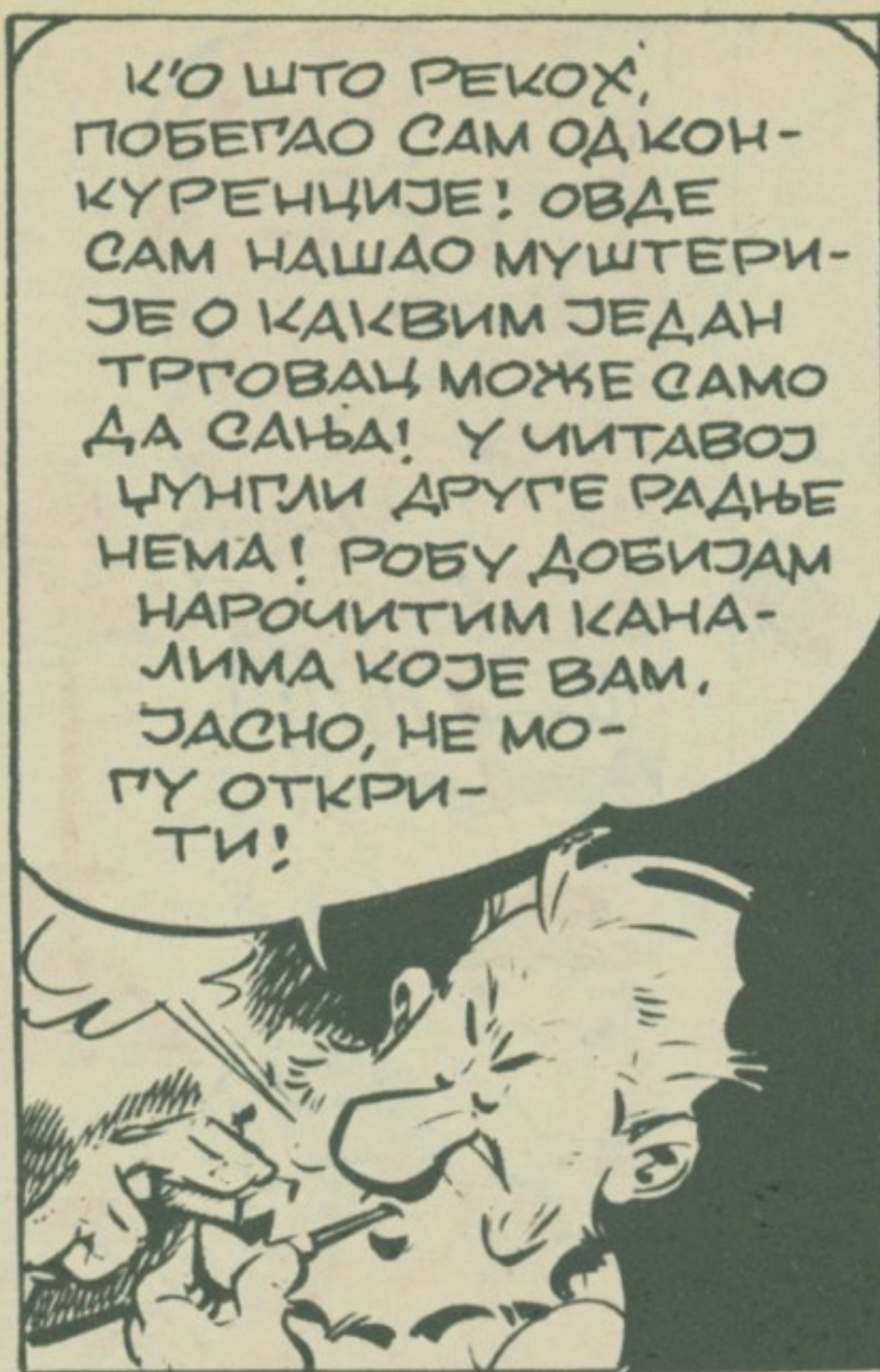
КАЈ КАЈ КАЈ

КВИ!

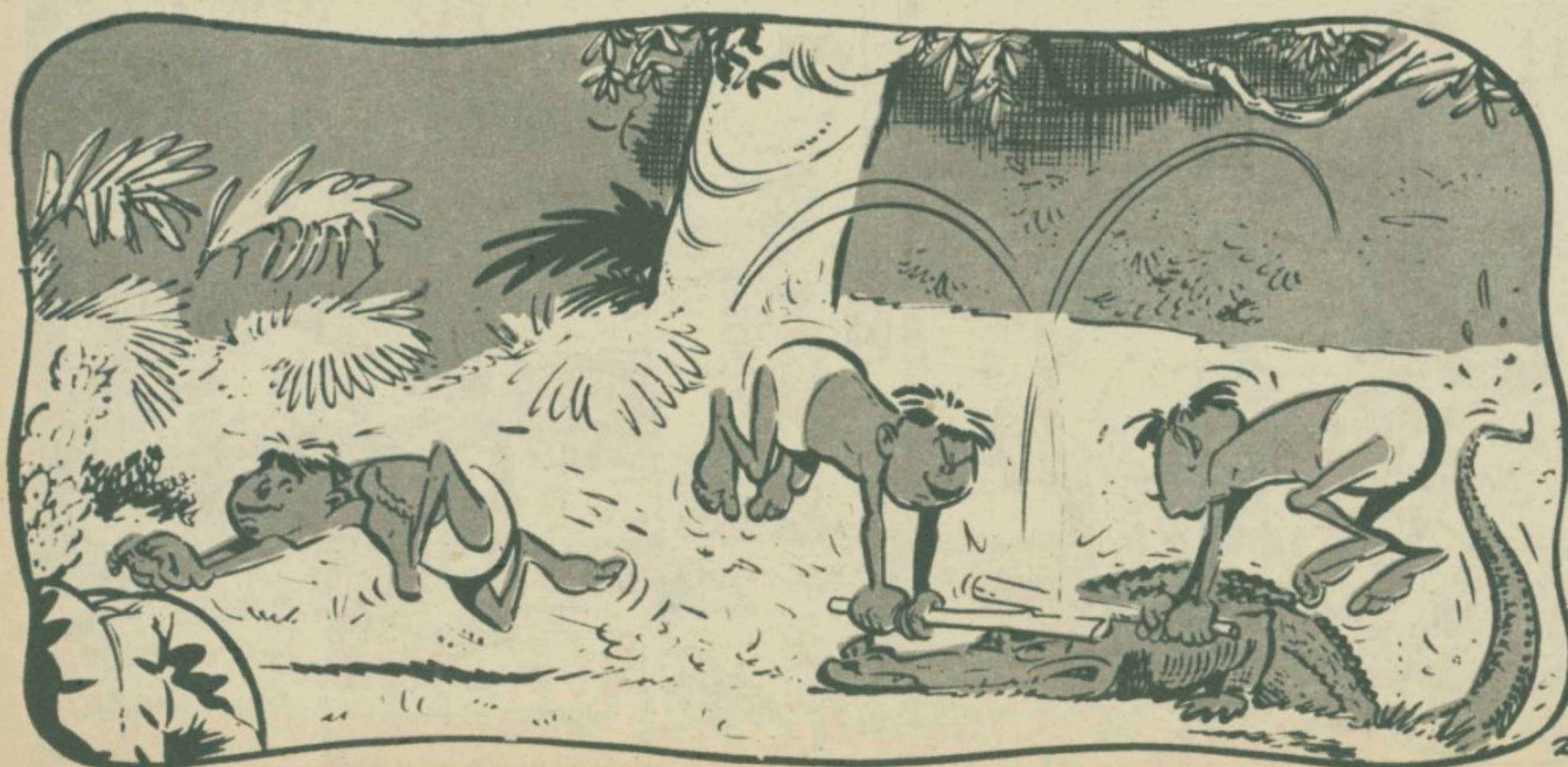

КРОКОДИЛ КРЕНЕ
ЗА ЊИМ...

... НАСУЧЕ СЕ НА ОБАЛУ ГДЕ ГА
ЛАКО УХВАТЕ! РАЗУМЕ СЕ, ПО-
НЕКАД ТРЕБА ТРАЖИТИ НОВЕ
ПЛИВАЦЕ...

НАШИ ПРИЈАТЕЉИ СУ
СЕ ВРАТИЛИ У ЦИВИ-
ЛИЗАЦИЈУ ЗАДОВОЉ-
НИ...

... НАЈМОДЕРНИЈИМ
ПРЕВОЗНИМ
СРЕДСТВИМА...

ГОСПОЊИЦЕ!
БРЗО!
ГОСПОДИНУ
ЛА ПЛАКУ
ЈЕ ПОЗЛИЛО!

...И ТРИЈУМОДНО
СУ СТИГЛИ...

ПРОМЕНИ-
ЋУ ЗАНИМА-
ЊЕ!

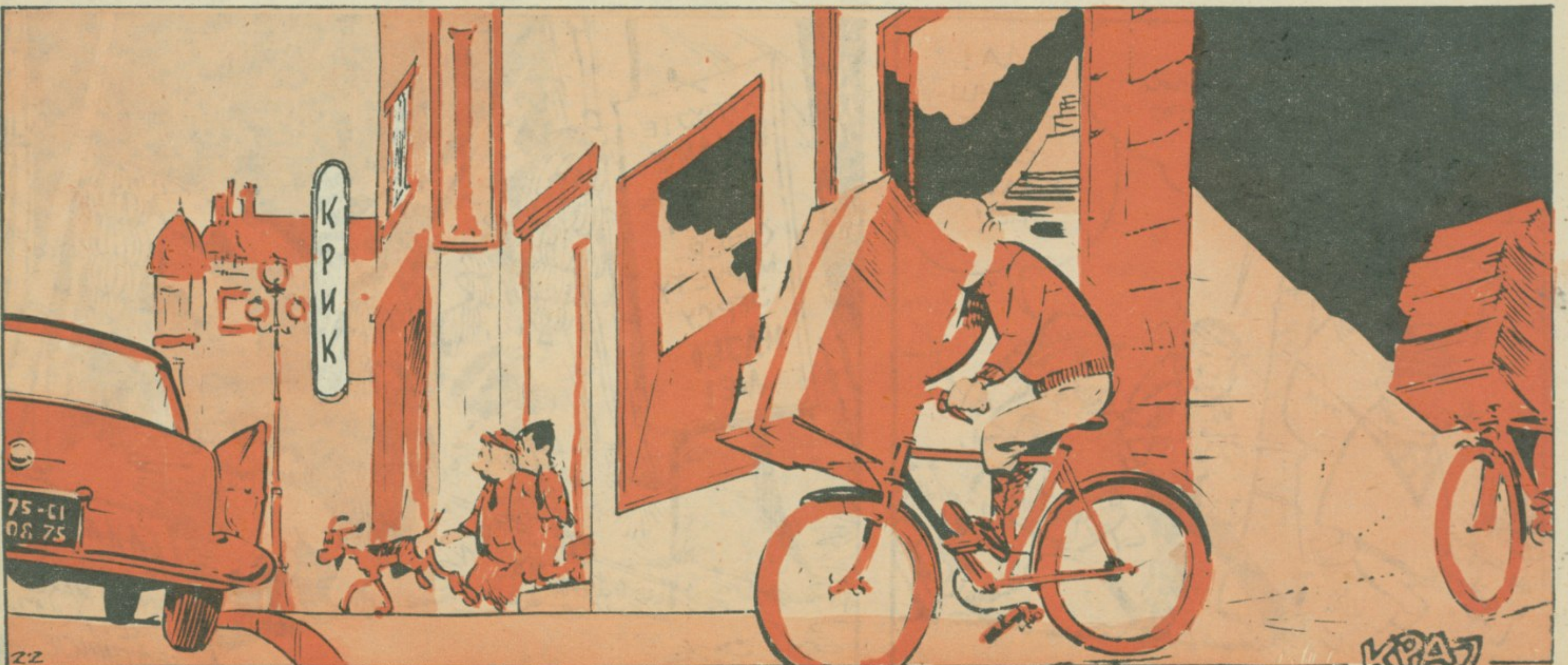
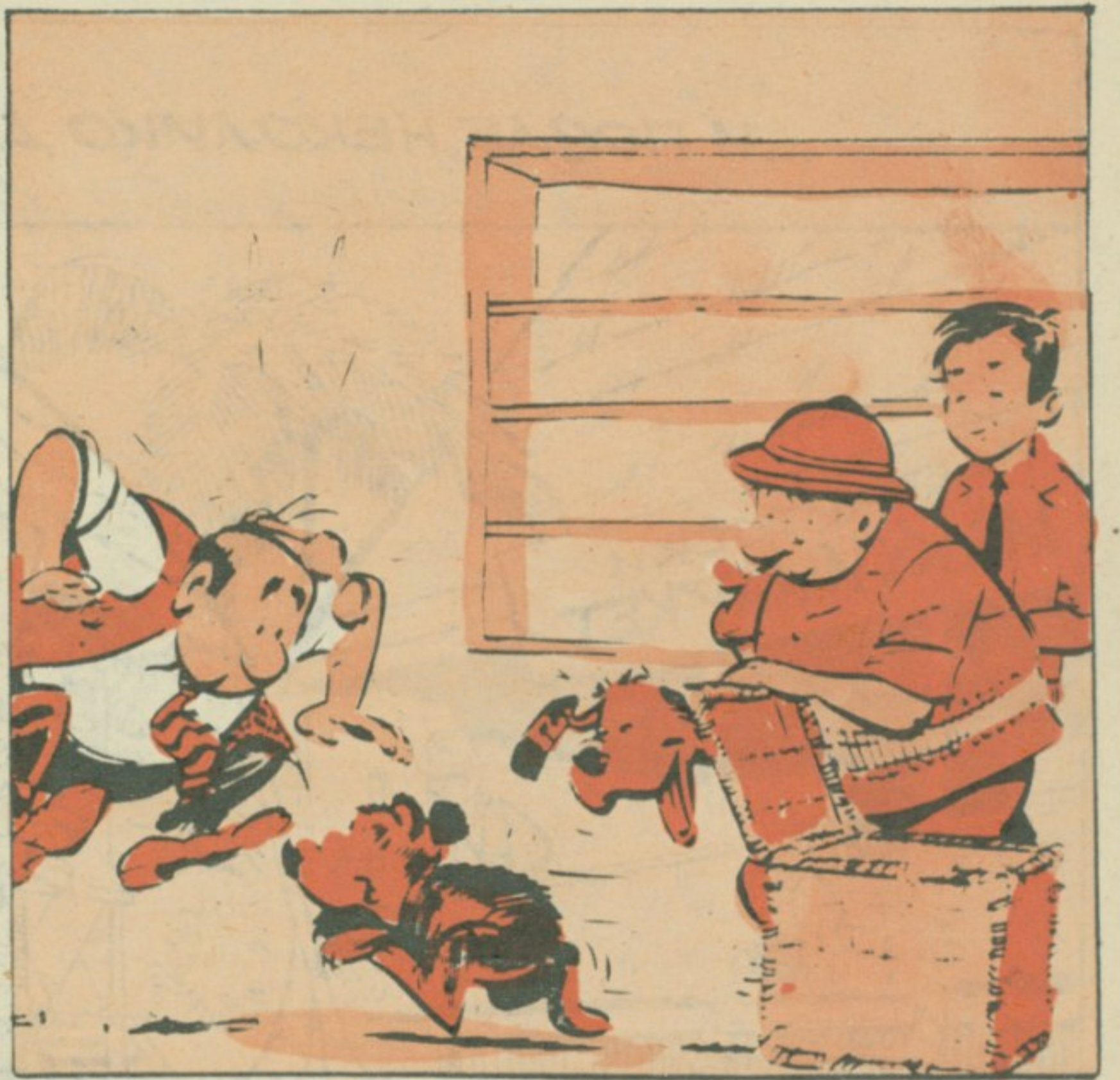

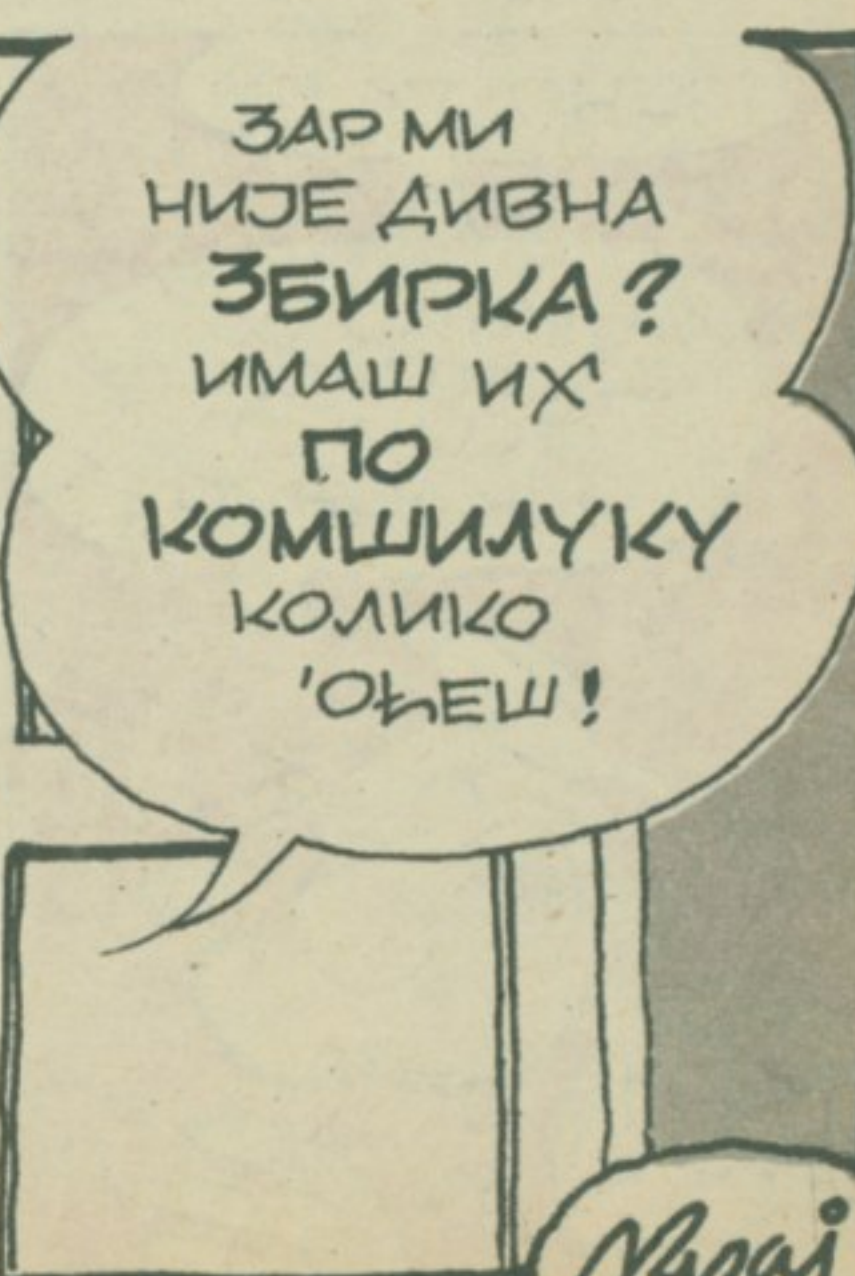
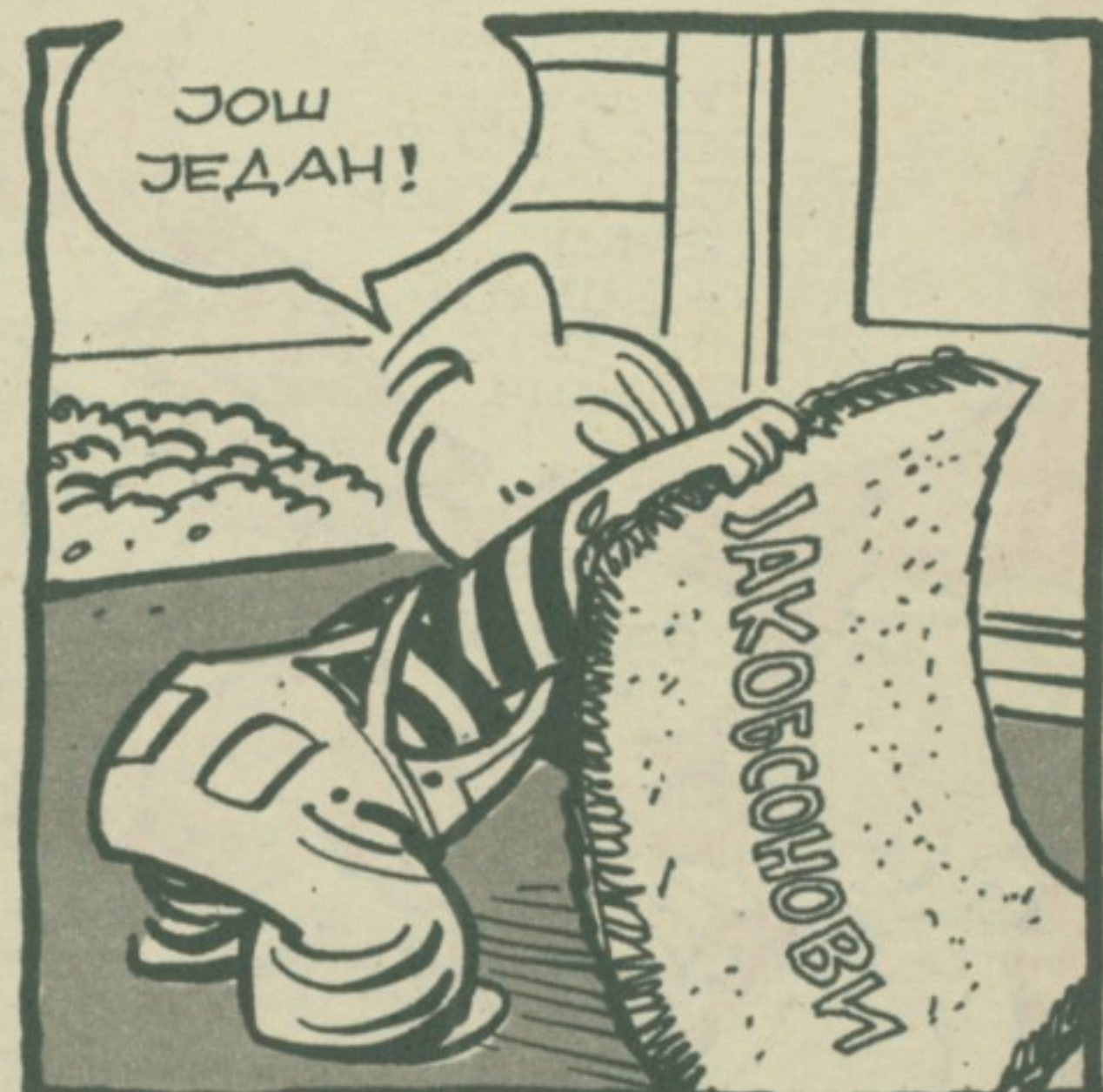
ДОБРО
МИ ДОШЛИ,
ПРИ-
ЈАТЕ-
ЉИ!

ДОНЕЛИ
СМО
ВАМ
БОМБУ
ОД РЕПОР-
ТАЖЕ!

... И МАЛУ
УСПОМЕ-
НУ?
НАШЕГ
ПУТО-
ВА-
ЊА!

НУЛА Х

ПЛАНЕТА РИБА

СТАНИЦА
127...
УСАМЉЕН
САТЕЛИТ
КОЈИ
СНАБДЕВА
ГОРИВОМ
КОСМИЧКЕ
БРОДОВЕ,
УДАЉЕН
20 ХИЉАДА
МИЉА
ИЗНАД
ЗЕМЉИНЕ
АТМОСФЕ-
РЕ...

ПУКОВНИЧЕ, НА ТРАСИ
9 ЈЕ БРОД! ПРИБЛИ-
ЖАВА НАМ СЕ!

ХММ...
КРЕКЕ СЕ
ПРИЛИЧНОМ
БРЗИНОМ!
ПОКУШАЈ ДА
УСПОСТАВИШ
РАДИО-
ВЕЗУ!

СТАНИЦА
127 ЗОВЕ ТРАСУ
9! ИДЕНТИФИ-
КУЈТЕ СЕ... ПОЧЕ-
ЉАМ... ИДЕН-
ТИФИКУЈТЕ
СЕ...

ОДГОВОРА
НИЈЕ БИЛО
... БРОД
ЈЕ НАСТАВ-
ЉАО ЛЕТ...

ПУКОВ-
НИЧЕ, НЕ
ОДГОВАРАЈУ!
СУДАРИЋЕМО
СЕ!

СКРЕ-
НИТЕ, ИДИ-
ОТИ! СКРЕ-
НИТЕ!

АЛИ, БИЛО ЈЕ
ПРЕКАСНО...

ОШТЕ-
БЕНА НАМ
ЈЕ
ПЛАТФОРМА
ЗА СЛЕТАЊЕ!
ПРАВО ЈЕ
ЧУДО ДА
НИСМО ЕКС-
ПЛОДИРАЛИ!

ТАЈ
БРОД...
ГОРИ!

ПОШАЉИ ЗНАК
ЗА УЗБУНУ
ПРЕКО СВИХ
КАНАЛА! АКО ЈЕ
У БЛИЗИНИ
НЕКИ ДРУГИ
БРОД...
МОГАО БИ
ГА
СТИЌИ!

У
РЕДУ!

ВЕЛИКИ
КОСМИЧКИ БРОД
НУЛА Х
НАЛАЗИО СЕ
НА СВОМ
РЕДОВНОМ
ЗАДАТКУ...

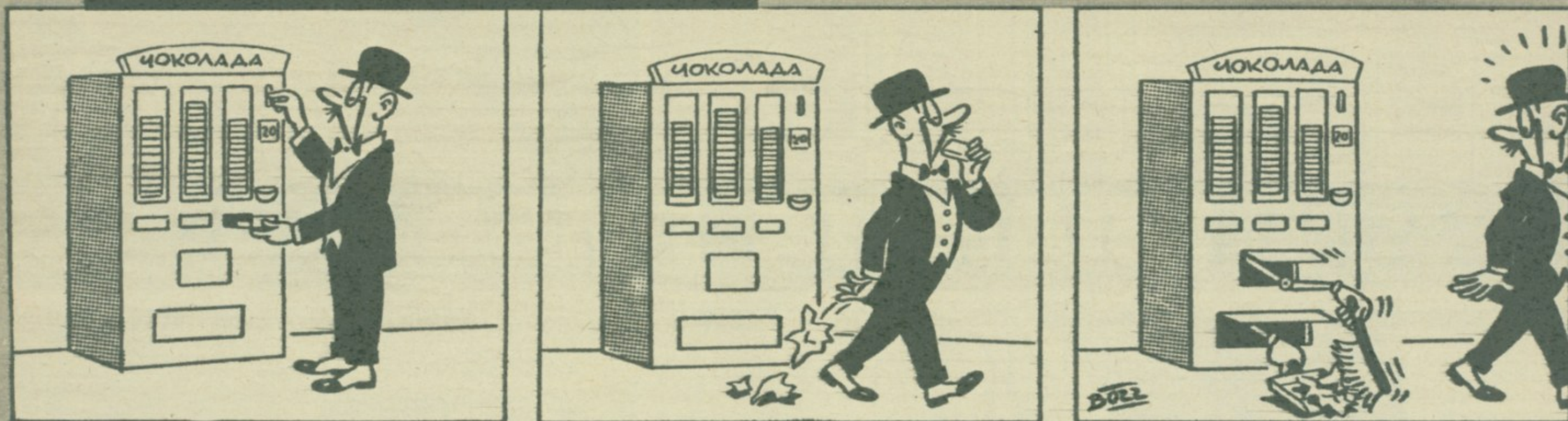
КАПЕТАНЕ,
ПРИМИО
САМ SOS СА
СТАНИЦЕ
127!
НЕИДЕНТИФИ-
КОВАН БРОД
У
ОПАСНО-
СТИ!

УЗМИ
СВЕ ПОДАТ-
КЕ И
...КРЕ-
НИ-
МО!

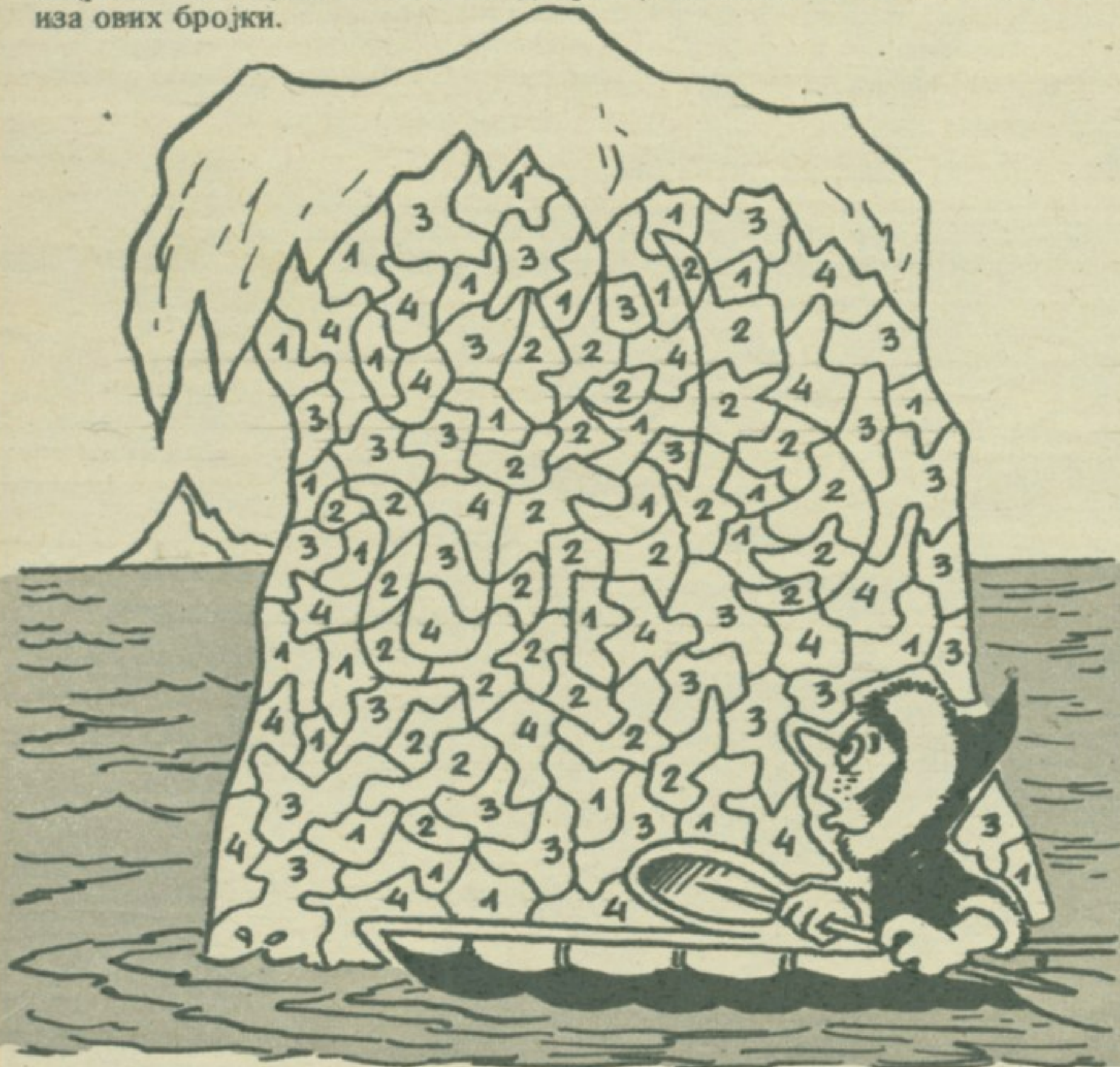
СЛЕДЕЌИ НАСТАВАК: ВОДЕНИ ЧОВЕК!

ПРОФЕСОР ОМЕГА

СКРИВАЛИЦА

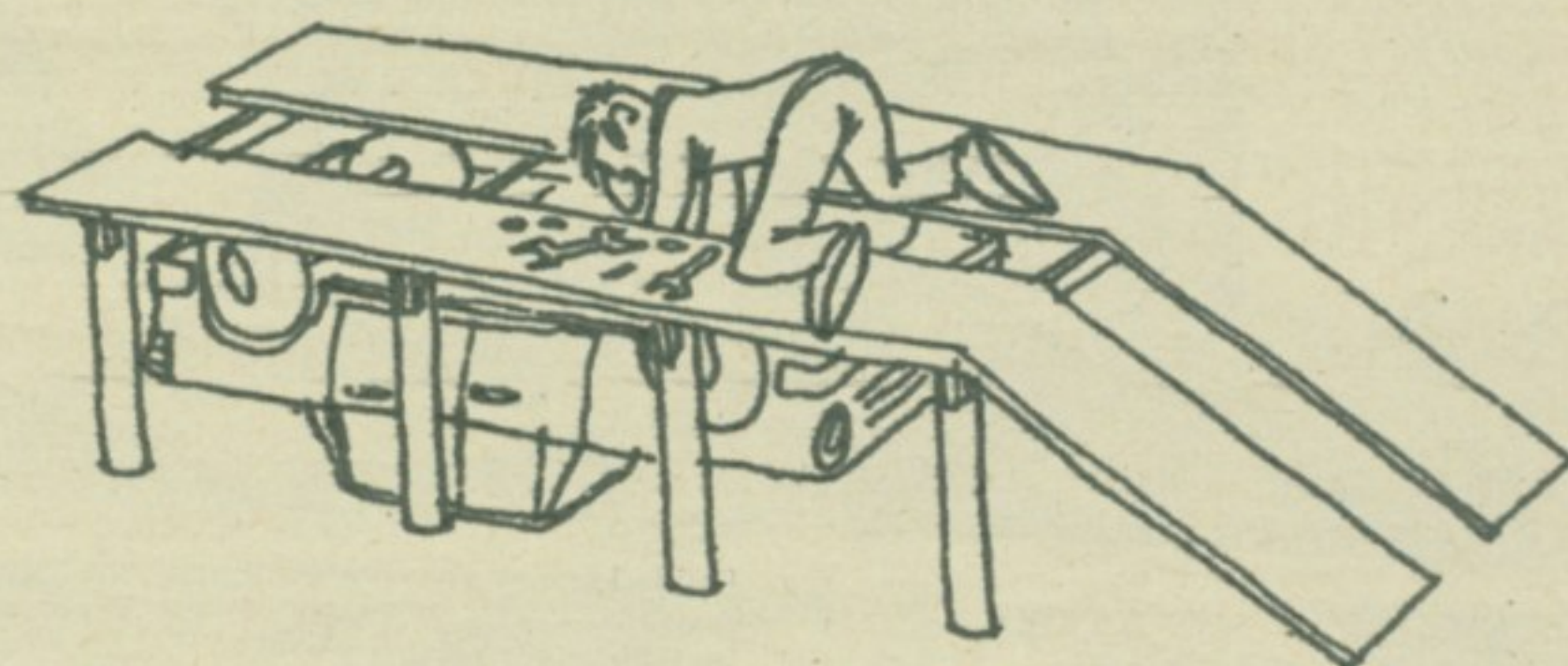
Мали Еским зинуо је од чуда јер је угледао... кога? Ако зацрпиш сва поља обележена двојком, сазнаћеш и ти ко се крије иза ових бројки.

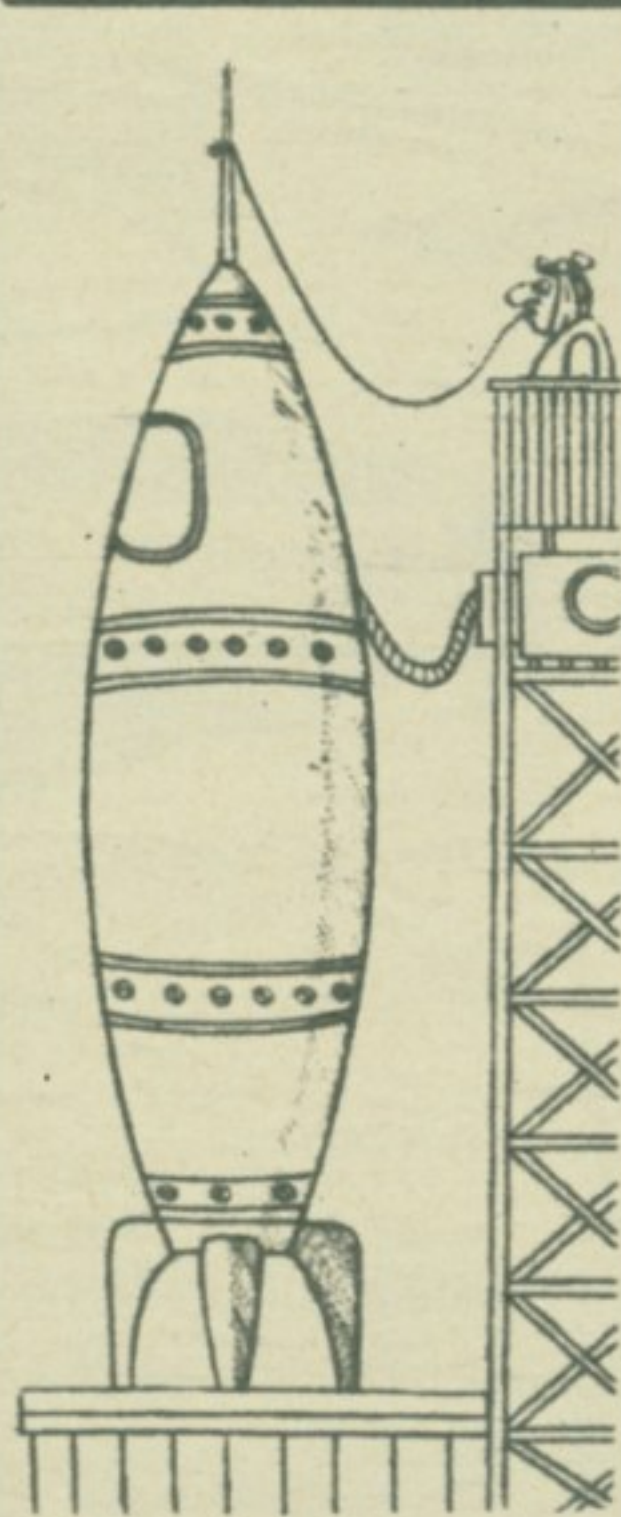
ОДГОВОР:

На претку се налази позната личност из балке: мали у чиз-
мама.

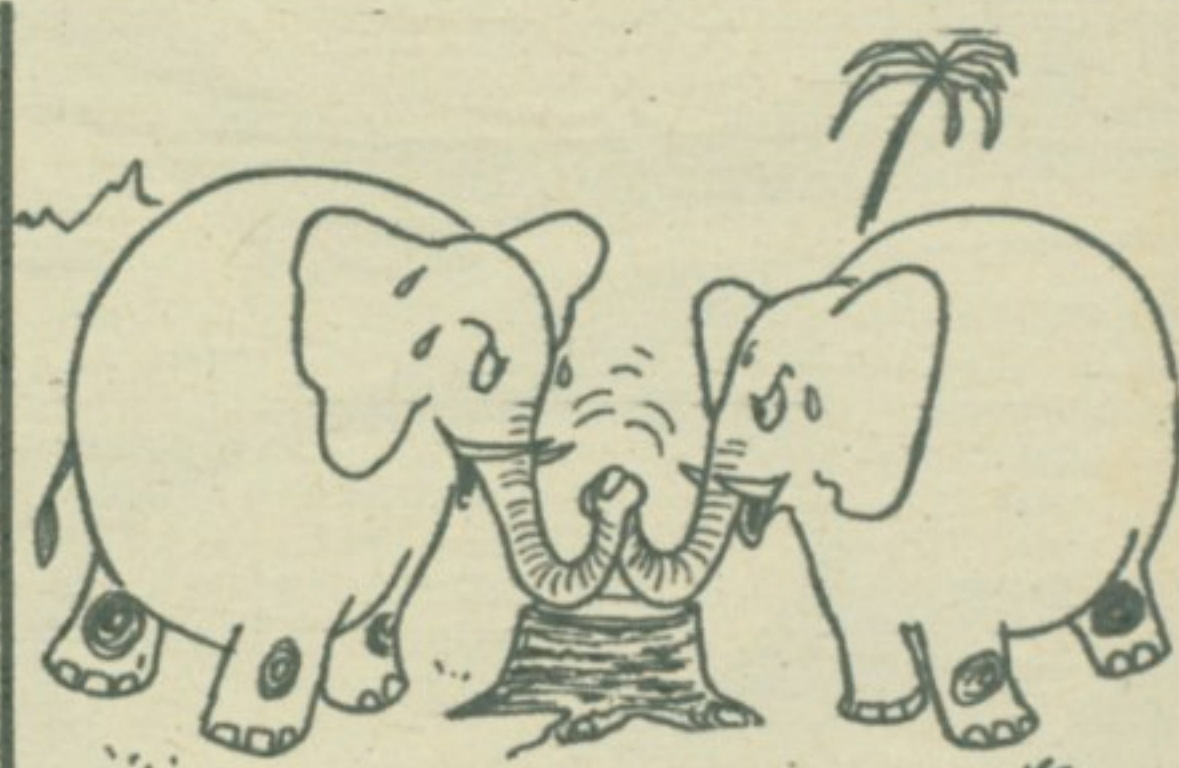
хумор

БЕЗ РЕЧИ

БЕЗ РЕЧИ

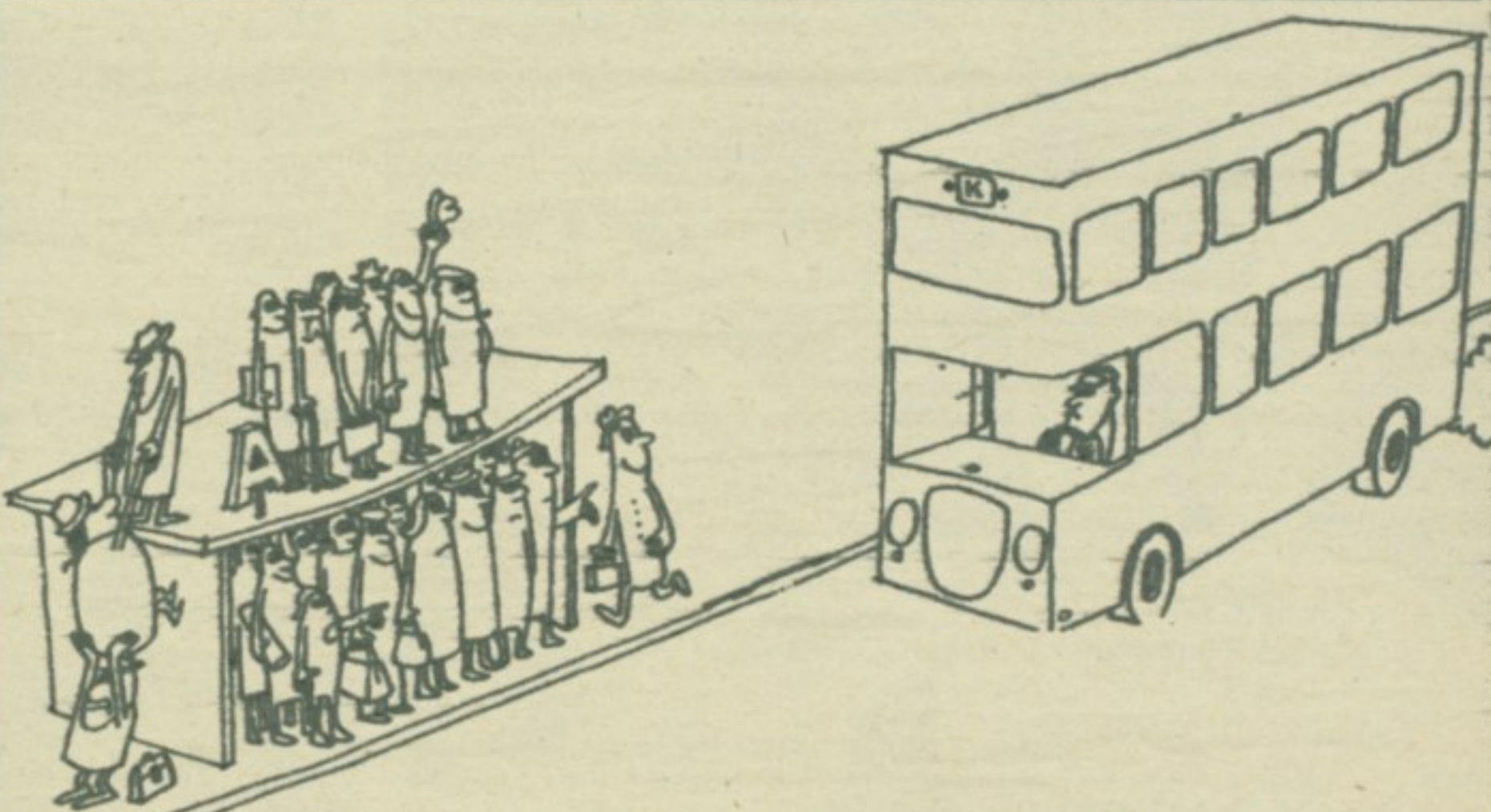

БЕЗ РЕЧИ

БЕЗ РЕЧИ

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП:
**„САД ГА ВИДИШ,
САД ГА НЕ ВИДИШ”**

БЕЗ РЕЧИ

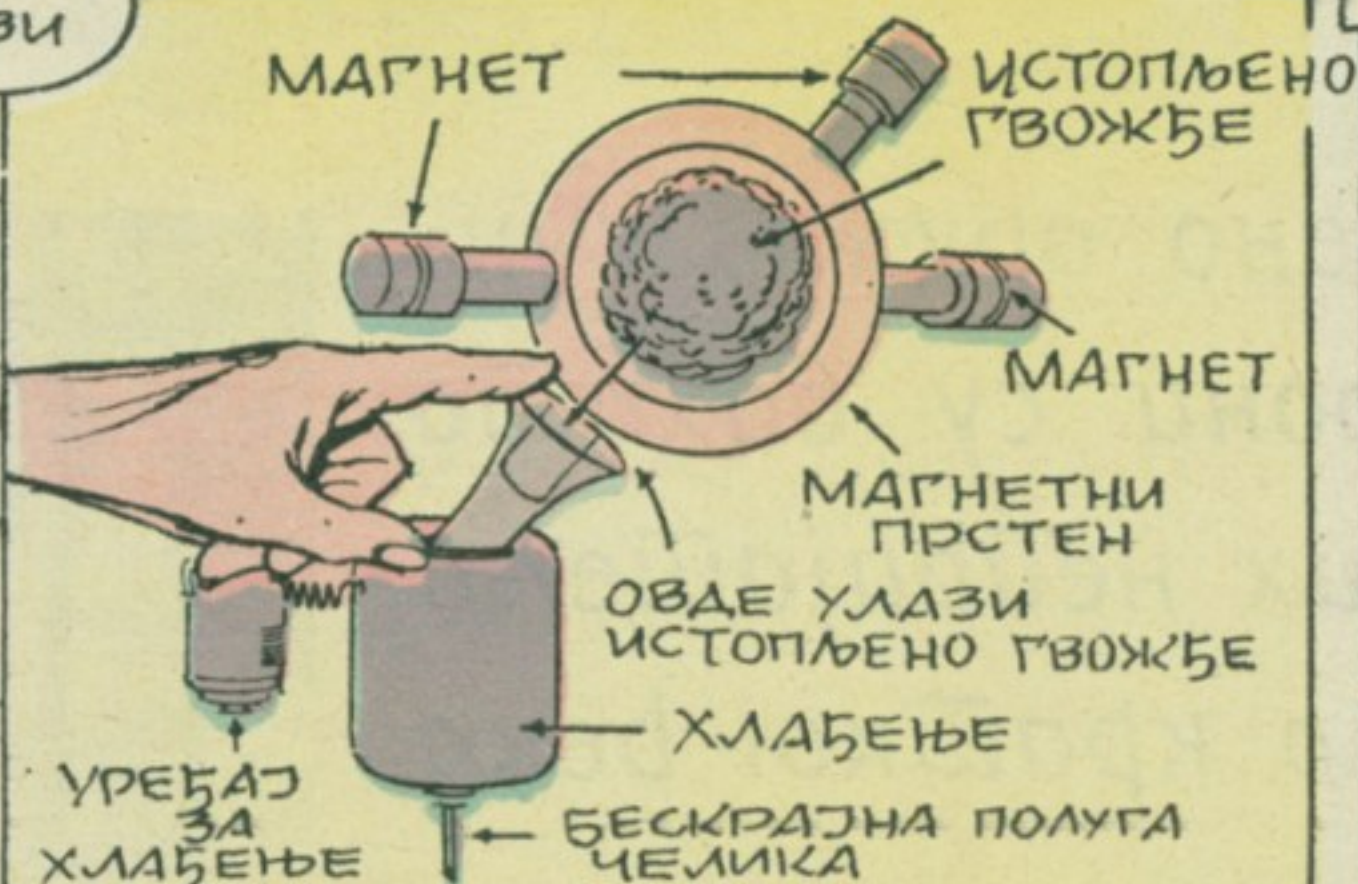
Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

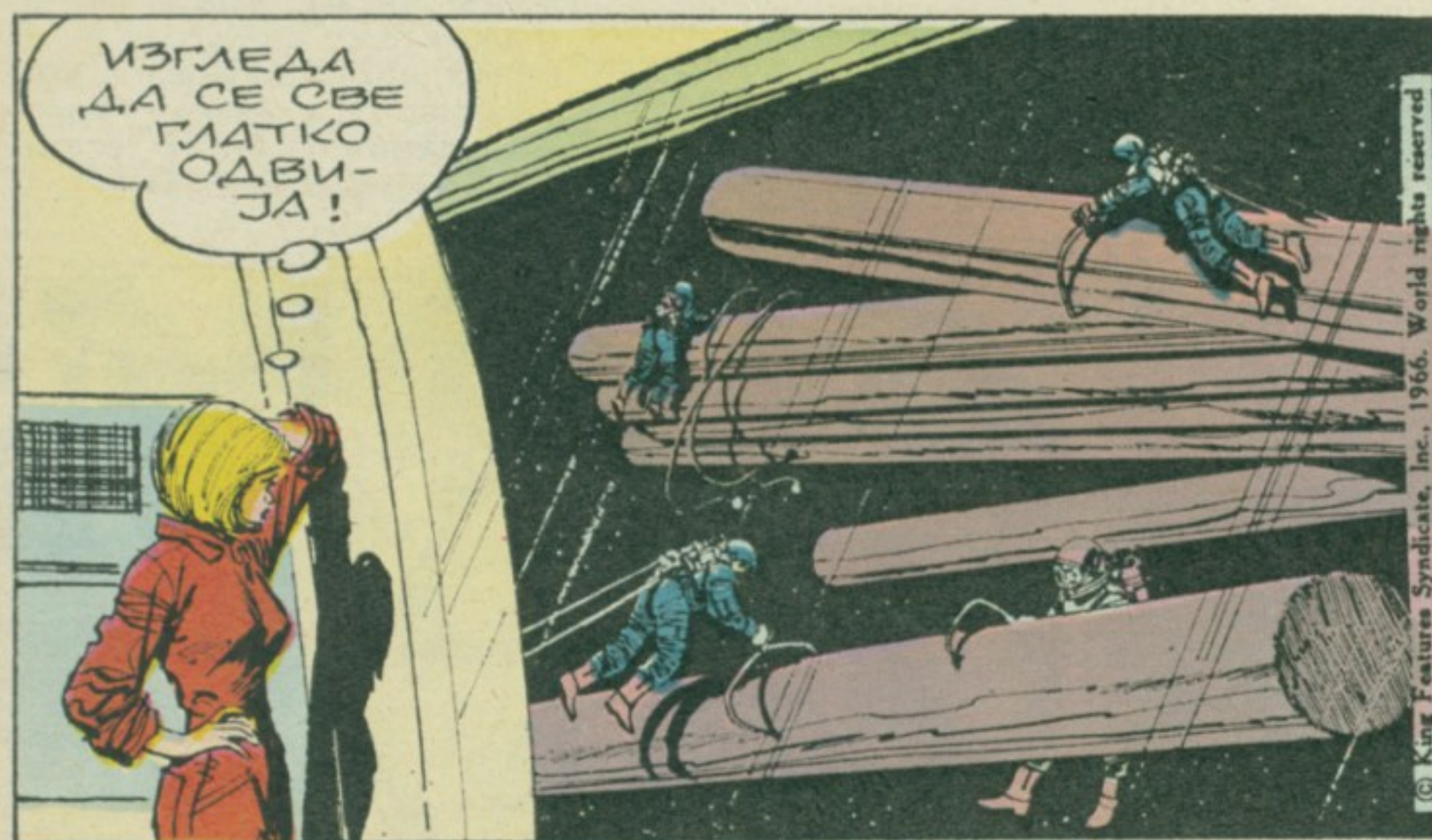
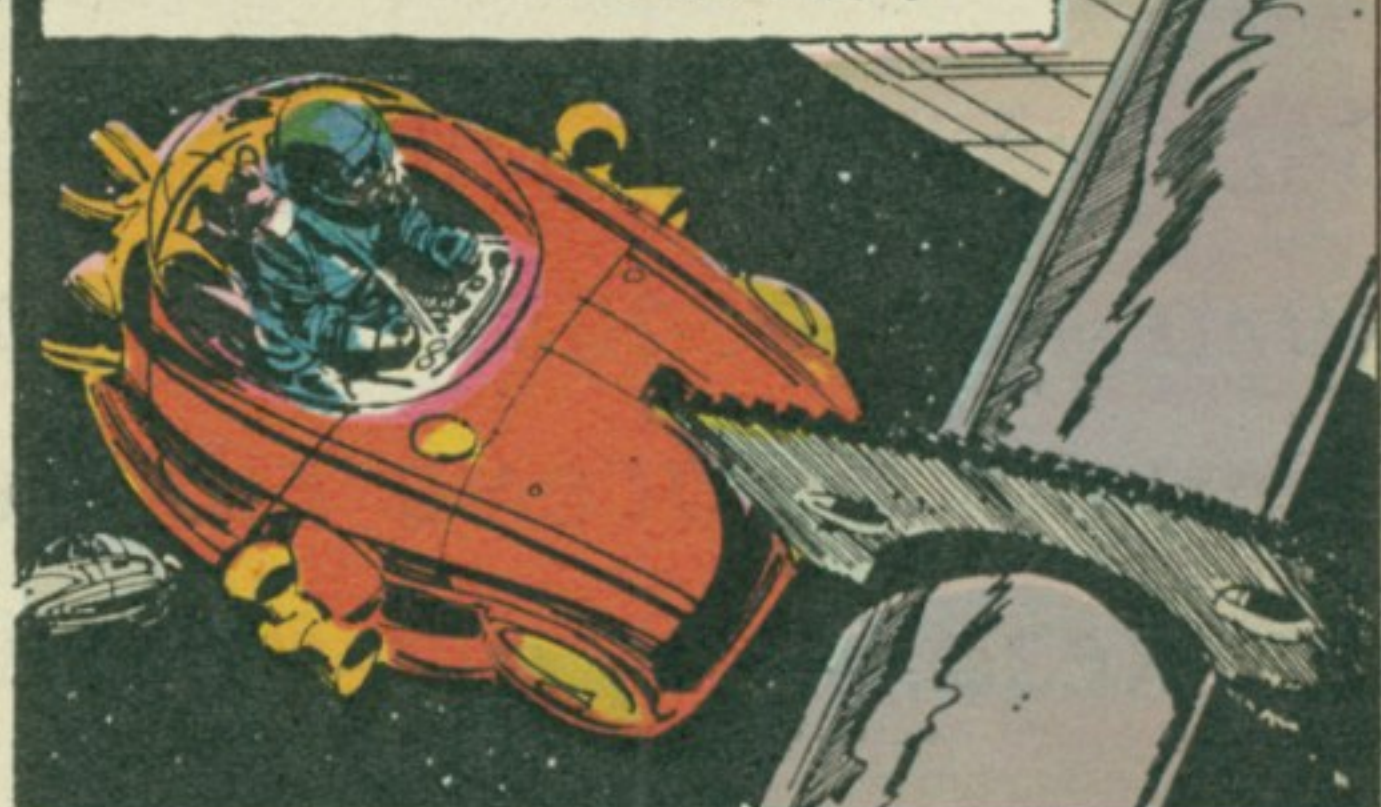

ДА, ТИНА! МАГНЕТИ ДРЖЕ АСТЕРОИД У ПЕЊИ... А КОНЦЕНТРИСАНИ СУНЧЕВИ ЗРАЦИ ГА ТОПЕ...

"... МАГНЕТСКО ПОЉЕ ПРИВЛАЧИ ГА У УРЕБАЈЕ ЗА ХЛАЂЕЊЕ..."

"...А ОДАТЛЕ ИЗЛАЗИ КАО БЕСКРАЈНА ПОЛУГА ЧЕЛИКА ЧИЈИ ЈЕ ПРЕЧНИК 80 САНТИМЕТРА. ЧЕЛИК СЕ СЕЧЕ У ШИПКЕ ПОГОДНЕ ЗА ТРАНСПОРТОВАЊЕ НА ЗЕМЉУ."

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: ХАЉИНА ИЗ ПАРИЗА!

РАТ ДО ИСТРЕБ

Верујући да их је бајрено оружје учинило непобедивим Хјурони су бахајо ујадали у насеља сјаких непријатеља Ирокеза. Али, то је било крајкој века.

Одвајкада су Ирокези и Хјурони били непријатељи. Још много пре доласка француских истраживача на обале реке Св. Лоренца, ратничке групе Хјуроа крстарице су шумама између Канаде и данашњег Њујорка нападајући племена која су припадала савезу Ирокеза. А Ирокези су, у знак одмазде, слали своје ратнике који су без милости уништавали Хјуроне.

Године 1615. четири мисионара стигла су из Француске у Америку. Своју праву мисију подигли су крај утврђеног насеља Квебек које је на реци Св. Лоренца основао француски истраживач Самуел де Шаплен. Сваки од њих добио је област у којој ће се бавити

мисионарским радом. Жозефу Ла Карону одређена је земља Хјуроа.

ПРОКЛЕТЕ ПУШКЕ

Ла Карон је био први бели човек који је угледао огромно водено пространство Хјуронског језера. Његове прве године међу Хјуронима нису биле лаке. Врачи су му се супротстављали, али током година стекао је поверење Индијанаца и они су му саградили кућу крај насеља Отуача у близини језера.

Насеља Хјуроа, као и Ирокеза, била су утврђена оградом од кола. Са уну-

трашње стране ограде налазила се нека врста галерије са које су браниоци могли да избацују стреле на нападаче. Хјурони су живели у сталном страху. Бојали су се и стварних непријатеља и замишљених, оних из света мрачних духова. Свако село имало је свог врача и пророка који су, како се веровало, одржавали везе са светом духова. Снови и све природне појаве имали су за њих тајанствено значење. Група ратника би се братила ако би угледала голуба јер се сматрало да је то лоше предсказање. Ако би жетва била лоша, то је значило да је дух њихових поља љут.

Када су Французи дошли у Канаду, Хјурони су у њима видели моћног савезни-

Ратничке групе Хјуроа крстарице су шумама нападајући Ирокезе

ка. Дозволили су француским мисионарима да подигну мисије у њиховим насељима, а заузврат Французи су им помагали у њиховим бескрајним борбама против Ирокеза. Бели човек је имао шта да им понуди: гвоздене главе за секире, метално посуђе, ватрено оружје. Али, то ватрено оружје у које су се толико поуздали донеће им пропаст. Верујући да их је оно

учинило непобедивим, Хјурони су бахато одлазили у насеља својих старих непријатеља и показивали пушке које су добили од својих нових пријатеља.

Изгледало је да је за Хјуроне настало златно доба: с добро наоружаном ратњом читаве флоте канџа пловиле су за Квебек доносећи крзна даброви и враћајући се с разном робом купљеном од белих досеље-

Пред самим циљем Хјурони су упали у заседу коју су им спремили Ирокези

ЉЕЊА

кроз капију тврђаве. Али, њихов тријумф био је кратког века.

ПАНИКА И ГЛАД

Док су ратници трговали крзном у Квебеку, главно насеље Хјурона — Теанау-стаје — купало се у јутарњем сунцу. Жене, које су остале саме у насељу, само с децом и старцима, обављале су своје свакодневне послове. Наједном, зачули су се ратни поклици и из шуме су истрчали људи обојени белом и пурпурном бојом. Ирокези!

Хјурони су били беспомоћни. Победници су запаљили утврђено насеље пошто су из њега извели седам стотина заробљеника.

У јесен 1649. преко 1.000 Ирокеза напали су и уништили насеља Сент Луис и Сент Инс. Хјуроне је захватила паника. Шуме су оиле пуне избеглица које су оставиле своје домове и потражиле спас на територији суседних племена. Напуштали су једно насеље за другим и обесхрабрани, без воље да труже отпор, бежали пред нападачима. У току зиме многи су умрли од глади.

Племенске поглавице Хјурона одлучиле су најзад да уз помоћ мисионара спасу преостале припаднике племена и оснују нови град на острву Ахоендое у Хјуронском језеру. Саградили су чамце и сплавове и почели да превозе оно мало стоке и хране што је Хјуронима остало. Уз помоћ четрдесет француских војника претражили су шуме где су се избеглице скривале живећи од шумских плодова и коре дрвета.

Првих дана 1650. године, на острво је пребачено преко 6.000 Индијанаца који су личили на живе скелете. Било је немогуће исхранити овако велик број људи. Сваког дана умирало их је на стотине. До пролећа остало је још само три хиљаде Хјурона. Па и они су, у групама од 10 до 100 људи, почели да напуштају острво. Али, готово сви су изгинули од руке Ирокеза или су умрли од исцрпљености.

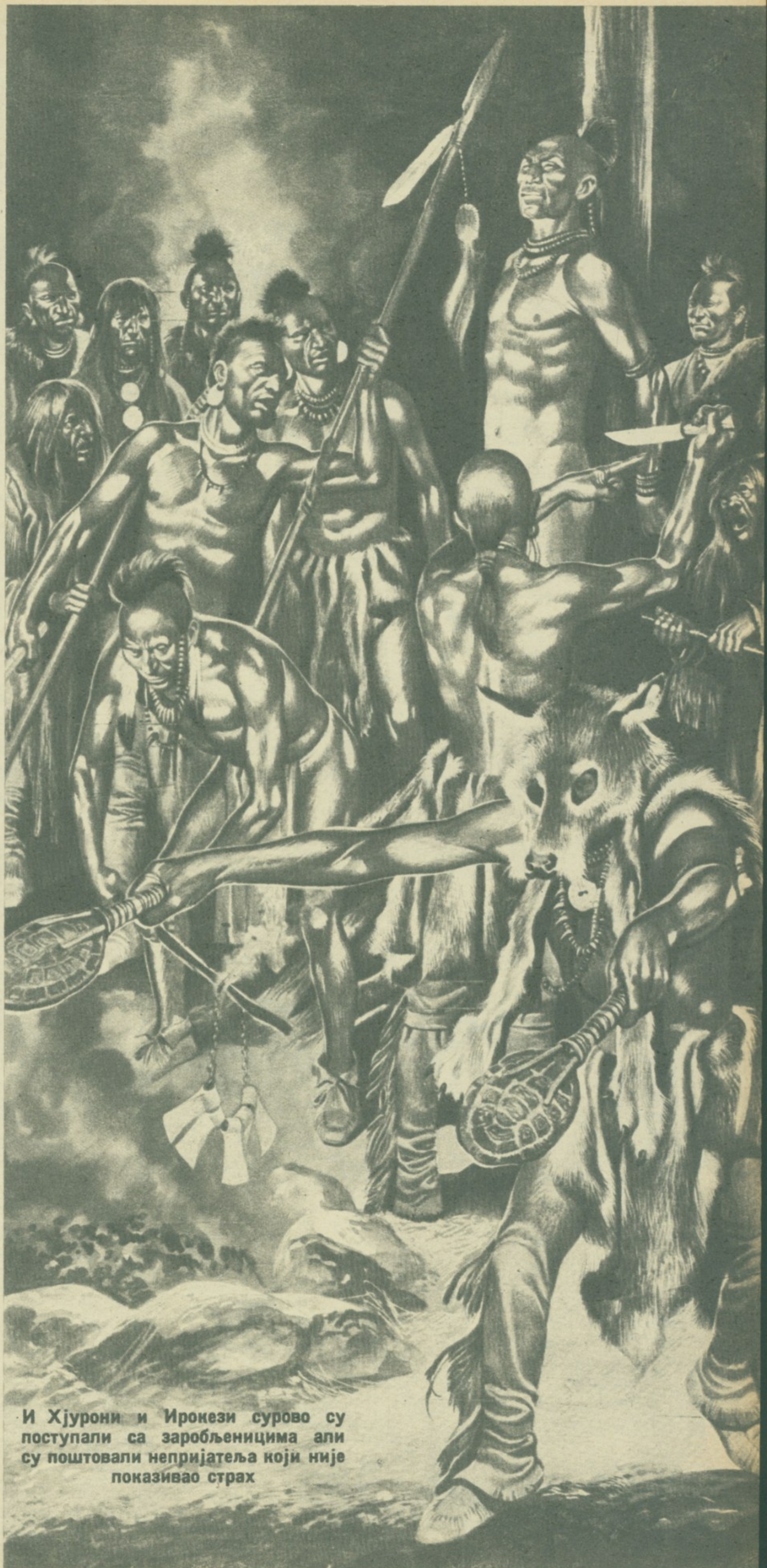
Када је сунце најзад отопило снег, на острву је остао још само 300 Хјурона. На савету поглавица одлучено је да се напусти острво и пође у Квебек. Саграђени су канои и у јулу су последњи припадници некад великог народа Хјурона кренули низ реку Отаву да би обезбедили свој опстанак.

М. Ј.

ПОГРЕШНО РАЗУМЕЛИ

У међувремену и Ирокези су нашли заштитнике — Холанђане који су основали град Њујорк и свим силама настојали да што више прошире свој утицај. За скупочена крзна која су од носили у Њујорк добијали су од Холанђана оружје, барут и метке. Ослабљени Хјурони нису имали чиме да тргују а поља су им остала необрађена: живот им је зависио од милости мисионара.

У јулу 1648. године 250 најбољих хјуронских ратника одлучило је да воденим путем — рекама Отавом и Св. Лоренцом — стигну до Квебека са крзним дабровом која су уловили у току зимских месеци. У близини града извукли су каное на обалу и почели да се дотерују и мажу бојама да би што свечаније ушли у француску тврђаву. А онда, потпуно неочекивано, зачуо се ратни поклици Ирокеза. Са дивљим крицима непријатељи су испалили плотун а затим се бацили на тло пре но што су Хјурони узвратили паљбом. Ирокези су поново испалили још један плотун и брзо се повукли у шуму. Они нису ни имали намеру да се упуштају у праву борбу јер их је било свега неколицина. Хјурони су, међутим, били убеђени да су их натерали у бекство и због тога је њихов улазак у Квебек био тријумфалан. Намазани бојама и окићени перјем по носно су промарширали

И Хјурони и Ирокези сурово су поступали са заробљеницима али су поштовали непријатеља који није показивао страх

НАПАД ПЛАКЕНИХ УБИЦА НА КОЛА КРИС КЕРИ НАТЕРАО ЈЕ ХАЗАРДА ДА СЕ УМЕША И УЗВРАТИ ИМ ИСТОМ МЕРОМ. РЕЗУЛТАТ ЈЕ БИО НЕОЧЕКИ-ВАН...

МОРА ДА СУ ЗБОГ МОГ УДАРА ИЗГУБИЛИ КОНТРОЛУ НАД ВОЛАНОМ! ЖАЛО МИ ЈЕ, АЛИ...

ХАЗАРДА ЈЕ ПРИТРЧАО ЊЕНИМ КОЛИМА...

УСТУПИТЕ МИ ВОЛАН... МОРАМО ДА БЕЖИМО!

...И САМО ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ КОЛА СУ ЈУРИЛА ПУНОМ БРЗИНОМ...

...ЗНАЧИ, СПАСЛИ СТЕ МИ ЖИВОТ! АЛИ, ЗАШТО ОНДА БЕЖИТЕ С МЕСТА НЕСРЕБЕ?

ЗБОГ ТОГА, КРИС, ШТО ОНДЈ КО ИХ ЈЕ НАЈМИО ДА ВАС УБИЈУ НЕБЕ ОДУСТАТИ... КАД ДОЗНА ДА ОНИ НИСУ УСПЕЛИ!

АЛИ, АКО ПОВЕРУЈЕ ДА СУ ВАША КОЛА СЛЕТЕЛА У РЕКУ... ДОБИЉЕМО У ВРЕМЕНУ!

А ПОШТО ЊИХОВА КОЛА НЕ МОГУ БИТИ ИДЕНТИФИКОВАНА ДОК НЕ БУДУ ИЗВУЧЕНА...

ОХ!

УСКОРО, У ЈЕДНОЈ КАНЦЕЛАРИЈИ У САН ФРАНЦИСКУ...

...ЖРТВА ИЛИ ЖРТВЕ НАСТРАДАЛЕ У НЕСРЕБИ НА МОСТУ ЈОШ НИСУ ИДЕНТИФИКОВАНЕ!

САМА ЈЕ ТО ТРАЖИЛА...

У ТОМ ТРЕНУТКУ...

ЗАТО БЕТЕ ЗА ИЗВЕШНО ВРЕМЕ ОСТАТИ "МРТВИ"...

СКЛОНИТЕ ВАС КОД МОГ ДРУГАРА МИРСКОГ!

ДОБРО ЈЕ ШТО СИ МИ УНАПРЕД ТЕЛЕФОНИРАО... МАМА И ЈА ЖЕМО СЕ ПОСТАРАТИ ДА ЈЕ НИКО НЕ УЗНЕМИРАВА!

КРИС, РАЗМИСЛИТЕ... КО БИ МОГАО ДА ЖЕЛИ ВАШУ СМРТ?

ХММ... ЗНАМ ДА САМ СЕ СВОЈИМ ИЗВЕШТАЈИМА ЗАМЕРИЛА МНОГИМ ПРОИЗВОЂАЧИМА... АЛИ ДА МЕ УБИЈУ!?

НЕ БУДИТЕ НАИВНИ, КРИС! КАД НЕКОГА УДАРИТЕ ПО ЦЕПУ... А ВАШИ ИЗВЕШТАЈИ БАШ ТО ЧИНЕ... ОНДА ЈЕ ТАЈ СПРЕМАН НА СВЕ! А НАЈГОРИ МЕЂУ ЊИМА И НА УБИСТВО!

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: НА ТРАГУ!

ТАЈНЕ ЂАЧКОГ СРЦА

ЕДИТА БЕЗ АДРЕСЕ

БИО САМ МРШАВ И ЖГОЉАВ, АЛИ ИМАО САМ СРЕЋУ ДА МЕ ПРИМЕТИ НАЈ- ЛЕПША ДЕВОЈЧИЦА У РАЗРЕДУ

Драги „Забавниче“,

у нашем разреду, идем у VII основне, догодило се ових дана нешто што ме је и натерало да ти се обратим. Желим да у твом листу прочитам о томе како су се они пре нас сналазили и решавали то у вези с љубављу. Ја бих хтела да ми то исприча Момо Капор пошто сам читала његову књигу „Белешке једне Ане“.

Јасна Ш, Београд

Не знамо шта се то догодило у Јасинином разреду, ваљда се неко заљубио па сви знају или неко не зна шта да ради и има проблема. Ипак, покушали смо да одговоримо њеној жељи и отишли Момо Капору који нам је испричао ово:

У граду у коме су се све девојчице звале Мара, Нада, Љиљана, Светлана, Суада, Азра или Биљана, она се једина звала Едита! Уз то, имала је дугу риђу косу. И, како да се човек не заљуби у такву особу?

Ишли смо заједно у школу. Она је била најлепша у разреду. У то време у моди су били снажни дечаки. Ја сам био мршав, али имао сам срећу, приметиле ме је. Тајна мог успеха била је једноставна. Дечаки се тада нису смели заљубљивати. Такав је био стил. Избегавали су девојчице као кугу. Ја сам био друкчији, увек љубаван, према Едити и она је, изгледа, умела то да цени. Сви су, наравно, знали за нашу симпатију тако да смо једно време важали за љубавни пар. У дворишту за време одмора певали су нам „Едита и Момо то су диван пар“, не сећам се даље како.

Да искочим из камиона?

...Управо у то време завршен је рат. Држава је одмах сакупила преосталу децу и утврдила да док су одрасли ратовали, деца нису

ручних, ханд-граната), сваке ноћи играло се по улицама, непрестано смо марширали и викали „Доле Хитлер!“, а почели смо учити и руски, па смо певали „Расцветали јаблањи и груши“. Делио се кикирики, америчка чоколада, конзерве у којима се налазио гулаш с јабукама, а војска нас је пуштала да се веремо по тенковима и борним колима. Шта би онда млад човек од једанаест година радио на мору?

Ја сам хтео да искочим са камиона и вратим се кући већ негде на првим планинама, али зар да Едиту оставим саму! Па тако и остадох да видим то чудо од мора.

Како смо се болели

Првог дана остали смо толико дуго на сунцу да смо поцрвенели по леђима и свугде. Од те године моја леђа су пуна пеге, ваљда их има милион и по. Сутрадан сви су отишли трабакулом негде на излет а мене и Едиту оставили саме у великом празном Дому. Мазили смо једно другом леђа маргарином, а онда сам је изненада пољубио. И она је мене пољубила и на крају — ми смо се љубили. Сећам се, Едита није затварала очи. У филму „Задатак мајора Булочкина“ видели смо како се треба љубити и тамо је она цура жмурила.

После те више ништа није догађало. Ишли смо на купање, радили јутарњу гимнастику, давали приредбе. Пошто смо се најели маргарина од кикирикија из УНРИНЕ конзерве, подели-

ше нам и по три разгледнице града Дубровника да се јавимо својима. Не знам ко је кога позвао, тек Едита и ја искрали смо се из тог Дома на Лападу и одвезли се трамвајем до Страдуна.

Сузе које нећу заборавити

Едита је на себи имала, видело се, хаљиницу од пре рата. Била је мало нагорела, мало прекратка, али ипак, била је то, отмена хаљина какву више никад нисам видео.

ком црном машћу по глави и окупали, а друга ствар — Едитин деда могао је да купи пола Дубровника самс да је хтео — пре рата био је један од најбогатијих људи у Сарајеву — и само да је био жив!

Сели смо на Онофријеву фонтану (онда још нисам знао да се тако зове) и Едита је на првој разгледници написала „многа поздрава са нашег лепог плавог Јадрана“. Сећам се, оловка је била мастилава. Невоља је почела оног часа кад је стигла до адресе јер нико од родитеља и рођака Едите више није имао адресу. Куће су им опљачкане и порушене, а они одведени у ло-

НАЈЛЕПША ЉУБАВНА ПЕСМА

Деца која се воле

Деца која се воле љубе се ситојећки

Наслоњена на вратна ноћи

Празници показују на њих прстином

Ах деца која се воле

Нису ни због било кога

И само њихове сенке

Дрхте у ноћи

Изазивајући бес празника

Њихов бес њихов презир њихов смех и
зависти

Деца која се воле нису ни због било кога

Они су негде друкче много даље од ноћи

Много изнад дана

У заслепујућој светлости своје прве љубави.

Жан Тревер

Према њој, ја сам био бедан. Кошуља од жуте свиле са савезничког падобрана, кратке панталоне из којих су вирила крвава колена, на ногама беле „Батине“ патике.

Купио сам један сладолед, па смо заједно лизали. Сећам се, продавац је најпре тражио паре, а нека жена поред њега казала је да је „град пун неких малих ушљиваца и да су госпођи Луцији украли ланцун“, (чаршав). Пре свега, није истина да смо били вашљивци јер су нас пре поласка све до једног намазали не-

горе да се никад више не врате. Сећам се призора као да се одиграо јуче: једанаестогодишња Едита, са најлепшом риђом косом боје пожара, плаче на Онофријевој фонтани, а сузе падају на полеђину разгледнице која постаје љубичаста. Тог тренутка баш сам био заљубљен у Едиту до ушију, поготову што ни нисам имао баш коме да пишем, отац ми је још био у војсци.

Поред нас су пролазили одрасли као поред турског гроба...

Петнаест дана летовања на мору брзо је прошло. Вратили смо се у Сарајево и она је ускоро нестала... После сам чуо да се одселила у Израел, да је веома богата и да има пуно риђе деце. Претпостављам да је и Едита оног првог дана на сунчању добила потпуно исте пеге као ја, јер смо изгорели на истом сунцу, и све ми се чини да бих је могао препознати по тим пегаме да је случајно сретнем.

Момо Капор 47

ПОЗИВ ЧИТАОЦИМА!

Ако сте доживели занимљиву ђачку љубав, опишите догађај и пошаљите „Забавнику“. Најинтересантније прилоге ћемо објавити и хонорисати са 250,00 динара. Очекујемо да се јаве и старији и млађи читаоци. Пишите на машини или руком, али да не буде дуже од три странице. Свој истинити доживљај, срећан, тужан или комичан, пошаљите „Политикином забавнику“, Македонска 29, 11001 Београд, са назнаком ЂАЧКА ЉУБАВ.

ВИРЏИНИЈА СИТ

И

1) Улаз у рудник, 2) водовод дуг преко 20 километара, 3) рампа помоћу које се руда из косог окна пребацује у вагоне, 4) теретни воз, 5) вертикално окно, 6) пут ка највишем окну, 7) судска зграда, 8) кинески будистички храм, 9) осматрачка кула ватрогасне станице, 10) зграда опере „Пипер Хаус“, 11) немачки емигрант Адолф Сутро, који је постао један од најбогатијих људи на свету захваљујући свом тунелу за водовод, 12) фабрика за испирање и прераду руде, 13) хотел „Интернационал“, 14) црква свете Марије, 15) железничка станица, 16) експлоатација руде врши се и у долини на обалама реке Траки, 17) колиба копаца злата, 18) канцеларија превозне компаније „Велс Фарго“. Њене дилижансе често су нападане због сребра и злата које су носиле, 19) банка, 20) зграда месног листа „Териториал Ентерпрајз“, који и данас излази. У њему је сарађивао и чувени Марк Твен, 21) специјални вагон за

превоз сирове руде, 22) долазак дилижансе компаније „Велс Фарго“, 23) салон „Ведро крви“. Поред њега, најпознатији су били „Сазерак“, „Бонанца“ и „Сребрна краљица“, 24) Цулија Булет, једна од највиђенијих жена у граду, 25) кинеска четврт била је свет за себе, па је чак имала сопствени суд и полицију, 26) пресек рудника, 27) косо окно, 28) канцеларија у руднику, 29) коса дизалица популарно названа „жирафа“, 30) лифт, 31) део косог ходника, 32) рудар на послу, 33) буре са водом за освежење, 34) руда се топи помоћу млаза воде под великим притиском и отиче каналом, 35) Кинез издваја руду помоћу такозваног „рокинга“, неке врсте филтера, 36) као и у многим другим градовима, и овде су Кинези важили за најбоље праље! 37) у канал се убацивала и руда у чврстом стању. 38) канал, 39) сужени део канала, популарно назван „том“, 40) рудар потпомаже ток растопљене руде.

ПУТ ОКО СВЕТА

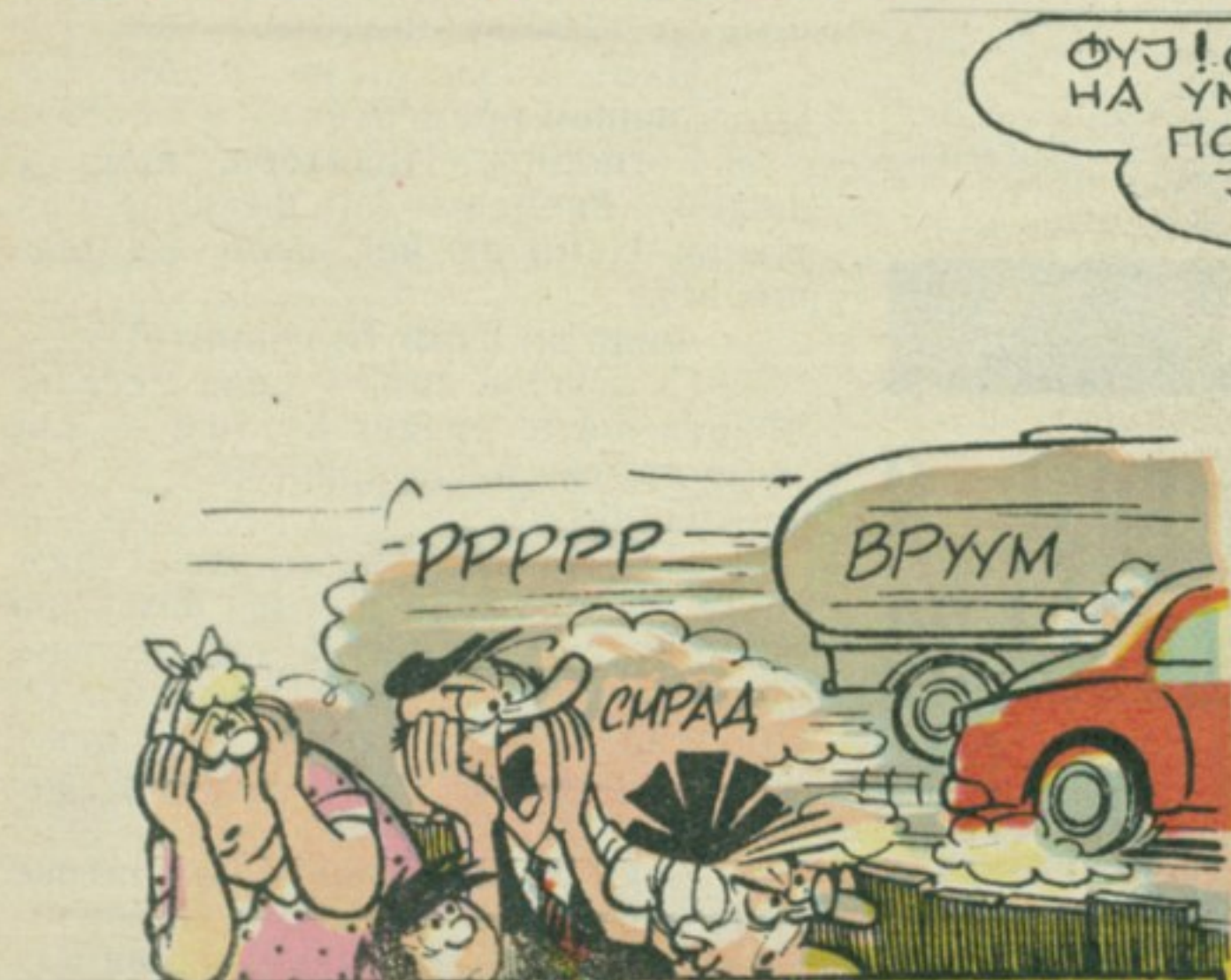
Свакој особи обученој у народну ношњу (обележене су бројевима од 1 до 10) одговара један споменик који се налази у његовој земљи (обележени су словима од А до Ј). Твој задатак састоји се у томе да погодиш којој особи одговара који споменик односно ком слову одговара која бројка. На пример: особи под бројем 1 одговара споменик обележен словом ? . Тако уради и са осталих девет бројева и девет слова. Дописницу с тачним одговорима, налепљеним купоном и својом читко исписаном адресом пошаљи ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ, 11001 Београд, пошт. фах 124 до 20. јануара 1973. године. Међу онима који буду одговорили на свих десет питања извући ће се на срећу имена читалаца који ће добити

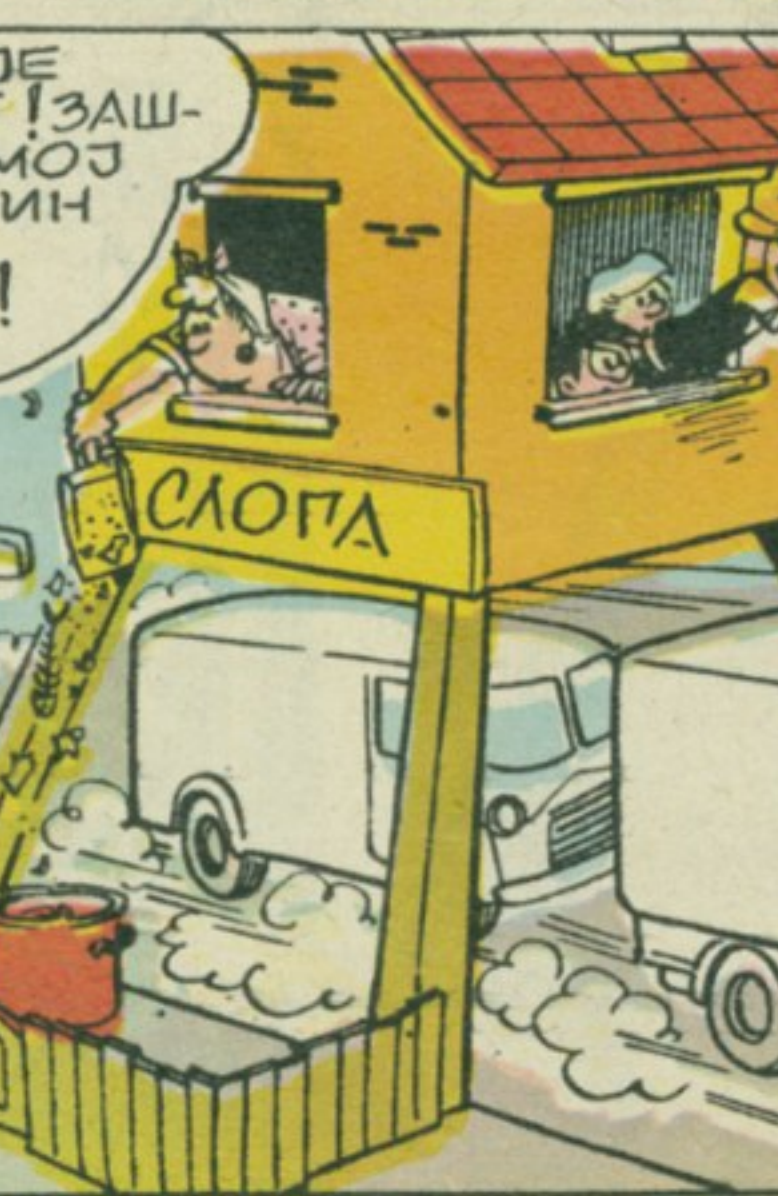
I НАГРАДА
филмска камера ВЕРНОН
II НАГРАДА
ручни сат
III НАГРАДА
пет читалаца добиће по једну
књигу ЈУГОСЛОВЕНСКИ
КЛАСИЦИ

БЕЗВЕЗИЈА

ТАТА БЕЗВЕЗИЈА ЈЕ СМАТРАО ДА ЈЕ КРАЈЊЕ ВРЕМЕ ДА СЕ НЕШТО ПРЕДУЗМЕ ПРОТИВ ЛУДОГ САОБРАЌАЈА... ПРЕ НО ШТО СВИ ПОЛУДЕ...

РЕВОЛВЕРАШ

Ал! — позва шапатом Џо Прантера. Неки топао, пријатан осећај разливао му се по телу, као и увек у оваквим приликама.

Алфонс Кели звао Ал окрете се на ону страну одакле је дошао позив. Није изгледао уплашен. Био је мрак и вероватно није видео пушчану цев која је била уперена у њега кроз прозор аутомобила.

— Ко је то? — упита Ал.

— Шаље ме Велики Луис — рече шапатом Џо Прантера и стави прст на обарац.

У истом тренутку нека јака светлост му блесну испред очију и њему се учини да пропада у понор...

Хоћу адвоката!

Кад је дошао к себи, изгледало му је да се налази у болници. Шта ли се то догодило? Колико се сећа, није повукао ороз. Значи, Ал је жив. Извући ће се са годину-две робије, али како после да се појави Великом Луису на очи?

Док је он био згокупљен оваквим мислима, једна врата се отворише у зиду. До ђавола, никад није видео таква врата!

Ушао је неки чудно одевен човек, мршав и веома висок. Не само његово одело већ и држање учинили су да Џоа нешто зазебе око срца.

— Како се осећате? — упитао је човек. Изговарао је реч по реч, као неко ко се одавно није служио тим језиком.

Џо је ћутао. Ко ли је овај човек? Вероватно полицајац.

— Да ли бисте хтели нешто да попијете? — упитао је човек.

— Хоћу адвоката! — проговорио је најзад Џо.

— Адвоката? — понови човек зачуђено. — Дозволите да се представим. Ја сам Лоренс Рестон-Фарел.

Џо седе у кревету, а онда спусти ноге на под. Имао је на себи неку врсту спаваћице. Устао је и упутио се према ормару који се отворио кад је дошао сасвим до њега.

— Ово овде није моје одело — рече Џо коме се још помало вртело у глави. — Не мислите ваљда да ћу ово да обучем?

— Бојим се да ћете морати — одговори Рестон-Фарел. — Молим вас да погледате кроз прозор.

А сад, изненађење!

„Међу какве сам ово лудак упао?“, мислио је Џо док је прилазио прозору. Очекивао је да ће видети парк као што га имају све болнице света, али под њим се пружала улица која је врела од пролазника и возила. Али, аутомобили нису имали тоčkове, а пролазници су били обучени слично овом смешном дугајлији.

— Бојао сам се да ће први утисци деловати као шок — рекао је човек. — Мој колега је у суседној

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ЏО ПРАНТЕРА СЕ НЕОЧЕКИВАНО БРЗО И ДОБРО УКЛОПИО У СРЕЋНО И ЗАДОВОЉНО ДРУШТВО ГДЕ НИКОМ НИЈЕ ПАДАЛО НА ПАМЕТ ДА ДИГНЕ РУКУ НА ЧОВЕКА

МЕК РЕЈНОЛДС

соби. Хајдемо, тамо ћемо вам све објаснити.

Рестон-Фарел је пришао зиду и врата се опет бешумно отворише пред њим. Џоу није остало ништа друго него да се обуче и сам пређе у другу собу.

Тамо је, за округлим столом, седео човек исто онако мршав, али не и висок као његов друг.

— Ово је Ворен Брет-Џемс — представи га Рестон-Фарел. — А ово је Џозеф Прантера, наш гост из другог света... Седите, господине Прантера. Хоћете ли један коњак?

— Па, баш бих могао... На столу пред Џоом указа се пукотина из које изрони чаша с три прста тамне течности. Џо се више ничем није чудио, узео је чашу и отпио добар гутљај.

— А сад, господине Прантера, припремите се за изненађење — рече Брет-Џемс. — Ви нисте више у Лос Анђелосу.

— Мислите ли да сам глуп? — одврати љутито Џо. — Видим то и сам. Па где сам онда?

— У Новом Лос Анђелосу, у 2133. години по некадашњем календару.

— Хоћете ли да кажете да сам био у несвести све ово време?

— Ох, не. Најкраће речено, ми смо вас пребацили из вашег у наше време.

Џо који никад није чуо за путовање кроз време рече претећим тоном:

— Слушајте ви, реците ми најзад шта смерате са мном?

Загађак за убицу

— Господине Прантера — умеша се Рестон-Фарел — пренели смо

вас у наше време да бисте обавили један задатак.

— Хоћете да кажете да имате неки посао за мене?

— Тачно.

— А знате ли чиме сам се ја бавио... у мом времену?

— О, да. Зато смо вас и довели. Сад треба да учините за нас нешто што сте тамо већ радили.

— Охо! А зашто не нађете неког у нашем времену?

— Господине Прантера, нема у нашем времену професионалних убица. Нема их већ више од једног века.

— Онда ви сами то учините!

— Покушали смо — рече Рестон-Фарел после краћег ћутања — али то је против наше природе.

— Прпа, а?

— Не, нисам мислио на страх. Хоћу да кажем да је нама на овом ступњу развика једноставно немогуће да дигнемс руку на ма које живо биће, а камоли на човека.

— А ратови? Има ли код вас ратова?

— Чак је и сећање на ратове одавно избледело.

— Па шта ће вам револвераш кад сте сви срећни и задовољни?

— Питање је сасвим умесно — признаде Брет-Џемс. — Али, и сада се догађа, врло ретко додуше, да се појави човек са старим злим наслеђем. Човек који представља опасност за наше друштво.

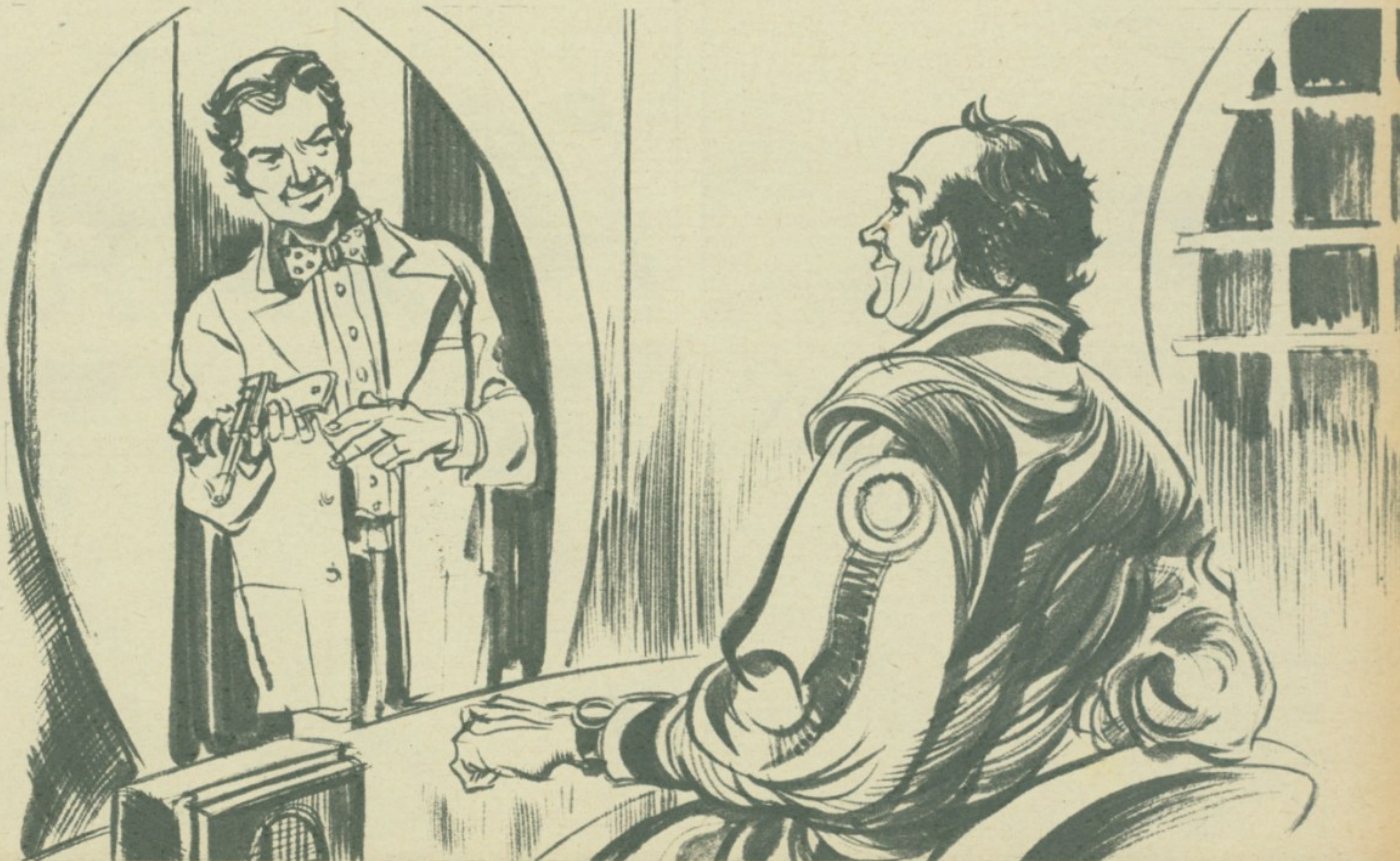
— И ја сад треба да га ликвидирам, зар не? А колико ћу добити за то?

Нема казне

Она двојица се збуњено згледаше.

— Морам вам признати да то нисмо разматрали — рече најзад Рестон-Фарел. — Али, ево шта мислимо. Кад обавите тај посао, помоћи ћемо вам да се уклопите у наше друштво. Погодна психијатријска терапија...

— Полако, господо, — прекиде га Џо. — Ваљда се и ја нешто питам. Е па, ето, не пристајем. Вратите ме у мој свет, мени је тзмо сасвим добро.

— Шефе, мислим да вам је потребан човек као ја. За почетак могао бих да смакнем...

Брет-Цемс је одмахивао главом.
— То је немогуће, господине Прантера. Наша наука још није успела да пронађе метод путовања у обрнутом смеру...

Кад би се Џо Прантера подухватио неког посла, то је чинио темељно. Прва три дана је употребио да се привикне на нову средину. Шетали су с њим по граду, улазили у радње.

Четвртог дана Џо је упитао:
— А кад то буде готово, могу ли да киднем у Мексико?
— Да киднете? — поновио је Брет-Цемс.

— Да побегнем. Нећу ваљда допустити да завршим на електричној столици.

— Ах, то мислите. Нема потребе за бежањем, господине Прантера. Смртна казна оданно не постоји. Ни робија. Код нас се нико не кажњава. Код данашњих људи не постоје злочиначки нагони. Ако неко ипак учини нешто на штету других, то значи да је болестан и да га треба лечити.

— Значи, и мене би лечили?
— Да. Повериће вас неком специјалном институту. Грађанин Хауард Темпл-Треси биће последњи човек кога сте убили.

— Охо, лепо сте то смислили. А ако ја испричам све, ако вас одам?

— Није важно. Чим обавите посао, и ми ћемо се јавити најближој клиници да би нас подвргли одговарајућој терапији.

— Значи, тај тип се зове Темпл-Треси. Кажете да је опасан? У реду, господо, ослободићу вас те опасности.

Рестон-Фарел је седео за воламом, Џо Прантера до њега, а Брет-Цемс позади. Џо је за појасом имао аутоматски пиштољ који су нашли у једном музеју. Мало је теже било набавити муницију, али и то је најзад решено.

Сшара ишра

Она двојица су била нервозна и сама помисао на убиство испуњавала их је грозом. Међутим, Џо је био одлично расположен. Осећао је како му се телом разлива она позната топлина.

— Јесте ли сигурни да онај тип разуме мој језик? — упита Џо.

— О, да. И он је историчар. Зауствовали су се испред једне велике сиве зграде.

— Овде је — рече Рестон-Фарел. Џо је ушао у пространи хол у којем није било живе душе.

— Шта желите? — упита један глас из звучника.

— Хтео бих да говорим са грађанином Темпл-Тресијем.

— О, ви говорите старим језиком! Изволите, уђите у лифт, он ће вас довести до мене.

Кад је изишао из лифта, једна врата се отворише пред њим, затим друга, и најзад се нађе пред човеком који је седео за писаћим столом.

— Ви сте Хауард Темпл-Треси? — запита Џо.

— Да. Шта могу учинити за вас? Џо извади пиштољ из појаса.

— Знате ли шта је ово? — упита готово шапатом.

— Пиштољ... До ђавола, шта ће вам то?

Џо врати оружје у џеп и изговори полако али врло разговетно:

— Шефе, не знам да ли вам је познато да имате непријатеље који желе да вас смкну. Зато мислим да су вам потребни људи као што сам ја. Као прво, мисао бих да укљоним два ваша најљућа непријатеља, Брет-Цемса и Рестон-Фаре-ла... Шта кажете на идеју?

ПЛОЧА ЗА ВАС

УСАМЉЕНИ СЛАВУЈ

РТБ је издала још једну успелу плочу из серије приче за децу. Овог пута то су две приче Злате Видачек. УСАМЉЕНОГ СЛАВУЈА драматизовали су Мира Пеић, Босиљка Боци, Лепиљка Јовановић, Кораљка Ајхер, Љиљана Перош, Момчило Животић и популарни Властимир-Буза Стојиљковић. За другу причу РАДОСТ музику је написао Душан Радић, режија је Вере Белогрић, а чита Мира Пеић. Цена је 11,40 динара.

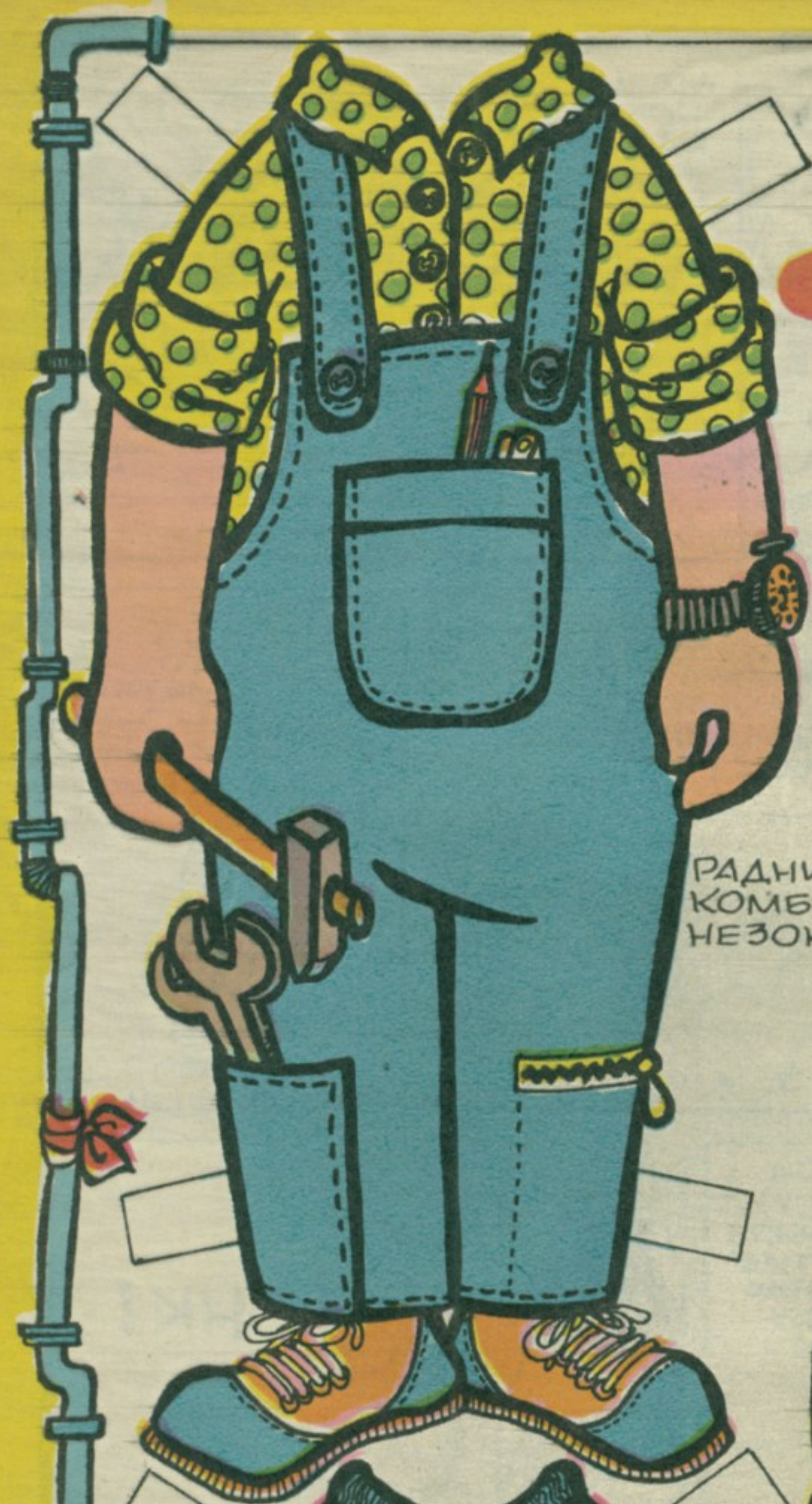

НОВИ ЈАХАЧИ

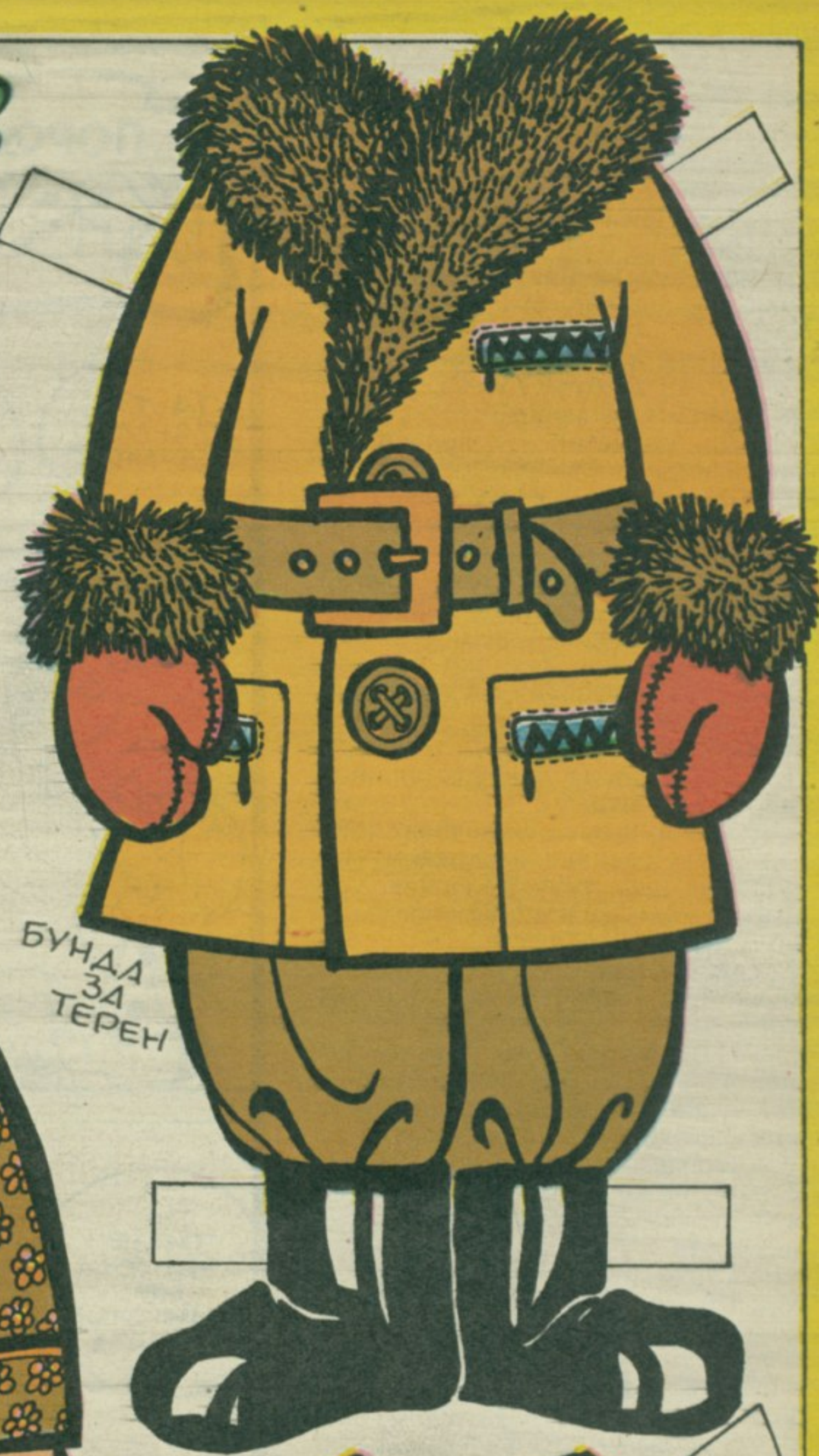
Амерички састав Њу Рајдерс ов Парпл Сеиз, пренутно веома популаран код нас, објавио је недавно веома успешан хит у кантри стилу — „Здраво Мери Лу“. Њихова последња лонг плеј плоча са именом „Снажна клизавица“ постигла је такође велики успех. Компанија Сузи издала је њихову нову сингл плочу са две врло добре композиције: НЕ ТРЕБА МИ ДОКТОР и ДАН КАЛИФОРНИЈЕ. Плоча је стерео, цена је 12,50 динара.

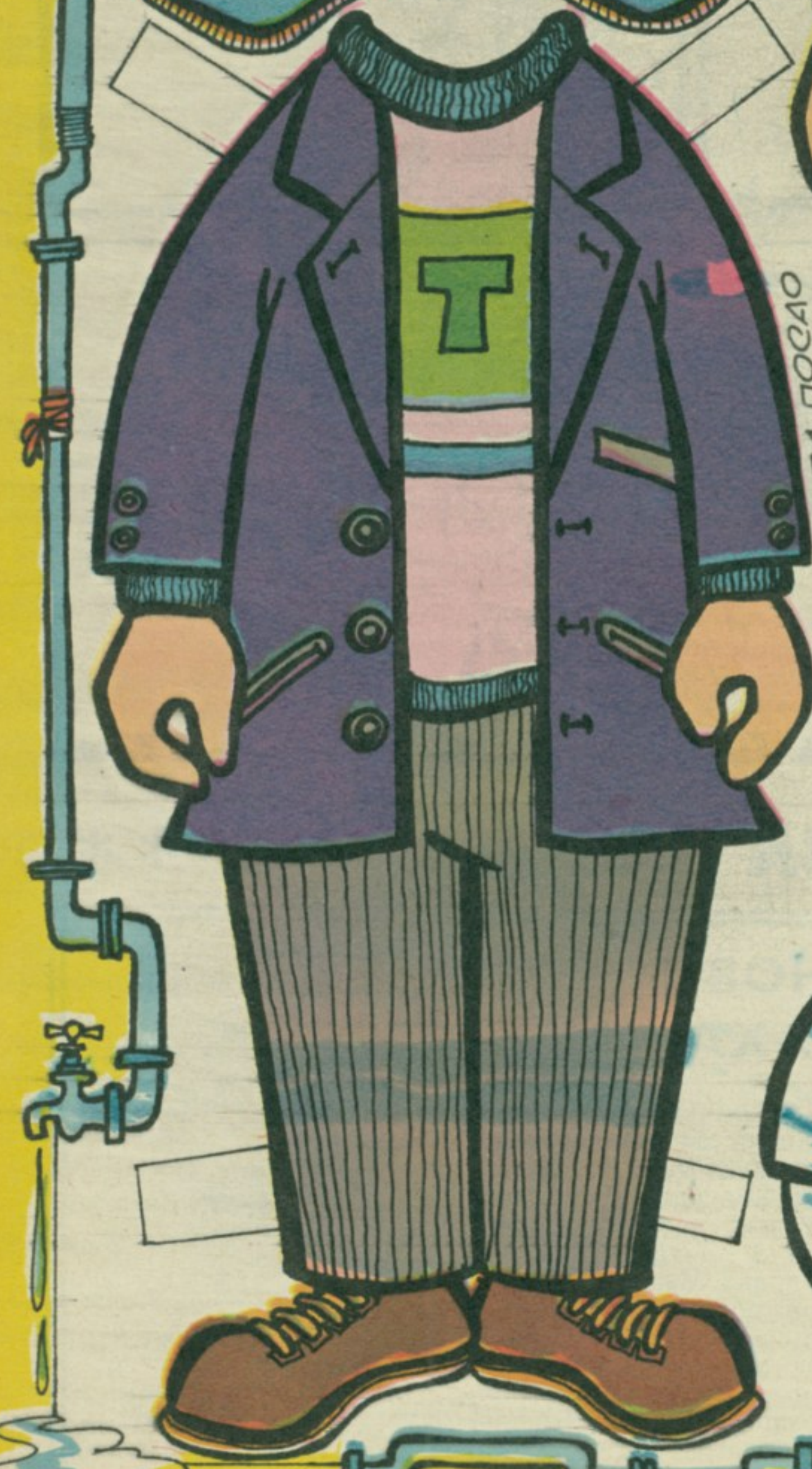
ОБУЦИТЕ ТАТУ

РАДНИ
КОМБИ-
НЕЗОН

БУНАД
ЗА
ТЕРЕИ

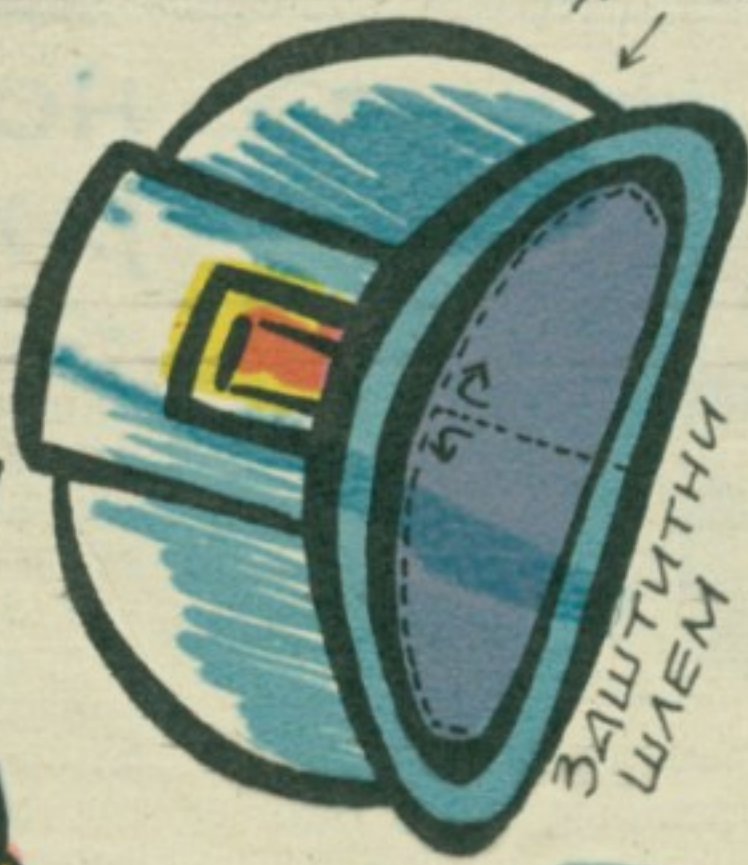
ОДЕЛО ЗА ПОСЛО

ПРОСЕЦИ ПО
ЦРТИЦАМА

СВЕЧАНО ОДЕЛО

ЗАШТИТНИ
ШЛЕМ

ШУБАРА

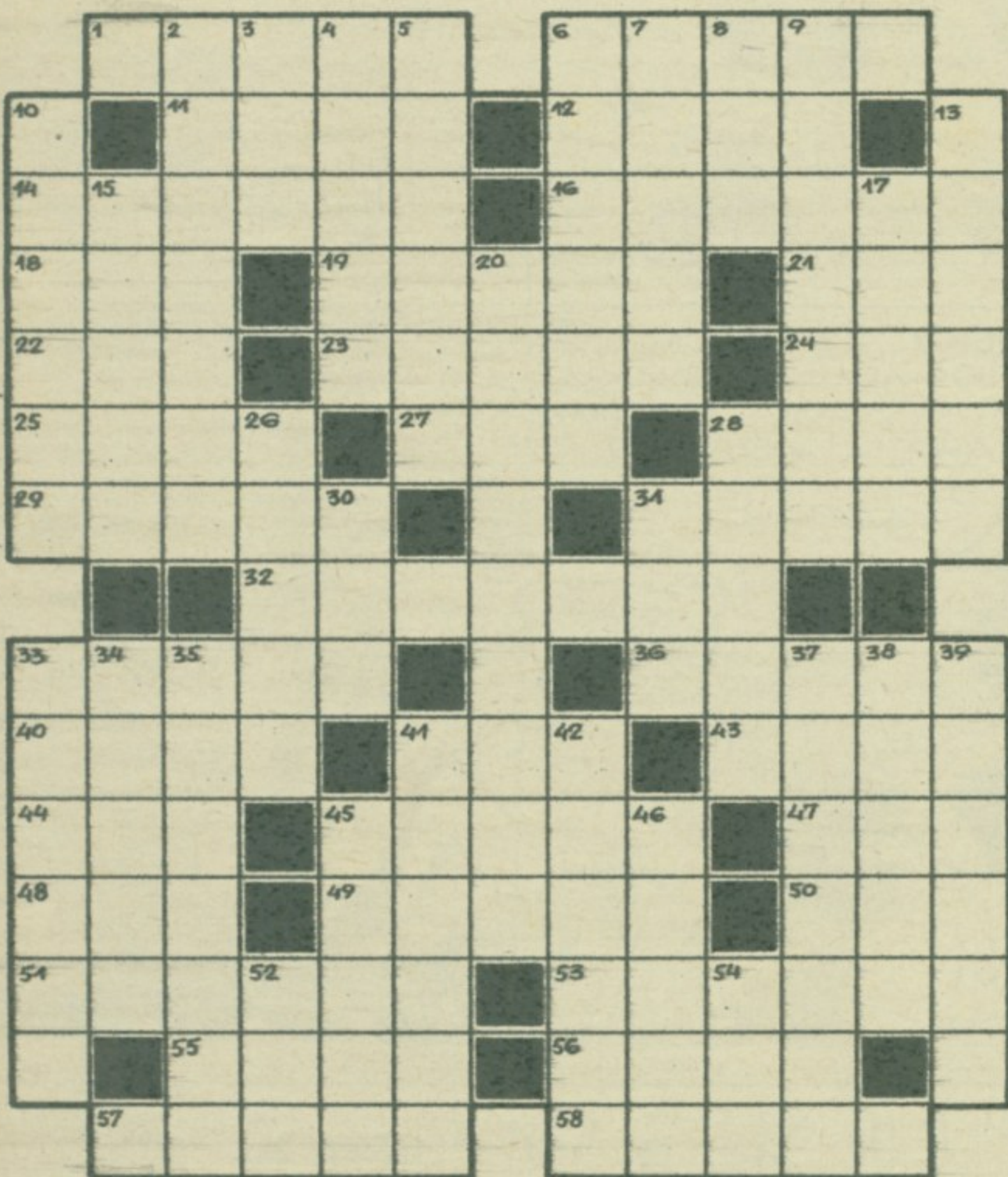
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) једна електрода, 6) кал, глиб, 11) део молекула, 12) притока Неретве, 14) врста вуне, 16) хемијски елемент с истим хемијским саставом а различитом атомском тежином, 18) лука на Црногорском приморју, 19) родно место Одисеја, 21) везник, 22) позади, 23) страна света, 24) дивља животиња, 25) надање, уздање, 27) оружани сукоб, 28) река саставница Дрине, 29) француски шансонјер, 31) здела, 32) обнародовање, 33) врста лирске песме, 36) времешна, у годинама, 40) област у Грчкој, 41) намргођен, 43) страшило, дух, 44) златоносна река у Србији, 47) име певачице Фиццералд, 48) лечилиште у Пиринејима, 49) енглеска књижевница (Кристи), 50) без моћи говора, 51) земљорадници, пољоделци, 53) страно женско име, 55) предмет обожавања 56) легендарни праотац Римљана, 57) сила, моћ, 58) личност из Гогољевог романа (Буљба).

УСПРАВНО:

1) прво слово азбуке, 2) накнада за извршени рад, 3) наш књижевник, (Бихаљи Мерин), 4) америчка филмска глумица (Деј), 5) лаик, нестручњак, 6) пресована угљена прашина, 7) мушко име, 8) овамо, 9) припадник татарског народа, 10) мали одељен простор на броду, собица, 13) попис, 15) позади, 17) маслина, 20) носиоци нових стремљења, 26) јединица за мерење јачине електричне струје, 28) каша од иситњене рибе или меса која се маже на хлеб, 30) јединични вектор, 31) сат, 33) засебна просторија у локалу, 34) музичка драма, 35) отровни састојак дувана, 37) широка улица са дрворедом, 38) преносник, уређај за појачање телевизијских и радио-емисија, 39) козачки поглавица, 41) гробница, хумка, 42) ребра с месом, кременадла, 45) морски рак, 46) финско купатило, 52) речно острво, 54) планина у Србији.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) крос, 4) Ото, 7) Амур, 8) птичурин, 9) нона, 13) Ира, 14) трен, 16) ушара, 18) Бошко, 19) телефон, 22) Кра, 24) Дејан, 25) Спа, 27) лорд, 29) паб, 30) окер, 31) Аугуст, 32) рокада, 33) смог, 34) нини, 36) алир, 37) ене, 38) Крека, 40) Аца, 41) бригада, 43) „Ускок“, 45) Азија, 48) стан, 49) ета, 51) орах, 52) партитура, 53) атар, 54) она, 55) нит.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Миролуб Латаревић. Главни и одговорни уредник Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Гарбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 88,00 дина, полугодишња 44,00 дина, тримесечна 22,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тримесечна 44,00 дина. Уплате на текући рачун 608-1-82-1. Годишња претплата у страниј валути: DM 36 — \$ 12 — Fl 56 — Sfr 40 — Skr 52. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 608-620-3-3-32000-10-54. Поштански факс 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 31 | тел. 22-711.

На основу мишљења републичког секретаријата за културу СРС број 413-21 72-03 од 20. VII 1972. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕЦРТАН МОДЕЛ

Драги „Забавнице“,

Веома ми се допадају модели које си изабрао за Новогодишње модне лудости. Међутим, случајно сам приметила да је модел Живке Радивратовић из Севојна прегледан са бомбоне „лада“. Као доказ шаљем ти исечену „ладу“.

Ш. Снежана из Зрењанина

Поред Снежане писма сличне садржине послали су нам: Сретен Јовановић, село Пољаница; Весна Митрић, Београд, и још неколико дру-

гих читалаца. Како „Политикин забавник“ не може да познаје све омоте на чоколадама и бомбонијерама као и све моделе из модних часописа, то нам се увек може догодити сличан пропуст. Зато „Забавник“ најлепше захваљује Снежани, Сретену, Весни и осталим читаоцима на указаном пропусту и моли их да и убудуће шаљу своје примедбе, похвале или жеље.

„Политикин забавник“ сматра да је Живка Радивратовић из Севојна прекршила правило конкурса кад је послала већ објављени цртеж са бомбоне „лада“ и зато јој модел који јој је сашо познати креатор Чедомир Чедомир, не припада. Како се сличан случај догодио и приликом наградног конкурса „Креирај себи одећу од фротира“ са Трајанком Никић из Београда, то смо одлучили да оба модела пошаљемо у београдској гимназији да их она поклати својим ученицима. Тако је модел од фротира добила ученица четвртог разреда гимназије Невен-

ка Станојевић, а други, новогодишњи модел је додељен драмској секцији исте гимназије.

Непознати аутор модела „Новогодишње модне лудости“, је Мирјана Томашевић, Титова 105, Врбас.

ПРВИ ЈЕ РЕНТГЕН

Молим те, Забавнице, да ми одговориш на ово моје питање: ко је добио прву Нобелову награду и које године?

Петровић Љубиша, Панчево, Железничка станица, Панчево аеродром

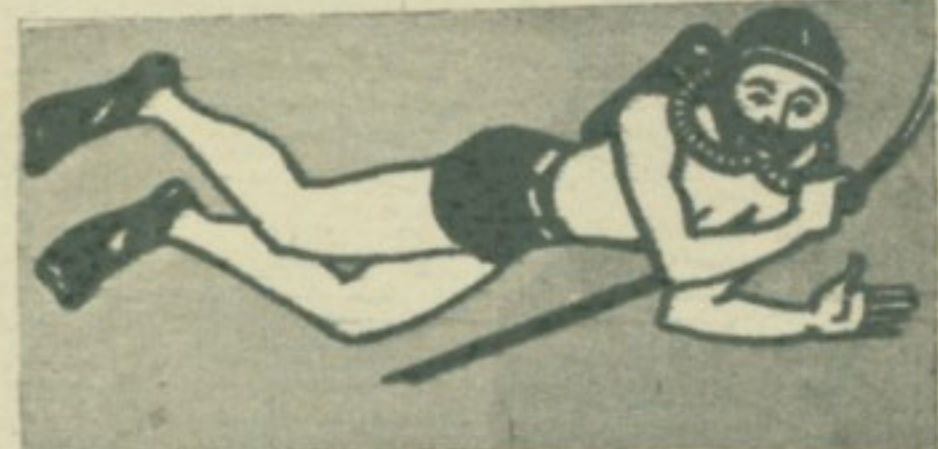
Први пут Нобелова награда додељена је 1901. године и добили су је: за физику — немачки физичар Вилхелм Рентген који је открио анти-зраке, за хемију — холандски хемичар Јакоб Вант Хоф који је први поставио теорију о распореду атома у простору на којој се касније развила модерна хемијска грана стереохемија, за медицину и физиологију — немачки бактериолог Емил Беринг који је открио анти-токсине у крви, основао серумску терапију и пронашао серум против дифтерије и тетануса, за књижевност — Арман Сили Придом, француски песник, а за мир — швајцарски филантроп Анри Динан, творац идеје Црвеног крста.

РОНИЛАЧКИ КЛУБ

Помтована редакцијо, молим вас да што хитније објавите адресу ронилачког клуба „Морнар“ из Сплита јер ми је неопходна.

Ваш верни читалац из Новог Сада

Обратите се на следећу адресу и ту ћете добити сва потребна обавештења:

СОФК Сплит, друг Рађа Миховић, Славићева 39, телефон 28-11, позивни знак 058. 12 CICERA

ПОКЛОНИ ТВОЈ МИ ФОТО!

Драги Забавнице,

веома ми се свиђа песма Поклони твој ми фото, па вас молим да напишете речи.

ЗОРИЦА ПЕТРОВИЋ, Нови Београд

Знадем дјевојчицу бајну и слатку и сјајну, осјећам љубав бескрајну и њој пјевам сад.

Поклони твој ми фото, потпиши слику ту, а ја ћу даље потом вјечно, знај, чуват њу

и носит твој љу фото у срцу своме ја.

Твоја млађана, слађана сличица, знај, блистаће сад ко срца сјај, за мене ће цветати вечити мај само мени дај твој фото.

